

Maailma dopinguvastane koodeks

2015

Maailma dopinguvastane koodeks

Maailma dopinguvastane koodeks võeti esimest korda vastu 2003. aastal, see jõustus 2004. aastal ning 1. jaanuaril 2009 jõustus selle muudetud redaktsioon. Käesolev tekst hõlmab maailma dopinguvastase koodeksi muudatusi, mille kiitis heaks Maailma Dopinguvastase Agentuuri asutav kogu Johannesburgis Lõuna-Aafrika Vabariigis 15. novembril 2013. Maailma dopinguvastase koodeksi 2015. aasta muudetud redaktsioon jõustub 1. jaanuaril 2015.

Avaldaja:

Maailma Dopinguvastane Agentuur
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montreal, Quebec
Kanada H4Z 1B7

Veebileht www.wada-ama.org

Tel	+1 514 904 9232
Faks	+1 514 904 8650
E-post	code@wada-ama.org

SISUKORD

MAAILMA DOPINGUVASTASE PROGRAMMI JA KOODEKSI EESMÄRK, ULATUS JA ÜLESEHITUS	1
KOODEKS 1	
MAAILMA DOPINGUVASTANE PROGRAMM	1
RAHVUSVAHELISED STANDARDID	1
SUUNISED JA PARIMATE LAHENDUSTE MUDELID	2
MAAILMA DOPINGUVASTASE KOODEKSI ALUSPÕHIMÕTTED	2
<u>ESIMENE OSA</u>	4
DOPINGUKONTROLL	4
<u>SISSEJUHATUS</u>	4
ARTIKKEL 1. DOPINGU MÕISTE	5
ARTIKKEL 2. DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISED.....	5
2.1 KEELATUD AINE VÕI SELLE METABOLIITIDE VÕI MARKERITE SISALDUMINE SPORTLASE PROOVIS.....	6
2.2 SPORTLASEPOOLNE KEELATUD AINE VÕI KEELATUD VÕTTE KASUTAMINE VÕI KASUTAMISE KATSE	7
2.3 PROOVI VÕTMISEST KÕRVALEHOIDMINE, SELLEST KEELDUMINE VÕI SELLES MITTEOSALEMINE	7
2.4 ASUKOHATEABEGA SEOTUD RIKKUMISED.....	8
2.5 DOPINGUKONTROLLI MIS TAHES OSAGA MANIPULEERIMINE VÕI MANIPULEERIMISE KATSE.....	8
2.6 KEELATUD AINE VÕI KEELATUD VÕTTE VALDAMINE	8
2.7 MIS TAHES KEELATUD AINE VÕI KEELATUD VÕTTE EDASIANDMINE VÕI EDASIANDMISE KATSE	9
2.8 MIS TAHES SPORTLASELE VÕISTLUSSISELT MIS TAHES KEELATUD AINE MANUSTAMINE VÕI MANUSTAMISE KATSE VÕI TEMA SUHTES KEELATUD VÕTTE KASUTAMINE VÕI KASUTAMISE KATSE VÕI MIS TAHES SPORTLASELE VÕISTLUSVÄLISELT MIS TAHES VÕISTLUSVÄLISELT KEELATUD AINEMANUSTAMINE VÕI MANUSTAMISE KATSE VÕI TEMA SUHTES VÕISTLUSVÄLISELT KEELATUD VÕTTE KASUTAMINE VÕI KASUTAMISE KATSE	9
2.9 OSAVÕTT	9
2.10 KEELATUD SEOTUS	9
ARTIKKEL 3. DOPINGU TÕENDAMINE	10
3.1 TÕENDAMISKOHUSTUS JA TÕENDATUSE TASE	10
3.2 FAKTIDE JA ASJAOLUDE TUVASTAMISE MEETODID	11

ARTIKKEL 4. KEELATUD AINETE JA VÕTETE NIMEKIRI	13
4.1 KEELATUD AINETE JA VÕTETE NIMEKIRJA AVALDAMINE JA MUUTMINE.....	13
4.2 KEELATUD AINETE JA VÕTETE NIMEKIRJAS SISALDUVAD KEELATUD AINED JA KEELATUD VÕTTED	13
4.3 AINETE JA VÕTETE KEELATUD AINETE JA VÕTETE NIMEKIRJA LISAMISE TINGIMUSED	14
4.4 RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDID.....	15
4.5 SEIREPROGRAMM.....	19
ARTIKKEL 5. TESTIMINE JA UURIMINE.....	19
5.1 TESTIMISE JA UURIMISE EESMÄRK	19
5.2 TESTIMISE ULATUS	20
5.3 TESTIMINE ÜRITUSTEL	21
5.4 TESTIPLAANI KAVANDAMINE	22
5.5 TESTIMISNÕUDED.....	22
5.6 SPORTLASE ASUKOHATEAVE	22
5.7 SPORTLASKARJÄÄRI LÕPETANUD SPORTLASTE TAGASIPÖÖRDUMINE VÕISTLUSTELE	23
5.8 UURIMINE JA TEABE KOGUMINE	23
ARTIKKEL 6. PROOVIDE ANALÜÜS.....	24
6.1 AKREDITEERITUD JA HEAKSKIIDETUD LABORITE KASUTAMINE	24
6.2 PROOVIDE ANALÜÜSIMISE EESMÄRK	24
6.3 PROOVIDE KASUTAMINE TEADUSUURINGUKS	25
6.4 PROOVIDE ANALÜÜSIMISE JA TULEMUSTEST TEAVITAMISE NÕUDED	25
6.5 PROOVIDE TÄIENDAV ANALÜÜS.....	26
ARTIKKEL 7. TULEMUSTE HALDAMINE.....	26
7.1 VASTUTUS TULEMUSTE HALDAMISE EEST	27
7.2 HALVA ANALÜÜTILISE LEIUGA SEOTUD ASJADE LÄBIVAATUS.....	28
7.3 LÄBIVAATUSELE JÄRGNEV TEAVITAMINE HALBADEST ANALÜÜTILISTEST LEIDUDEST	28
7.4 ATÜÜPILISTE LEIDUDE LÄBIVAATUS.....	29
7.5 ATÜÜPILISTE PASSILEIDUDE JA HALBADE PASSILEIDUDE LÄBIVAATUS.....	30
7.6 ASUKOHATEABEGA SEOTUD RIKKUMISTE LÄBIVAATUS	30
7.7 ARTIKLITES 7.1–7.6 SÄTESTAMATA DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISTE LÄBIVAATUS.....	30

7.8	DOPINGUVASTASTE REEGLITE VARASEMATE RIKKUMISTE TUVASTAMINE	31
7.9	<i>ESIALGSETE VÕISTLUSKEELDUDE KOHTA KEHTIVAD PÕHIMÕTTED</i>	31
7.10	TULEMUSTE HALDAMISEGA SEOTUD OTSUSTEST TEATAMINE	32
7.11	SPORTLASKARJÄÄRI LÕPETAMINE.....	33
ARTIKKEL 8. ÕIGUS ASJA ÕIGLASELE ARUTAMISELE JA OTSUSEST TEAVITAMINE.....		33
8.1	ASJA ÕIGLANE ARUTAMINE	33
8.2	ASJA ARUTAMINE <i>ÜRITUSTEL</i>	34
8.3	ASJA ARUTAMISEST LOOBUMINE	34
8.4	OTSUSTEST TEAVITAMINE	34
8.5	ASJA ÜHEKORDNE ARUTAMINE <i>SPORDIARBITRAAŽIKOHTUS</i>	34
ARTIKKEL 9. INDIVIDUAALSETE TULEMUSTE AUTOMAATNE TÜHISTAMINE		35
ARTIKKEL 10. INDIVIDUAALSPORTLASTE KARISTUSED		35
10.1	TULEMUSTE <i>TÜHISTAMINE ÜRITUSEL</i> , MILLE KÄIGUS DOPINGUVASTAST REEGLIT RIKUTAKSE	35
10.2	<i>VÕISTLUSKEELD KEELATUD AINETE SISALDUMISE EEST PROOVIS VÕI KEELATUD AINETE VÕI KEELATUD VÕTETE KASUTAMISE VÕI KASUTAMISE KATSE VÕI VALDAMISE EEST</i>	36
10.3	<i>VÕISTLUSKEELD MUUDE DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISTE EEST</i>	36
10.4	<i>VÕISTLUSKEELU KOHALDAMATA JÄTMINE JUHUL, KUI RIKKUMISES PUUDUB SÜÜ VÕI SEE EI TOIMUNUD HOOLETUSE TÕTTU</i>	37
10.5	<i>VÕISTLUSKEELU LÜHENDAMINE OLULISE SÜÜ VÕI HOOLETUSE PUUDUMISE TÕTTU</i>	38
10.6	<i>VÕISTLUSKEELU VÕI MUUDE TAGAJÄRGEDE KOHALDAMATA JÄTMINE, LÜHENDAMINE VÕI PEATAMINE SÜÜGA MITTESEOTUD PÕHJUSTEL</i>	39
10.7	KORDUVAD RIKKUMISED	42
10.8	TULEMUSTE <i>TÜHISTAMINE VÕISTLUSTEL</i> PÄRAST <i>PROOVIDE</i> VÕTMIST VÕI DOPINGUVASTASE REEGLI RIKKUMIST	43
10.9	<i>SPORDIARBITRAAŽIKOHTU</i> POOLT VÄLJA MÕISTETUD KULUDE JA ÄRA VÕETUD AUHINNARAHADE JAOTAMINE	43
10.10	<i>RAHALISED TAGAJÄRJED</i>	44
10.11	<i>VÕISTLUSKEELU</i> JÕUSTUMINE.....	44
10.12	STAATUS <i>VÕISTLUSKEELU</i> AJAL.....	46
10.13	KARISTUSE AUTOMAATNE AVALIKUSTAMINE.....	47
ARTIKKEL 11. TAGAJÄRJED VÕISTKONDADELE		48
11.1	<i>TESTIMINE VÕISTKONDLIKEL SPORDIALADEL</i>	48
11.2	<i>TAGAJÄRJED VÕISTKONDLIKE SPORDIALADE KORRAL</i>	48

11.3	ÜRITUSE JUHTORGAN VÕIB KEHTESTADA VÕISTKONDLIKE SPORDIALADE JAKS RANGEMAD TAGAJÄRJED.	48
ARTIKKEL 12. SPORDIÜHENDUSTE KARISTUSED		48
ARTIKKEL 13. APELLATSIOONKAEBUSED		49
13.1	OTSUSED, MILLE PEALE VÕIB ESITADA APELLATSIOONKAEBUSI	49
13.2	APELLATSIOONKAEBUSED OTSUSTE PEALE, MIS SEONDUVAD DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISE, TAGAJÄRGEDE, ESIALGSE VÕISTLUSKEELU, OTSUSTE TUNNUSTAMISE JA PÄDEVUSEGA.....	50
13.3	DOPINGUVASTASE ORGANISATSIOONI SUUTMATUS TEHA OTSUS ÕIGEKS AJAKS	52
13.4	RAVIOTSTARBELISE KASUTAMISE ERANDIGA SEOTUD APELLATSIOONKAEBUSED	53
13.5	APELLATSIOONIOTSUSTEST TEATAMINE.....	53
13.6	APELLATSIOONKAEBUSED KOODEKSI KOLMANDA JA NELJANDA OSA ALUSEL TEHTUD OTSUSTELE	53
13.7	APELLATSIOONKAEBUSED LABORI AKREDITEERINGU PEATAMISE VÕI TÜHISTAMISE OTSUSTE PEALE.....	53
ARTIKKEL 14. KONFIDENTSIAALSUS JA ARUANDLUS		54
14.1	TEAVE HALBADE ANALÜÜTILISTE LEIDUDE, ATÜÜPILISTE LEIDUDE JA DOPINGUVASTASE REEGLI MUUDE VÄIDETAVATE RIKKUMISTE KOHTA.....	54
14.2	DOPINGUVASTASE REEGLI RIKKUMISE KOHTA TEHTUD OTSUSE TEADE JA TOIMIKU VÄLJANÕUDMINE	55
14.3	AVALIKUSTAMINE	55
14.4	STATISTILINE ARUANDLUS	56
14.5	DOPINGUKONTROLI TEABEKODA.....	56
14.6	ANDMEKAITSE	57
ARTIKKEL 15. OTSUSTE RAKENDAMINE JA TUNNUSTAMINE.....		57
ARTIKKEL 16. SPORDIVÕISTLUSEL OSALEVATE LOOMADE DOPINGUKONTROLL		58
ARTIKKEL 17. AEGUMINE.....		58
<u>TEINE OSA</u> 59		
KOOLITUSTEGEVUS JA TEADUSTÖÖ		59
ARTIKKEL 18. KOOLITUSTEGEVUS		59
18.1	ALUSPÕHIMÕTE JA ESMANE EESMÄRK.....	59
18.2	PROGRAMMID JA TEGEVUS	59
18.3	KUTSEALASED TEGEVUSJUHENDID	60
18.4	KOOSKÕLASTAMINE JA KOOSTÖÖ.....	60

ARTIKKEL 19. TEADUSTÖÖ	61
19.1 DOPINGUVASTASE TEADUSTÖÖ EESMÄRGID.....	61
19.2 TEADUSTÖÖ LIIGID	61
19.3 TEADUSTÖÖ KOOSKÕLASTAMINE JA TULEMUSTE JAGAMINE	61
19.4 TEADUSTÖÖ TAVAD	61
19.5 TEADUSTÖÖ, MILLE KÄIGUS KASUTATAKSE <i>KEELATUD AINEID</i> JA <i>KEELATUD VÕTTEID</i>	61
19.6 TULEMUSTE KURITARVITAMINE	62
<u>KOLMAS OSA</u>.....	63
ÜLESANDED JA KOHUSTUSED	63
ARTIKKEL 20. ALLAKIRJUTAJATE LISAÜLESANDED JA -KOHUSTUSED	63
20.1 RAHVUSVAHELISE OLÜMPIAKOMITEE ÜLESANDED JA KOHUSTUSED:	63
20.2 RAHVUSVAHELISE PARAOLÜMPIAKOMITEE ÜLESANDED JA KOHUSTUSED:	64
20.3 RAHVUSVAHELISTE ALALIITUDE ÜLESANDED JA KOHUSTUSED:	65
20.4 <i>RIIKLIKE OLÜMPIAKOMITEEDE</i> JA <i>RIIKLIKE PARAOLÜMPIAKOMITEEDE</i> ÜLESANDED JA KOHUSTUSED:.....	66
20.5 <i>RIIKLIKE DOPINGUVASTASTE ORGANISATSIOONIDE</i> ÜLESANDED JA KOHUSTUSED:	68
20.6 <i>SUURÜRITUSTE KORRALDAJATE</i> ÜLESANDED JA KOHUSTUSED:	69
20.7 WADA ÜLESANDED JA KOHUSTUSED:.....	69
ARTIKKEL 21. SPORTLASTE JA MUUDE ISIKUTE LISAÜLESANDED JA -KOHUSTUSED	70
21.1 <i>SPORTLASTE</i> ÜLESANDED JA KOHUSTUSED:	70
21.2 <i>SPORTLASE TUGIPERSONALI</i> ÜLESANDED JA KOHUSTUSED:.....	71
21.3 <i>PIIRKONDLIKE DOPINGUVASTASTE ORGANISATSIOONIDE</i> ÜLESANDED JA KOHUSTUSED:	72
ARTIKKEL 22. VALITSUSTE OSALUS.....	72
<u>NELJAS OSA</u>.....	74
KOODEKSI HEAKSKIITMINE, TÄITMINE, MUUTMINE JA TÕLGENDAMINE.....	74
ARTIKKEL 23. KOODEKSI HEAKSKIITMINE, TÄITMINE JA MUUTMINE	74
23.1 <i>KOODEKSI</i> HEAKSKIITMINE	74
23.2 <i>KOODEKSI</i> RAKENDAMINE	74
23.3 DOPINGUVASTASTE PROGRAMMIDE ELLUVIIMINE	76
23.4 <i>KOODEKSI</i> TÄITMINE.....	76
23.5 <i>KOODEKSI</i> JA <i>UNESCO KONVENTSIOONI</i> TÄITMISE KONTROLLIMINE.....	76

23.6	ALLAKIRJUTAJA TEGEVUSE KOODEKSILE MITTEVASTAVUSE TÄIENDAVAD TAGAJÄRJED	77
23.7	KOODEKSI MUUTMINE	77
23.8	KOODEKSIST TAGANEMINE	78
ARTIKKEL 24. KOODEKSI TÕLGENDAMINE		78
ARTIKKEL 25. ÜLEMIN EKUSÄTTED.....		78
25.1	2015. AASTA KOODEKSI ÜLDINE RAKENDAMINE	78
25.2	MITTETAGASIULATUV, VÄLJA ARVATUD ARTIKLID 10.7.5 JA 17 VÕI JUHUL, KUI KEHTIB SOODSAMA SEADUSE PÕHIMÕTE.....	79
25.3	RAKENDAMINE ENNE 2015. AASTA KOODEKSI JÕUSTUMIST TEHTUD OTSUSTE SUHTES	79
25.4	KORDUVAD RIKKUMISED, KUI ESIMENE RIKKUMINE ON TOIME PANDUD ENNE 1. JAANUARI 2015	79
25.5	KOODEKSI TÄIENDAV MUUTMINE	79
LISA 1. MÕISTED		80
LISA 2. NÄITEID ARTIKLI 10 KOHALDAMISE KOHTA		89

MAAILMA DOPINGUVASTASE PROGRAMMI JA KOODEKSI EESMÄRK, ULATUS JA ÜLESEHITUS

Maailma dopinguvastase koodeksi ja seda toetava maailma dopinguvastase programmi eesmärgid on:

- *sportlaste* põhiõiguse – võtta osa puhtast spordist – kaitsmine, edendades seeläbi kogu maailma *sportlaste* tervist, ausust ja võrdsust, ning
- ühtlustatud, kooskõlastatud ja tõhusate dopinguvastaste programmide olemasolu tagamine rahvusvahelisel ning riiklikul tasandil dopingu avastamiseks, tõkestamiseks ja ärahoidmiseks.

[Kommentaar. Nii olümpiaharta kui ka 19. oktoobril 2005 Pariisis vastuvõetud spordis dopingu kasutamise vastase rahvusvahelise konventsiooni (UNESCO konventsioon) järgi on dopingu kasutamise tõkestamine ja dopinguvastane võitlus spordis Rahvusvahelise Olümpiakomitee ja UNESCO tegevuse tähtis osa, samuti tunnustatakse nimetatud aktides koodeksi olulist rolli.]

Koodeks

Koodeks on oluline ja üldine dokument, millel põhineb maailma spordis dopingu kasutamise vastane programm. *Koodeksi* eesmärk on suurendada dopinguvastaseid jõupingutusi dopinguvastase võitluse põhielementide üldise ühtlustamise kaudu. See peaks olema piisavalt konkreetne, et saavutada täielik ühtsus küsimustes, mis seda vajavad, kuid samas piisavalt üldine muudes valdkondades, et võimaldada paindlikkust kokkulepitud dopinguvastaste põhimõtete elluviimisel. *Koodeks* on välja töötatud, arvestades proportsionaalsuse põhimõtteid ja inimõigusi.

Maailma dopinguvastane programm

Maailma dopinguvastane programm hõlmab kõiki elemente, mis on vajalikud selleks, et tagada rahvusvaheliste ja riiklike dopinguvastaste programmide optimaalne ühtsus ning neis parimate lahenduste rakendamine. Need põhielemendid on:

1. tasand: *koodeks*
2. tasand: *rahvusvahelised standardid*
3. tasand: suunised ja parimate lahenduste mudelid

Rahvusvahelised standardid

Rahvusvahelised standardid dopinguvastase programmi erinevate tehniliste ja talitluslike valdkondade jaoks on töötatud ja töötatakse välja koostöös *allakirjutajate* ja valitsustega ning need kiidab heaks WADA. *Rahvusvaheliste*

standardite eesmärk on ühtlustada dopinguvastaste programmide konkreetsete tehniliste ja talitluslike osade eest vastutavate dopinguvastaste organisatsioonide tegevust. Koodeksist kinnipidamiseks on kohustuslik järgida rahvusvahelisi standardeid. WADA täitevkomitee võib rahvusvahelisi standardeid aeg-ajalt muuta, olles eelnevalt mõistlikus ulatuses pidanud nõu allakirjutajate, valitsuste ja muude asjakohaste huvirühmadega. Rahvusvahelised standardid ja kõik nende muudatused avaldatakse WADA veebilehel ning need jõustuvad rahvusvahelises standardis või selle muudatuses märgitud kuupäeval.

[Kommentaar. Rahvusvahelised standardid sisaldavad olulisel määral koodeksi ellurakendamiseks tarvilikku üksikasjalikku tehnilist teavet. Rahvusvahelisi standardeid töötavad välja eksperdid koostöös allakirjutajate, valitsuste ja muude huvirühmadega ning need sätestatakse eraldi dokumentides. On oluline, et WADA täitevkomitee saaks teha rahvusvahelistes standardites õigeaegseid muudatusi ilma, et sellega kaasneks koodeksi muutmise vajadus.]

Suunised ja parimate lahenduste mudelid

Koodeksil ja rahvusvahelistel standarditel põhinevad suunised ja parimate lahenduste mudelid on töötatud ja neid töötatakse välja selleks, et pakkuda lahendusi dopinguvastase võitluse erinevates valdkondades. Mudeleid ja suuniseid soovitab WADA ning need tehakse allakirjutajatele ja muudele asjakohastele huvirühmadele kättesaadavaks, kuid nende järgimine ei ole kohustuslik. Lisaks dopinguvastase dokumentatsiooni näidiste koostamisele aitab WADA allakirjutajaid ka mõningate koolituste korraldamisega.

[Kommentaar. Nimetatud näidisdokumendid võivad sisaldada alternatiivseid võimalusi, mille hulgast huvirühmad võivad ise valiku teha. Mõned huvirühmad võivad võtta näidiseeskirjad ja muud parimate lahenduste mudelid üle üks ühele. Teised võivad otsustada, et rakendavad mudeleid koos teatud muudatustega. Osa huvirühmi võib eelistada oma eeskirjade väljatöötamist koodeksis sätestatud üldpõhimõtteid ja erinõudeid järgides.

Näidisdokumendid või suunised dopinguvastase töö konkreetsete osade kohta on töötatud välja ja neid võidakse edasi arendada huvirühmade üldtunnustatud vajadustest ja ootustest lähtudes.]

MAAILMA DOPINGUVASTASE KOODEKSI ALUSPÕHIMÕTTED

Dopinguvastaste programmide eesmärk on spordile omaste väärtuste säilitamine. Seda nimetatakse sageli spordi vaimuks. Olümpialiikumise tuum on inimliku suuruse taotlemine iga isiku loomupärase ande eesmärgipärase täiustamise kaudu. Nii saame mängida ausat mängu. Spordi vaim tähendab inimese vaimu, keha ja meele pühitsemist ning sellele on iseloomulikud väärtused, mille me leiame spordis ja spordi kaudu, sealhulgas:

- eetika, aus mäng ja õiglus

- tervis
- püüdlamine parimate saavutuste poole
- iseloom ja haridus
- rõõm ja lõbu
- meeskonnatöö
- pühendumine
- austus reeglite ja seaduste vastu
- austus enese ja teiste *osalejate* vastu
- julgus
- ühtsus ja solidaarsus

Doping on spordi vaimuga põhimõttelises vastuolus.

Dopinguga võitlemiseks spordi vaimu edendamise kaudu nõutakse *koodeksis* kõigilt *dopinguvastastelt organisatsioonidelt* koolitus- ja ennetusprogrammide väljatöötamist ja ellurakendamist *sportlaste*, sealhulgas noorte, ning *sportlase tugipersonali* jaoks.

ESIMENE OSA

DOPINGUKONTROLL

SISSEJUHATUS

Koodeksi esimene osa sätestab konkreetset dopinguvastased reeglid ja põhimõtted, mida on oma volituste piires kohustatud järgima dopinguvastaste reeglite kehtestamise, ellurakendamise või jõustamise eest vastutavad organisatsioonid, näiteks Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, rahvusvahelised alaliidud, riiklikud olümpiakomiteed ja paraolümpiakomiteed, suurürituste korraldajad ja riiklikud dopinguvastased organisatsioonid. Kõigi vastavate organisatsioonide kohta kasutatakse üldnimetust dopinguvastased organisatsioonid.

Koodeksi kõik sätted on oma olemuselt kohustuslikud ning neid peab kehtivas redaktsioonis järgima iga dopinguvastane organisatsioon ja sportlane või muu isik. Samas ei asenda koodeks iga dopinguvastase organisatsiooni poolt vastuvõetavaid laiaulatuslikke dopinguvastaseid reegleid ega kõrvalda vajadust nende järele. Ehkki mõned koodeksi sätted tuleb dopinguvastaste organisatsioonide dopinguvastastes reeglitesse võtta üle ilma oluliste muudatusteta, nähakse koodeksi teiste sätetega ette kohustuslikud suunispõhimõtted, mis võimaldavad dopinguvastase organisatsiooni reeglite sõnastamisel paindlikkust, või kehtestatakse nõuded, mida iga dopinguvastane organisatsioon peab järgima, kuid mille kordamine vastava organisatsiooni dopinguvastastes reeglites ei ole vajalik.

[Kommentaari. Koodeksi artiklid, mis tuleb dopinguvastaste organisatsioonide reeglitesse üle võtta ilma oluliste muudatusteta, on sätestatud artiklis 23.2.2. Näiteks on ühtlustamise seisukohast oluline, et kõigi allakirjutajate otsused põhineks samasugusel dopinguvastaste reeglite rikkumiste nimekirjal, kehtiks samasugused tõendamiskohustused ja samade dopinguvastaste reeglite rikkumiste suhtes rakenduks samasugused tagajärjed. Need reeglid peavad jääma samaks sõltumata sellest, kas asja arutamine leiab aset rahvusvahelises alaliidus, riiklikul tasandil või Rahvusvahelises Spordiarbitraažikohtus.

Koodeksi artiklis 23.2.2 loetlemata sätted on põhimõtteliselt samuti kohustuslikud, ehkki dopinguvastane organisatsioon ei ole kohustatud neid sõna-sõnalt üle võtma. Sellised sätted jagunevad üldjoontes kaheks. Esiteks, mõne sättega antakse dopinguvastastele organisatsioonidele juhiseid teatud meetmete võtmiseks, kuid vastava sätte kordamine dopinguvastase organisatsiooni dopinguvastastes reeglites ei ole kohustuslik. Näiteks peab iga dopinguvastane organisatsioon kavandama ja teostama artiklis 5 nõutava testimise, kuid dopinguvastase organisatsiooni jaoks antud asjakohaseid juhiseid ei pea kordama selle dopinguvastase organisatsiooni reeglites. Teiseks, mõned sätted on põhimõtteliselt kohustuslikud, kuid jätavad

igale dopinguvastasele organisatsioonile teatud mänguruumi neis määratletud põhimõtete juurutamisel. Näiteks pole tõhusa ühtlustamise seisukohast oluline sundida kõiki allakirjutajaid kasutama ühtset tulemuste haldamise ja asja arutamise menetlust. Tänapäeval on erinevad rahvusvahelised alaliidud ja riigiorganid kehtestanud rohkesti erinevaid, kuid võrdväärselt tõhusaid menetlusi tulemuste haldamiseks ning juhtumite arutamiseks. Koodeksis ei nõuta täielikku ühtsust tulemuste haldamise ja asjade arutamise menetluste vallas, küll aga seda, et allakirjutajate erinevad toimimisviisid oleksid kooskõlas koodeksis sätestatud põhimõtetega.]

Dopinguvastased reeglid, näiteks võistlusreeglid, on spordireeglid, mis määravad ära spordiga tegelemise tingimused. *Sportlased* või muud *isikud* nõustuvad nende reeglite kui osavõtu eeltingimusega ja kohustuvad neist kinni pidama. Iga *allakirjutaja* kehtestab reeglid ja menetluse selle tagamiseks, et kõiki *sportlasi* või muid *isikuid*, kes kuuluvad *allakirjutaja* ning tema liikmesorganisatsioonide volialasse, teavitatakse vastavate *dopinguvastaste organisatsioonide* kehtivatest dopinguvastastest reeglitest ja kohustatakse neid järgima.

Iga *allakirjutaja* kehtestab reeglid ja menetluse selle tagamiseks, et kõik *sportlased* või muud *isikud*, kes kuuluvad *allakirjutaja* ning tema liikmesorganisatsioonide volialasse, on nõus oma isikuandmete levitamisega *koodeksis* nõutud või lubatud viisil ja kohustuvad kinni pidama *koodeksi* dopinguvastastest reeglitest, ning selle tagamiseks, et nende *sportlaste* või muude *isikute* suhtes, kes mainitud reeglitest kinni ei pea, rakenduvad kohased *tagajärjed*. Nimetatud spordikesksed reeglid ja menetlused, mille eesmärk on rakendada dopinguvastaseid reegleid üle maailma ühtsel viisil, erinevad oma olemuselt kriminaal- või tsiviilmenetlusest. Need ei peaks alluma riiklikele nõuetele ja eespool nimetatud menetlustes rakendatavatele õigusnormidele ning neid ei tohiks mainitud nõuete ja normidega piirata, kuid neid tuleb kohaldada proportsionaalsuse põhimõtteid ja inimõigusi järgides. Konkreetsete juhtumitega seonduvate asjaolude ja õigusaktide läbivaatamisel peaksid kõik kohtud, vahekohtukolleegiumid ja muud asju läbivaatavad organid arvesse võtma *koodeksis* sätestatud dopinguvastaste reeglite erilist olemust ning tõsiasja, et kõnealused reeglid esindavad maailmas paljude ausast spordist huvitatud rühmade üksmeelset arvamust.

ARTIKKEL 1. DOPINGU MÕISTE

Doping tähendab *koodeksi* artiklites 2.1–2.10 sätestatud ühe või enama dopinguvastase reegli rikkumist.

ARTIKKEL 2. DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISED

Artikli 2 eesmärk on määrata kindlaks asjaolud ja käitumine, mida käsitatakse dopinguvastase reegli rikkumisena. Dopingujuhtumite arutamisel lähtutakse väitest, et üht või mitut neist konkreetsetest reeglitest on rikutud.

Sportlased või muud *isikud* on kohustatud teadma dopinguvastase reegli rikkumise koosseisu ning *keelatud ainete ja võtete nimekirjas* sisalduvaid aineid ja võtteid.

Dopinguvastaste reeglite rikkumine on:

2.1 *Keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* sisaldumine *sportlase proovis*

2.1.1 Iga *sportlase* isiklik kohustus on tagada, et tema kehasse ei satuks ühtki *keelatud ainet*. *Sportlased* vastutavad ükskõik millise *keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* eest, mis leitakse nende *proovidest*. Eeltoodust lähtuvalt ei ole artiklis 2.1 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamiseks vaja tõendada, et *sportlane* on ainet kasutanud tahtlikult, *süüliselt*, hooletuse tõttu või teadlikult.

[Kommentaar artikli 2.1.1 juurde. Dopinguvastase reegli rikkumine käesoleva artikli tähenduses on toime pandud sõltumata *sportlase* süüst. Sellele normile on viidatud mitmes spordiarbitraažikohtu otsuses kui nn mittesüülisoleva vastutusele. *Sportlase* süüd võetakse arvesse artikli 10 alusel dopinguvastase reegli rikkumise eest tagajärgede määramisel. Seda põhimõtet on spordiarbitraažikohus järjekindlalt kinnitanud.]

2.1.2 Artikli 2.1 alusel loetakse dopinguvastase reegli rikkumine piisavalt tõendatuks mis tahes alljärgneva asjaolu ilmnemisel: *keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* sisaldumine *sportlase A-proovis*, kui *sportlane* loobub B-proovi analüüsist ja B-proovi ei analüüsita, või kui *sportlase B-proovi* analüüsitakse ja selle analüüs kinnitab *sportlase A-proovist* leitud *keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* olemasolu, või kui *sportlase B-proov* jagatakse kahte pudelisse ja teise pudeli analüüs kinnitab esimeses pudelis leitud *keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* olemasolu.

[Kommentaar artikli 2.1.2 juurde. Tulemuste haldamise eest vastutav dopinguvastane organisatsioon võib omal äranägemisel otsustada B-proovi analüüsimise kasuks isegi juhul, kui *sportlane* oma B-proovi analüüsimist ei taotle.]

2.1.3 Arvestamata aineid, mille kohta on *keelatud ainete ja võtete nimekirjas* määratud kindel kvantitatiivne lävi, tähendab ükskõik millise *keelatud aine*, selle *metaboliitide* või *markerite* sisaldumine *sportlase proovis* dopinguvastase reegli rikkumist.

2.1.4 Artiklis 2.1 sätestatud üldreegli erandina võib *keelatud ainete ja võtete nimekirjas* või *rahvusvahelistes standardites* määrata kindlaks erikriteeriumid niisuguste *keelatud ainete* hindamiseks, mille teke on võimalik ka endogeenselt.

2.2 Sportlasepoolne keelatud aine või keelatud võtte kasutamine või kasutamise katse

[Kommentaar artikli 2.2 juurde. Keelatud aine või keelatud võtte kasutamist või kasutamise katset võidakse alati tuvastada mis tahes usaldusväärsete vahendite abil. Nagu on märgitud artikli 3.2 kommentaaris, siis erinevalt tõendusmaterjalist, mis on nõutav dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamiseks artikli 2.1 kohaselt, võib aine või võtte kasutamist või kasutamise katset tuvastada ka muude usaldusväärsete vahendite abil, näiteks sportlase omaksvõtt, tunnistajate ütlused, dokumentaalsed tõendid, pikiprofileerimise põhjal tehtud järeldused, sealhulgas andmed, mis on kogutud sportlase bioloogilisest passist, või muu analüütiline teave, millest muidu ei piisa selleks, et oleks täidetud kõik nõuded keelatud aine proovis sisaldumise tuvastamiseks artikli 2.1 tähenduses.]

Näiteks võib aine kasutamise tuvastada A-proovi analüüsist saadud usaldusväärsete analüütiliste andmete põhjal (ilma B-proovi analüüsist tuleneva kinnitusega) või üksnes B-proovi analüüsist saadud usaldusväärsete analüütiliste andmete põhjal, kui dopinguvastane organisatsioon esitab rahuldava selgituse selle kohta, miks teine proov tulemust ei kinnita.]

2.2.1 Iga sportlase isiklik kohustus on tagada, et tema kehasse ei satuks ühtki keelatud ainet ja ei kasutataks ühtki keelatud võtet. Eeltoodust lähtuvalt ei ole keelatud aine või keelatud võtte kasutamisega seonduva dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamiseks vaja tõendada, et sportlane on ainet või võtet kasutanud tahtlikult, süüliselt, hooletuse tõttu või teadlikult.

2.2.2 Keelatud aine või keelatud võtte kasutamise või kasutamise katse õnnestumine või ebaõnnestumine ei oma tähtsust. Dopinguvastase reegli rikkumise toimepanemiseks piisab sellest, et keelatud ainet või keelatud võtet kasutati või üritati kasutada.

[Kommentaar artikli 2.2.2 juurde. Keelatud aine või keelatud võtte kasutamise katse tõendamiseks peab tõendama sportlase vastava kavatsuse olemasolu. Asjaolu, et selle konkreetse dopinguvastase reegli rikkumise tõendamiseks tuleb tõendada kavatsuse olemasolu, ei kahjusta mittesüülise vastutuse põhimõtet, mis kehtib artiklite 2.1 ja 2.2 rikkumiste kohta seoses keelatud aine või keelatud võtte kasutamisega.]

Keelatud aine kasutamine sportlase poolt tähendab dopinguvastase reegli rikkumist, välja arvatud juhul, kui vastav aine ei ole võistlusväliselt keelatud ja sportlane kasutab ainet võistlusväliselt. (Kuid kui keelatud ainet või selle metaboliite või markereid sisaldub võistlussiseselt võetud proovis, on tegemist artikli 2.1 rikkumisega, olenemata sellest, millal võidi vastavat ainet manustada.)]

2.3 Proovi võtmisest kõrvalehoidmine, sellest keeldumine või selles mitteosalemine

Proovi võtmisest kõrvalehoidmine või sellest ilma mõjuva põhjuseta keeldumine või selles mõjuva põhjuseta mitteosalemine pärast asjaomastes dopinguvastastes reeglites sätestatud korra kohast teavitamist.

[Kommentaar artikli 2.3 juurde. Nõnda oleks proovi võtmisest kõrvalehoidmist käsitleva dopinguvastase reegli rikkumisega tegemist näiteks juhul, kui tuvastatakse, et sportlane vältis tahtlikult dopingukontrolliametnikku eesmärgiga hoiduda teate saamisest või testimisest. Proovi võtmises mitteosalemine võib tähendada sportlase tahtlikku või hooletut käitumist, kuid proovi võtmisest kõrvalehoidmine või sellest keeldumine kujutab endast sportlase tahtlikku käitumist.]

2.4 Asukohateabega seotud rikkumised

Registreeritud testimisbaasi kuuluva sportlase puudumine testimiselt ja/või asukohateabe esitamata jätmine rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi tähenduses kolmel korral kaheteistkümne kuu jooksul.

2.5 Dopingukontrolli mis tahes osaga manipuleerimine või manipuleerimise katse

Tegevus, mis kahjustab dopingukontrollimenetlust, kuid mis muul juhul ei kuulu keelatud võtte mõiste alla. Manipuleerimine tähendab muu hulgas dopingukontrolliametniku tegevuse tahtlikku häirimist või selle katset, dopinguvastasele organisatsioonile valeandmete esitamist või võimaliku tunnistaja heidutamist või heidutamise katset.

[Kommentaar artikli 2.5 juurde. Näiteks on selle artikli alusel keelatud testimise käigus muuta dopingukontrollivormile kantud identifitseerimisnumbreid, lõhkuda B-proovi analüüsi käigus B-proovi pudelit või muuta proovi, lisades sellesse võõrainet.

Ründavat käitumist dopingukontrolliametniku või muu dopingukontrolli kaasatud isiku suhtes, mis muul juhul ei tähenda manipuleerimist, arutatakse spordiorganisatsioonide distsiplinaareeskirjade alusel.]

2.6 Keelatud aine või keelatud võtte valdamine

2.6.1 Mis tahes keelatud aine või keelatud võtte valdamine sportlase poolt võistlussiseselt või mis tahes võistlusväliselt keelatud aine või keelatud võtte valdamine sportlase poolt võistlusväliselt, kui sportlane ei tõenda, et vastava aine või võtte valdamine on kooskõlas artikli 4.4 alusel võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erandiga, või ei esita muud vastuvõetavat põhjendust.

2.6.2 Mis tahes keelatud aine või keelatud võtte valdamine sportlase tugiisiku poolt võistlussiseselt või mis tahes võistlusväliselt keelatud aine või keelatud võtte võistlusväline valdamine sportlase tugiisiku

poolt seoses *sportlase*, *võistluse* või treeninguga, kui *sportlase* tugiisik ei tõenda, et vastava aine või võtte *valdamine* on kooskõlas artikli 4.4 alusel *sportlasele* võimaldatud *raviotstarbelise kasutamise erandiga*, või ei esita muud vastuvõetavat põhjendust.

[Kommentaar artiklite 2.6.1 ja 2.6.2 juurde. Vastuvõetav põhjendus ei ole näiteks keelatud aine ostmise või valdamine sõbrale või sugulasele edasiandmiseks, välja arvatud põhjendatud meditsiiniliste asjaolude korral, kui arst on väljastanud vastavale isikule retsepti, nt insuliini ostmiseks diabeetikust lapsele.]

[Kommentaar artikli 2.6.2 juurde. Vastuvõetav põhjendus on näiteks keelatud ainete valdamine võistkonna arsti poolt ägedate terviseprobleemide ja hädaolukordadega toimetulekuks.]

2.7 Mis tahes keelatud aine või keelatud võtte edasiandmine või edasiandmise katse

2.8 Mis tahes *sportlasele* võistlussiseselt mis tahes keelatud aine manustamine või manustamise katse või tema suhtes keelatud võtte kasutamine või kasutamise katse või mis tahes *sportlasele* võistlusväliselt mis tahes võistlusväliselt keelatud ainemanustamine või manustamise katse või tema suhtes võistlusväliselt keelatud võtte kasutamine või kasutamise katse

2.9 Osavõtt

Abi osutamine, kihutamine, kaasa aitamine, kallutamine, ühine tegutsemine, varjamine või muu teise *isiku* poolne tahtlik osavõtt, millega kaasneb dopinguvastase reegli rikkumine, dopinguvastase reegli rikkumise katse või artikli 10.12.1 rikkumine.

2.10 Keelatud seotus

Sportlase või muu *dopinguvastase organisatsiooni* volialasse kuuluva *isiku* kutsealane või spordist tulenev seotus *sportlase* mis tahes tugiisikuga:

2.10.1 kes kannab *võistluskeeldu*, juhul kui ta kuulub *dopinguvastase organisatsiooni* volialasse; või

2.10.2 kes, juhul kui ta ei kuulu *dopinguvastase organisatsiooni* volialasse ja *koodeksi* järgi ei ole tulemuste haldamise menetluses määratud *võistluskeeldu*, on süüdi mõistetud toimingus või kelle suhtes on kriminaal-, distsiplinaar- või kutsealase menetluse raames leitud, et ta on teinud toimingut, mis oleks tähendanud dopinguvastaste reeglite rikkumist, kui selle *isiku* suhtes kehtiksid *koodeksiga* kooskõlas olevad reeglid. Selline *isik* loetakse mittesobivaks kas kuue aasta jooksul, arvates kriminaal-, kutsealase või distsiplinaarmenetluse raames langetatud otsusest, või kui

kriminaal-, distsiplinaar- või kutsealases menetluses määratud karistus on pikem, siis kuni nimetatud menetluses määratud karistuse lõpuni; või

2.10.3 kes tegutseb artiklis 2.10.1 või artiklis 2.10.2 kirjeldatud isiku esindaja või vahendajana.

Käesoleva sätte kehtimiseks peab *dopinguvastane organisatsioon*, kelle volialasse *sportlane* või muu *isik* kuulub, või *WADA* olema *sportlast* või muud *isikut* varem kirjalikult teavitanud sellest, et *sportlase tugiisik* on ebasobiv, ja võimalikest *tagajärgedest*, mis rakenduvad keelatud seotuse korral, samuti sellest, et *sportlane* või muu *isik* võib astuda mõistlikke samme vastava seotuse vältimiseks. *Dopinguvastane organisatsioon* teeb samuti mõistlikke jõupingutusi selleks, et teavitada *sportlase tugiisikut*, kelle kohta võidakse *sportlasele* või muule *isikule* saata asjakohane teade, võimalusest minna 15 päeva jooksul *dopinguvastasesse organisatsiooni* ja selgitada, et artiklites 2.10.1 ja 2.10.2 märgitud tingimused tema kohta ei kehti. (Hoolimata artiklis 17 sätestatust kehtib käesolev artikkel ka juhul, kui *sportlase tugiisiku* ebasobivaks muutnud käitumine leidis aset enne artiklis 25 sätestatud jõustumiskuupäeva.)

Sportlase või muu *isiku* kohustus on tõendada, et mis tahes seotus artiklis 2.10.1 või 2.10.2 nimetatud *sportlase tugipersonaliga* ei ole kutsealane või spordist tulenev.

Dopinguvastased organisatsioonid, kes on teadlikud artiklis 2.10.1, 2.10.2 või 2.10.3 kirjeldatud tingimustele vastavast *sportlase tugipersonalist*, teavitavad sellest *WADAt*.

[Kommentaar artikli 2.10 juurde. Sportlased ja muud isikud ei tohi teha koostööd juhendajate, treenerite, arstide või sportlase muu tugipersonaliga, kellele on määratud võistluskeeld dopinguvastase reegli rikkumise tõttu või kes on kriminaalkorras või kutsealase distsiplinaarmenetluse raames mõistetud süüdi dopinguga seotud teos. Näiteid keelatud seotuse kohta: treenimis-, strateegia-, oskuste-, toitumis- või ravialase nõuande saamine; nõustamise, ravi või retseptide saamine; mis tahes kehaeritiste andmine analüüsideks või sportlase tugiisikul agendi või esindajana tegutsemise võimaldamine. Keelatud seotusega ei pea kaasnema mis tahes vormis hüvitise maksmist.]

ARTIKKEL 3. DOPINGU TÕENDAMINE

3.1 Tõendamiskohustus ja tõendatuse tase

Dopinguvastane organisatsioon on kohustatud tõendama dopinguvastase reegli rikkumist. Tõendatuse tase on piisav, kui *dopinguvastasel organisatsioonil* on õnnestunud dopinguvastase reegli rikkumist asja arutavale kolleegiumile rahuldavalt tõendada, võttes arvesse esitatava

süüdistuse raskust. See tõendatuse tase on igal juhul kõrgem kui lihtsalt erinevate asjaolude tõenäosuse kaalumine, kuid madalam tasemest, mille puhul rikkumine loetakse tõendatuks ilma igasuguse põhjendatud kahtluseta. Juhul, kui *koodeksi* järgi peab *sportlane* või muu *isik*, kes on väidetavalt toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise, tõendama teatud väite alusetust või kindlaid fakte või asjaolusid, lähtutakse mingi asjaolu tõendatuks lugemisel selle suuremast tõenäosusest.

[Kommentaar artikli 3.1 juurde. See tase, millele dopinguvastase organisatsiooni tõendid peavad vastama, on võrreldav tasemega, mida rakendatakse enamikus riikides ametialaste rikkumiste korral.]

3.2 Faktide ja asjaolude tuvastamise meetodid

Dopinguvastaste reeglite rikkumisega seonduvaid asjaolusid võib tuvastada ükskõik milliste usaldusväärsete vahendite, sh omaksvõtu abil. Dopingujuhtumite korral kohaldatakse alljärgnevat reegleid.

[Kommentaar artikli 3.2 juurde. Näiteks võib dopinguvastane organisatsioon artiklis 2.2 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise tuvastada sportlase omaksvõtu, kolmandate isikute usaldusväärsete ütluste, usaldusväärsete dokumentaalsete tõendite, A- või B-proovist saadud usaldusväärsete analüütiliste andmete (vt kommentaarid artiklile 2.2) või sportlase erinevate vere- või uriiniproovide põhjal koostatud profiili, näiteks sportlase bioloogilise passi alusel tehtud järelduste põhjal.]

3.2.1 Eeldatakse, et analüüsimeetodid või otsuste piirid, mille WADA on heaks kiitnud pärast asjakohaste teadusringkondadega nõupidamist ja mille on üle vaadanud teised samas valdkonnas tegutsevad asjaosalised, on teaduslikult põhjendatud. *Sportlane* või muu *isik*, kes soovib teadusliku põhjendatuse eeldust kummutada, peab sellise vaidlustuse esitamise eeltingimusena esmalt teavitama WADAt nii vastavasisulisest vaidlustusest kui ka vaidlustuse alusest. *Spordiarbitraažikohus* võib niisugustest vaidlustustest WADAt teavitada ka omal algatusel. WADA taotlusel määrab *spordiarbitraažikohtus* asja arutav kolleegium sobiva spetsialisti, kes aitab kolleegiumil vaidlustust hinnata. Kümne päeva jooksul pärast seda, kui WADA on saanud kätte vastavasisulise teate ja *spordiarbitraažikohtu* toimiku, on WADA õigus astuda menetlusse menetlusosalisena, kohtu nõustajana või esitada menetluses tõendeid muul moel.

3.2.2 WADA poolt akrediteeritud ja muude WADA poolt heakskiidetud laborite korral eeldatakse, et *proovide* analüüs ja säilitusmeetmed vastavad rahvusvahelisele laborite standardile. *Sportlane* või muu *isik* võib nimetatud eelduse ümber lükata, tõendades, et rahvusvahelisest laborite standardist on kõrvale kaldutud ja see võis mõistlikkuse piires põhjustada *halva analüütilise leiu*.

Kui *sportlane* või muu *isik* lükkab eelduse ümber, tõendades, et rahvusvahelisest laborite standardist on kõrvale kaldunud ja see võis mõistlikkuse piires põhjustada *halva analüütilise leiu*, peab *dopinguvastane organisatsioon* tõendama, et *halba analüütilist leidu* ei põhjustanud kõrvalekalle.

[Kommentaar artikli 3.2.2 juurde. Sellist rahvusvahelisest laborite standardist kõrvalekaldumist, mis võis mõistlikkuse piires põhjustada halva analüütilise leiu, peab tõendama sportlane või muu isik ulatuses, milles niisugune väide on tõenäoliselt tõesem kui vastupidine väide. Kui sportlane või muu isik seda teeb, läheb tõendamiskohustus üle dopinguvastasele organisatsioonile, kes peab asja arutava kolleegiumi piisavaks veenmiseks tõendama, et halba analüütilist leidu ei põhjustanud kõrvalekalle.]

3.2.3 Kõrvalekalded mis tahes muust *rahvusvahelisest standardist* või muust *koodeksis* või *dopinguvastase organisatsiooni* reeglites sätestatud dopinguvastasest reeglist või eeskirjast, kui need ei põhjustanud *halba analüütilist leidu* või muu dopinguvastase reegli rikkumist, ei muuda saadud tõendeid või tulemusi kehtetuks. Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab, et aset on leidnud kõrvalekalle muust *rahvusvahelisest standardist* või muust dopinguvastasest reeglist või eeskirjast ja see võis mõistlikkuse piires põhjustada *halba analüütilist leidu* käsitleva või muu dopinguvastase reegli rikkumise, peab *dopinguvastane organisatsioon* tõendama, et niisugune kõrvalekalle ei põhjustanud *halba analüütilist leidu* ega olnud dopinguvastase reegli rikkumise faktiliseks aluseks.

3.2.4 Asjaolud, mis on tuvastatud pädeva kohtu või kutseala distsiplinaarkohtu otsusega, mille suhtes pole käimas apellatsioonimenetlust, loetakse ümberlökkamatuks tõendiks selle *sportlase* või muu *isiku* vastu, kellega on otsuses vastavaid asjaolusid seostatud, välja arvatud juhul, kui *sportlane* või muu *isik* tõendab, et otsus on tehtud õigluse põhimõtteid rikkudes.

3.2.5 Dopinguvastase reegli rikkumise asja arutav kolleegium võib teha ebasoodsa järelduse *sportlase* või muu *isiku* suhtes, kes on väidetavalt toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise, kui *sportlane* või muu *isik* keeldub, pärast vastava taotluse saamist mõistliku aja võrra enne asja arutamist, osalemast asja arutamisel (kas isiklikult või telefoni teel vastavalt kolleegiumi juhiste) ja vastamast kas kolleegiumi või selle *dopinguvastase organisatsiooni* küsimustele, kes väidab, et dopinguvastast reeglit on rikutud.

ARTIKKEL 4. KEELATUD AINETE JA VÕTETE NIMEKIRI

4.1 Keelatud ainete ja võtete nimekirja avaldamine ja muutmine

WADA avaldab keelatud ainete ja võtete nimekirja rahvusvahelise standardina nii sageli kui vajalik, kuid vähemalt kord aastas. Keelatud ainete ja võtete nimekirja väljapakutav sisu ja kõik selle muudatused edastatakse kohe kõigile allakirjutajatele ja valitsustele märkuste tegemiseks ja nõupidamiseks. Keelatud ainete ja võtete nimekirja iga-aastased väljaanded ja kõik selle muudatused edastab WADA kohe igale allakirjutajale, WADA poolt akrediteeritud või heakskiidetud laborile ja valitsusele ning need avaldatakse WADA veebilehel, samuti rakendab iga allakirjutaja kohased meetmed keelatud ainete ja võtete nimekirja levitamiseks oma liikmete ja osaliste seas. Iga dopinguvastase organisatsiooni reeglites peab olema sätestatud, et kui keelatud ainete ja võtete nimekirjas või selle muudatuses ei ole sätestatud teisiti, jõustuvad keelatud ainete ja võtete nimekiri ning selle muudatused dopinguvastase organisatsiooni reeglite alusel kolme kuu möödumisel päevast, mil WADA keelatud ainete ja võtete nimekirja avaldas, kusjuures dopinguvastane organisatsioon ei pea selleks mingeid lisatoiminguid sooritama.

[Kommentaar artikli 4.1 juurde. Keelatud ainete ja võtete nimekirja muudetakse aeg-ajalt ning see avaldatakse kiirendatud korras alati, kui selleks tekib vajadus. Õiguskindluse huvides avaldatakse uus keelatud ainete ja võtete nimekiri igal aastal, olenemata sellest, kas nimekirjas on tehtud muudatusi. Uusim keelatud ainete ja võtete nimekiri on alati kättesaadav WADA veebilehel. Keelatud ainete ja võtete nimekiri moodustab spordis dopingu kasutamise vastase rahvusvahelise konventsiooni lahutamatu osa. WADA teavitab UNESCO peasekretäri kõigist muudatustest keelatud ainete ja võtete nimekirjas.]

4.2 Keelatud ainete ja võtete nimekirjas sisalduvad keelatud ained ja keelatud võtted

4.2.1 Keelatud ained ja keelatud võtted

Keelatud ainete ja võtete nimekiri sisaldab neid keelatud aineid ja keelatud võtteid, mis on alati keelatud kui doping (nii võistlussiseselt kui ka võistlusväliselt) nende võimaliku edasistel võistlustel sooritusvõimet tõstva mõju tõttu või nende varjava mõju tõttu, samuti neid aineid ja võtteid, mis on keelatud üksnes võistlussiseselt. WADA võib keelatud ainete ja võtete nimekirja teatud spordialade puhul laiendada. Keelatud ained ja keelatud võtted võidakse lisada keelatud ainete ja võtete nimekirja üldkategoriana (nt anaboolse toimega ained) või konkreetse viitena teatud ainele või võttele.

[Kommentaar artikli 4.2.1 juurde. Ainult võistlussiseselt keelatud aine võistlusväline kasutamine ei tähenda dopinguvastase reegli rikkumist, kui vastava aine või selle

metaboliitide või markerite halba analüütilist leidu ei avastata võistlussiseselt võetud proovist.]

4.2.2 Määratletud ained

Artikli 10 kohaldamisel loetakse kõiki *keelatud aineid määratletud aineteks*, välja arvatud anaboolse toimega ainete ja hormoonide klassidesse kuuluvad ained ning *keelatud ainete ja võtete nimekirjas* stimuleeriva toimega aineteks ning hormooni antagonistideks ja modulaatoriteks nimetatud ained. *Määratletud ainete* kategooria ei hõlma *keelatud võtteid*.

[Kommentaar artikli 4.2.2 juurde. Artiklis 4.2.2 sätestatud määratletud aineid ei tohi mingil moel pidada vähem oluliseks või ohutumaks kui teisi dopingaineid. Pigem on tegemist ainetega, mida sportlane on tõenäoliselt manustanud muul eesmärgil kui sportliku sooritusvõime parandamine.]

4.2.3 Keelatud ainete uued klassid

Juhul, kui WADA täiendab *keelatud ainete ja võtete nimekirja*, lisades sellesse kooskõlas artikliga 4.1 *keelatud ainete* uue klassi, otsustab WADA täitevkomitee, kas mõni *keelatud ainete* uude klassi kuuluvatest *keelatud ainetest* või kõik need loetakse artikli 4.2.2 alusel *määratletud aineteks*.

4.3 Ainete ja võtete *keelatud ainete ja võtete nimekirja* lisamise tingimused

Aine või võtte *keelatud ainete ja võtete nimekirja* lisamise otsustamisel lähtub WADA alljärgnevatest tingimustest.

4.3.1 Aine või võtte *keelatud ainete ja võtete nimekirja* lisamist kaalutakse juhul, kui WADA oma kaalutlusõigust kasutades leiab, et asjakohane aine või võtte vastab alljärgnevast kolmest tingimusest kahele:

4.3.1.1 on olemas meditsiiniline või muu teaduslik tõendusmaterjal, farmakoloogiline toime või kogemus, mille kohaselt vastav aine või võtte eraldi või koos muude ainete või võtetega võib parandada või parandab sportlikku sooritusvõimet;

[Kommentaar artikli 4.3.1.1 juurde. Käesolev artikkel eeldab, et võib olla ained, mille kasutamine eraldi pole keelatud, kuid mille kasutamine koos teatud muude ainetega on keelatud. Aine, mis lisatakse keelatud ainete ja võtete nimekirja seoses selle võimaliku sooritusvõimet parandava mõjuga üksnes juhul, kui seda kasutatakse koos mõne muu ainega, tähistatakse vastavalt ja keelatakse vaid juhul, kui on tõendatud mõlema mainitud aine koos kasutamine.]

4.3.1.2 on olemas meditsiiniline või muu teaduslik tõendusmaterjal, farmakoloogiline toime või kogemus, mille kohaselt kujutab vastava aine või võtte *kasutamine sportlase* tervisele tegelikku või võimalikku ohtu;

4.3.1.3 WADA on veendunud, et vastava aine või võtte *kasutamine* on vastuolus *koodeksi* sissejuhatuses kirjeldatud spordi vaimuga.

4.3.2 Aine või võtte lisatakse *keelatud ainete ja võtete nimekirja* ka juhul, kui WADA leiab, et on olemas meditsiiniline või muu teaduslik tõendusmaterjal, farmakoloogiline toime või kogemus, mille kohaselt võib vastav aine või võtte varjata muude *keelatud ainete* või *keelatud võtete kasutamist*.

[Kommentaar artikli 4.3.2 juurde. Iga-aastase menetluse ühe osana kutsutakse kõiki allakirjutajaid, valitsusi ja muid huvitatud isikuid esitama WADALE märkusi keelatud ainete ja võtete nimekirja sisu kohta.]

4.3.3 WADA otsus *keelatud ainete ja keelatud võtete keelatud ainete ja võtete nimekirja* lisamise kohta ning ainete kategooriatesse liigitamise kohta *keelatud ainete ja võtete nimekirjas*, samuti aine liigitamine keelatuks igal juhul või üksnes *võistlussiseselt* on lõplik ning *sportlane* või muu *isik* ei saa seda vaidlustada, tuginedes väitele, et vastavat ainet või võtet ei kasutatud varjamiseks, see ei võimaldanud parandada sooritusvõimet või see ei olnud tervisele ohtlik ega vastuolus spordi vaimuga.

4.4 *Raviotstarbelise kasutamise erandid*

4.4.1 *Keelatud aine* või selle *metaboliitide* või *markerite* sisaldumist ja/või *keelatud aine* või *keelatud võtte kasutamist* või *kasutamise katset*, *valdamist* või *manustamist* või *manustamise katset* ei loeta dopinguvastase reegli rikkumiseks, kui see on kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi alusel võimaldatud *raviotstarbelise kasutamise erandi* sätetega.

4.4.2 *Sportlane*, kes ei ole *rahvusvahelise taseme sportlane*, peab *raviotstarbelise kasutamise erandi* saamiseks pöörduma oma riigi *dopinguvastase organisatsiooni* poole. Kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* taotlust ei rahulda, võib *sportlane* esitada apellatsiooni vaid artiklites 13.2.2 ja 13.2.3 sätestatud riiklikule apellatsiooniroorganile.

4.4.3 *Rahvusvahelise taseme sportlane* peab pöörduma asjakohase rahvusvahelise alaliidu poole.

4.4.3.1 Kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* on juba teinud *sportlasele* konkreetse aine või võtte kasutamiseks *raviotstarbelise kasutamise erandi* ja *raviotstarbelise kasutamise erand* vastab raviotstarbelise kasutamise erandi rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustele, peab rahvusvaheline alaliit erandit tunnustama. Kui rahvusvaheline alaliit leiab, et *raviotstarbelise kasutamise erand* ei vasta nimetatud tingimustele ja keeldub erandit tunnustamast, peab ta teavitama sellest *sportlast* ja tema *riiklikku dopinguvastast organisatsiooni* viivitamatult ning esitama oma põhjendused. *Sportlane* või *riiklik dopinguvastane organisatsioon* võib 21 päeva jooksul asjakohase teate saamisest edastada asja WADALE läbivaatamiseks. Kui asi edastatakse läbivaatamiseks WADALE, jääb *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* poolt võimaldatud *raviotstarbelise kasutamise erand* kehtima riiklikul tasemel peetavate *võistluste ajal* tehtavate ja *võistlusväliste testimiste* suhtes (kuid mitte rahvusvahelisel tasemel peetavate *võistluste ajal* tehtavate *testimiste* suhtes) kuni WADA otsuseni. Kui asja ei edastata läbivaatamiseks WADALE, muutub *raviotstarbelise kasutamise erand* täielikult kehtetuks pärast 21-päevase läbivaatamiseks edastamise tähtaja möödumist.

4.4.3.2 Kui *sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon* ei ole juba võimaldanud talle konkreetse aine või võtte *raviotstarbelise kasutamise erandit*, peab *sportlane raviotstarbelise kasutamise erandi* saamiseks pöörduma otse oma rahvusvahelise alaliidu poole kohe, kui vastav vajadus tekib. Kui rahvusvaheline alaliit (või *riiklik dopinguvastane organisatsioon*, kui viimane on nõustunud taotlust arutama rahvusvahelise alaliidu nimel) *sportlase* taotlust ei rahulda, peab ta sellest *sportlast* viivitamatult teavitama ja edastama oma põhjendused. Kui rahvusvaheline alaliit rahuldab *sportlase* taotluse, peab ta sellest teavitama mitte üksnes *sportlast*, vaid ka tema *riiklikku dopinguvastast organisatsiooni*, ning kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* leiab, et *raviotstarbelise kasutamise erand* ei vasta raviotstarbelise kasutamise erandi rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustele, võib ta 21 päeva jooksul teate saamisest edastada asja läbivaatamiseks WADALE. Kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* edastab asja läbivaatamiseks WADALE, jääb rahvusvahelise alaliidu võimaldatud *raviotstarbelise kasutamise erand* kehtima rahvusvahelisel tasemel peetavate *võistluste ajal* tehtavate ja *võistlusväliste testimiste* suhtes (kuid mitte riiklikul tasemel peetavate *võistluste ajal* tehtavate *testimiste* suhtes) kuni WADA otsuseni. Kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* ei edasta asja WADALE läbivaatamiseks, muutub rahvusvahelise alaliidu võimaldatud *raviotstarbelise kasutamise erand* pärast 21-päevase läbivaatamiseks edastamise tähtaja möödumist

kehtivaks ka riiklikul tasemel peetavatel võistlustel.

[Kommentaar artikli 4.4.3 juurde. Kui rahvusvaheline alaliit keeldub tunnustamast riikliku dopinguvastase organisatsiooni võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erandit vaid põhjusel, et puuduvad ravidokumendid või muud andmed, mis on vajalikud selleks, et tõendada raviotstarbelise kasutamise erandi rahvusvahelises standardis sätestatud tingimuste täitmist, ei peaks asja WADALE läbivaatamiseks edastama. Selle asemel tuleks toimikut täiendada ja esitada see uuesti rahvusvahelisele alaliidule.]

Kui rahvusvaheline alaliit otsustab testida sportlast, kes ei ole rahvusvahelise taseme sportlane, peab ta tunnustama raviotstarbelise kasutamise erandit, mille on sportlasele teinud tema riiklik dopinguvastane organisatsioon.]

4.4.4 *Suurürituste korraldaja* võib nõuda, et *sportlased* taotleksid temalt raviotstarbelise kasutamise erandit, kui nad soovivad üritusega seoses kasutada keelatud ainet või keelatud võtet. Sellisel juhul:

4.4.4.1 *peab suurürituse korraldaja* tagama menetluse, mille abil on *sportlasel* võimalik taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit, kui talle ei ole erandit veel võimaldatud. Kui raviotstarbelise kasutamise erand tehakse, kehtib see üksnes sellel üritusel;

4.4.4.2 kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* või rahvusvaheline alaliit on juba teinud *sportlasele* raviotstarbelise kasutamise erandi ning see on kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandi rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustega, peab *suurürituse korraldaja* erandit tunnustama. Kui *suurürituse korraldaja* leiab, et raviotstarbelise kasutamise erand ei vasta nimetatud tingimustele ja keeldub seetõttu erandit tunnustamast, peab ta sellest *sportlast* viivitamatult teavitama ja selgitama põhjuseid;

4.4.4.3 *suurürituse korraldaja* otsusele mitte tunnustada või võimaldada raviotstarbelise kasutamise erandit võib *sportlane* esitada apellatsiooni üksnes sõltumatule organile, mille *suurürituse korraldaja* on selleks puhuks loonud või nimetanud. Kui *sportlane* apellatsiooni ei esita (või seda ei rahuldata), ei ole tal õigust konkreetset ainet või võtet üritusega seoses kasutada, kuid kõik asjakohase aine või võtte raviotstarbelise kasutamise erandid, mille tema *riiklik dopinguvastane organisatsioon* või rahvusvaheline alaliit on teinud, jäävad ürituseväliselt kehtima.

[Kommentaar artikli 4.4.4.3 juurde. Näiteks võib konkreetsete ürituste sõltumatu apellatsioonivõimuse organina tegutseda spordiarbitraažikohtu selleks puhuks loodud osakond või muu sarnane organ, samuti võib selle ülesande endale võtta WADA. Kui ei spordiarbitraažikohus ega ka WADA seda ülesannet ei täida, jätab WADA endale õiguse (kuid mitte kohustuse) vaadata artikli 4.4.6 alusel läbi]

raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid, mis on langetatud mis tahes ajal selle üritusega seoses.]

4.4.5 Kui dopinguvastane organisatsioon otsustab võtta proovi isikult, kes ei ole rahvusvahelise või riikliku taseme sportlane, ja see isik kasutab keelatud ainet või keelatud võtet ravieesmärgil, võib dopinguvastane organisatsioon lubada tal taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit tagasiulatuvalt.

4.4.6 WADA peab vaatama läbi rahvusvahelise alaliidu otsuse mitte tunnustada riikliku dopinguvastase organisatsiooni võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erandit, mille on edastanud WADALE sportlane või sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon. Peale selle peab WADA vaatama läbi talle sportlase riikliku dopinguvastase organisatsiooni poolt edastatud rahvusvahelise alaliidu otsuse teha raviotstarbelise kasutamise erand. WADA võib puudutatud isikute taotlusel või omal algatusel igal ajal läbi vaadata ka mis tahes muud raviotstarbelise kasutamise erandi otsuseid. Kui läbivaadatav raviotstarbelise kasutamise erandi otsus on kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelises standardis sätestatud tingimustega, ei sekku WADA asjasse. Kui raviotstarbelise kasutamise erandi kohta tehtud otsus ei ole kooskõlas nimetatud tingimustega, muudab WADA seda.

[Kommentaar artikli 4.4.6 juurde. WADAl on õigus nõuda tasu, et katta kulud, mis kaasnevad a) mis tahes otsuste kohustusliku läbivaatamisega artikli 4.4.6 alusel ja b) mis tahes otsuse omal algatusel läbivaatamisega, kui läbivaadatav otsus muudetakse ära.]

4.4.7 Sportlane ja/või sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon võib mis tahes raviotstarbelise kasutamise erandi kohta rahvusvahelise alaliidu poolt (või riikliku dopinguvastase organisatsiooni poolt, kui viimane on nõustunud arutama taotlust rahvusvahelise alaliidu nimel) tehtud otsuse peale, mida WADA ei ole läbi vaadanud või mille WADA on läbi vaadanud, kuid jätnud muutmata, esitada apellatsiooni vaid spordiarbitraažikohtule.

[Kommentaar artikli 4.4.7 juurde. Sellistel juhtudel esitatakse apellatsioon rahvusvahelise alaliidu poolt raviotstarbelise erandi kohta langetatud otsuse peale, mitte WADA otsuse peale raviotstarbelise erandi kohta tehtud otsust mitte läbi vaadata või (läbivaadatud otsust) mitte muuta. Raviotstarbelise kasutamise erandi kohta tehtud otsuse peale apellatsiooni esitamise tähtaeg ei hakka kulgema enne, kui WADA on oma otsuse teatavaks teinud. Igal juhul ja sõltumata sellest, kas WADA on otsuse läbi vaadanud või mitte, teavitatakse WADAt apellatsioonist, et viimane saaks menetluses soovi korral osaleda.]

4.4.8 WADA otsuse peale muuta raviotstarbelise kasutamise erandi kohta tehtud otsust võivad sportlane, riiklik dopinguvastane

organisatsioon ja/või asjakohane rahvusvaheline alaliit esitada apellatsiooni üksnes spordiarbitraažikohtule.

4.4.9 Kui *raviotstarbel kasutamise erandi* saamise/tunnustamise või *raviotstarbel kasutamise erandi* kohta tehtud otsuse läbivaatamise taotlus on nõuetekohaselt esitatud ja selle suhtes ei ole menetlust alustatud mõistliku aja jooksul, loetakse, et taotlus on jäetud rahuldamata.

4.5 Seireprogramm

WADA kehtestab koostöös *allakirjutajate* ja valitsustega nende ainete seireprogrammi, mis ei kuulu *keelatud ainete ja võtete nimekirja*, kuid mille üle WADA soovib teha seiret, et avastada nende väärarvitamine spordis. WADA avaldab seire esemeks olevad ained enne igat *testimist*. Laborid teavitavad WADAt spordiala kohta koostatavates koondaruannetes regulaarselt vastavate ainete avastatud *kasutamise* või *proovides* sisaldumise juhtudest ja sellest, kas *proovid* võeti *võistlussiseselt* või *võistlusväliselt*. Nimetatud aruanded ei sisalda lisateavet konkreetsete *proovide* kohta. WADA esitab rahvusvahelistele alaliitudele ja *riikide dopinguvastastele organisatsioonidele* vähemalt kord aastas spordiala kaupa koostatud statistilise koondteabe asjaomaste täiendavate ainete kohta. WADA võtab meetmeid selle tagamiseks, et vastavates aruannetes oleks kindlustatud *sportlaste* range anonüümsus. Seire esemeks oleva aine *kasutamine* või selle proovis sisaldumise avastamine ei tähenda dopinguvastase reegli rikkumist.

ARTIKKEL 5. TESTIMINE JA UURIMINE

5.1 *Testimise* ja uurimise eesmärk

Testimine ja uurimine toimub vaid dopinguvastasel eesmärgil.

5.1.1 *Testimise* eesmärk on hankida analüütilist tõendusmaterjali selle kohta, kas *sportlane* järgib (või ei järgi) *koodeksi* ranget keeldu, mille kohaselt ei tohi *proovid* sisaldada *keelatud aineid* ja ei tohi *kasutada keelatud võtteid*.

5.1.2 Uurimist alustatakse:

a) *atüüpiliste leidude* ja *halbade passileidude* korral kooskõlas vastavalt kas artikliga 7.4 või 7.5 teabe või tõendite (sealhulgas eelkõige analüütilise tõendusmaterjali) kogumisega, et teha kindlaks, kas on toime pandud artiklis 2.1 ja/või artiklis 2.2 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumine, ning

b) muude asjaolude korral, mis viitavad võimalikele dopinguvastase reegli rikkumistele kooskõlas artiklitega 7.6 ja 7.7, teabe või tõendite

(sealhulgas eelkõige mitteanalüütilise tõendusmaterjali) kogumisega, et teha kindlaks, kas on toime pandud artiklites 2.2–2.10 sätestatud dopinguvastaste reeglite rikkumine.

5.2 *Testimise ulatus*

Dopinguvastane organisatsioon, kellel on õigus *sportlast testida*, võib temalt mis tahes ajal ja mis tahes kohas nõuda *proovi* andmist. Arvestades artiklis 5.3 sätestatud *üritustel testimise* pädevuse piiranguid kehtib alljärgnev.

5.2.1 Igal *riiklikul dopinguvastasel organisatsioonil* on õigus *testida võistlussiseselt ja võistlusväliselt* kõiki *sportlasi*, kes on selle riigi kodanikud või residendid või selles riigis väljastatud litsentsi omajad või selle riigi spordiorganisatsiooni liikmed või kes viibivad *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* asukohariigis.

5.2.2 Igal rahvusvahelisel alaliidul on õigus *testida võistlussiseselt ja võistlusväliselt* kõiki *sportlasi*, kelle kohta kehtivad alaliidu eeskirjad, sealhulgas *rahvusvahelistel üritustel* või asjakohase rahvusvahelise alaliidu eeskirjadega hõlmatud *üritustel* osalejaid või nimetatud rahvusvahelise alaliidu või selle rahvusliku spordialaliidu liikmeid või litsentsi omajaid.

5.2.3 Igal *suurürituse korraldajal*, sealhulgas Rahvusvahelisel Olümpiakomiteel ja Rahvusvahelisel Paraolümpiakomiteel on õigus *testida* oma korraldatud *üritustel* toimuvatel *võistlustel* ja *võistlusväliselt* kõiki *sportlasi*, kes on registreeritud ühele asjakohase korraldaja poolt tulevikus korraldatavale *üritusele* või kelle *testimise* õigus on *suurürituse korraldajal* tulevikus toimuva *üritusega* seoses muul alusel.

5.2.4 WADA õigus teostada *testimisi võistlussiseselt ja võistlusväliselt* on sätestatud artiklis 20.

5.2.5 *Dopinguvastased organisatsioonid* võivad *testida* mis tahes *sportlast*, kelle *testimise* õigus neil on ja kes ei ole sportlaskarjääri lõpetanud, sealhulgas *võistluskeelu* saanud *sportlasi*.

5.2.6 Kui rahvusvaheline alaliit või *suurürituse korraldaja* delegeerib mis tahes osa *testimisest* edasi *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* või sõlmib viimasega sellekohase lepingu (otse või rahvusliku spordialaliidu kaudu), võib asjakohane *riiklik dopinguvastane organisatsioon* võtta täiendavaid *proove* või anda laborile korralduse teha lisaanalüüse selle *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* kulul. Rahvusvahelist alaliitu või *suurürituse korraldajat* teavitatakse täiendavate *proovide* võtmisest ja lisaanalüüside tegemisest.

[Kommentaar artikli 5.2 juurde. Täiendavaid volitusi testimiseks võib anda allakirjutajate vahel sõlmitud kahepoolsete või mitmepoolsete kokkulepetega. Enne sportlase testimist ajavahemikus kella 23.00st kuni 06.00ni, peab dopinguvastasel organisatsioonil olema tekkinud tõsine ja konkreetne kahtlus, et asjakohane sportlane võib kasutada dopingut, välja arvatud juhul, kui sportlane on ise määranud 60-minutilise testimise aja nimetatud ajavahemikuks või on muul moel nõustunud testimisega selles ajavahemikus. Vastuväidet, mille kohaselt ei olnud dopinguvastasel organisatsioonil tekkinud piisavat kahtlust, mis õigustaks testimist nimetatud ajavahemikus, ei saa kasutada kaitseks dopinguvastase reegli rikkumise vastu, kui reegli rikkumise aluseks on selline testimine või testimise katse.]

5.3 Testimine üritustel

5.3.1 Kui allpool ei ole sätestatud teisiti, peaks ürituse toimumise kohtades ürituse ajal vastutama testimise algatamise ja juhtimise eest vaid üks organisatsioon. Rahvusvahelistel üritustel algatab proovide võtmise ja juhib seda ürituse juhtorganiks olev rahvusvaheline organisatsioon (nt Rahvusvaheline Olümpiakomitee olümpiamängude korral, rahvusvaheline alaliit maailmameistrivõistluste korral ning Panameerika Spordiorganisatsioon Panameerika mängude korral). Riiklikel üritustel algatab proovide võtmise ja juhib seda vastava riigi dopinguvastane organisatsioon. Ürituse juhtorgani taotlusel tuleb ürituse ajal väljaspool ürituse toimumise kohti teostatavad testimised kooskõlastada selle juhtorganiga.

[Kommentaar artikli 5.3.1 juurde. Mõned rahvusvaheliste ürituste juhtorganid võivad teha ürituse ajal oma teste väljaspool ürituse toimumise kohti ning seetõttu soovivad viia need testimised kooskõlla riikliku dopinguvastase organisatsiooni testimistega.]

5.3.2 Kui dopinguvastane organisatsioon, millel muidu oleks testimise õigus, kuid mis ei vastuta testimise algatamise ja juhtimise eest üritusel, soovib sellele vaatamata testida sportlasi ürituse ajal ürituse toimumise kohtades, peab asjakohane dopinguvastane organisatsioon esmalt pöörduma ürituse juhtorgani poole, et saada luba selliste testide tegemiseks ja kooskõlastamiseks. Kui dopinguvastast organisatsiooni ei rahulda ürituse juhtorganilt saadud vastus, võib dopinguvastane organisatsioon WADA avaldatud menetluskorda järgides paluda WADAlt luba testimiseks ja testimise kooskõlastusviisi kindlaksmääramiseks. WADA ei anna niisuguseks testimiseks luba enne, kui ta on ürituse juhtorganiga nõu pidanud ja viimast teavitanud. WADA otsus on lõplik ega kuulu edasikaebamisele. Kui testimise loas ei ole teisiti sätestatud, loetakse sellised testid võistlusvälisteks testideks. Selliste testide tulemuste haldamine on testimise algatanud dopinguvastase organisatsiooni kohustus, kui ürituse juhtorgani eeskirjades ei ole sätestatud teisiti.

[Kommentaar artikli 5.3.2 juurde. Enne loa andmist riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile testimise algatamiseks ja läbiviimiseks rahvusvahelisel üritusel peab WADA nõu ürituse juhtorganiks oleva rahvusvahelise organisatsiooniga. Enne loa andmist rahvusvahelisele alaliidule testimise algatamiseks ja läbiviimiseks riiklikul üritusel peab WADA nõu selle riigi dopinguvastase organisatsiooniga, kus üritus aset leiab. Testimist algatav ja juhtiv dopinguvastane organisatsioon võib soovi korral sõlmida kokkuleppeid muude organisatsioonidega, et delegeerida neile kohustus võtta proove või täita muud rolli dopingukontrolli käigus.]

5.4 Testiplaani kavandamine

5.4.1 Pärast rahvusvaheliste alaliitude ja muude *dopinguvastaste organisatsioonidega* nõupidamist võtab WADA rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi põhjal vastu tehnilise dokumendi, kus riskianalüüsist lähtudes sätestatakse, milliseid *keelatud aineid* ja/või *keelatud võtteid* konkreetsetel spordi- ja võistlusaladel kõige suurema tõenäosusega kuritarvitatakse.

5.4.2 Nimetatud riskianalüüsile tuginedes töötab iga *testimise* õigusega *dopinguvastane organisatsioon* välja tõhusa, läbimõeldud ja proportsionaalse testiplaani, milles on kohases ulatuses arvestatud võistlusalade, *sportlaste* kategooriate, testimisliikide, võetavate *proovide* liikide ja *proovide* analüüsiliikide tähtsust ning mis on kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi nõuetega, ning asub seda rakendama. WADA nõudel esitavad *dopinguvastased organisatsioonid* WADALE koopia oma kehtivast testiplaanist.

5.4.3 Kui see on mõistlikult võimalik, kooskõlastatakse *testimine* ADAMSi või muu WADA poolt heakskiidetud süsteemi kaudu, et tõhustada kombineeritud *testimiste* tulemuslikkust ja vältida tarbetut kordustestimist.

5.5 Testimisnõuded

Kõik *testimised* tehakse kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga.

5.6 Sportlase asukohateave

Sportlased, kelle nende rahvusvaheline alaliit ja/või *riiklik dopinguvastane organisatsioon* on lisanud *registreeritud testimisbaasi*, annavad teavet oma asukoha kohta rahvusvahelises testimis- ja uurimisstandardis sätestatud viisil. Rahvusvahelised alaliidud ja *riiklikud dopinguvastased organisatsioonid* kooskõlastavad selliste *sportlaste* määramise ning nende asukohateabe kogumise. Iga rahvusvaheline alaliit ja *riiklik dopinguvastane organisatsioon* avaldab ADAMSi või muu WADA poolt heakskiidetud süsteemi kaudu nimekirja, milles on märgitud selle *registreeritud testimisbaasi* lisatud *sportlased*

kas nimeliselt või täpselt määratletud kindlate tunnuste põhjal. *Sportlastele* teatatakse ette nende lisamisest *registreeritud testimisbaasi*, samuti nende eemaldamisest nimetatud baasist. Asukohateave, mida *sportlased* annavad ajal, mil nad kuuluvad *registreeritud testimisbaasi*, on *ADAMSi* või muu *WADA* poolt heakskiidetud süsteemi kaudu kättesaadav *WADA*le ja teistele *dopinguvastastele organisatsioonidele*, millel on õigus *sportlast* artikli 5.2 alusel testida. Nimetatud teavet hoitakse alati rangelt salajas, seda kasutatakse üksnes *dopingukontrolli* kavandamiseks, kooskõlastamiseks või tegemiseks, *sportlase bioloogilise passi* või muude analüütiliste tulemuste suhtes asjakohase teabe andmiseks, võimaliku dopinguvastase reegli rikkumise uurimiseks või dopinguvastase reegli väidetava rikkumise menetluse toetamiseks ning nimetatud teave hävitatakse kooskõlas eraelu ja isikuandmete kaitse rahvusvahelise standardiga pärast seda, kui see ei ole enam eeltoodud eesmärkideks vajalik.

5.7 Sportlaskarjääri lõpetanud *sportlaste* tagasipöördumine *võistlustele*

5.7.1 Kui *registreeritud testimisbaasi* kuuluv *rahvusvahelise või riikliku taseme sportlane* lõpetab sportlaskarjääri ja soovib seejärel naasta aktiivsesse sporti, ei tohi ta *rahvusvahelistel üritustel* või *riiklikel üritustel* võistelda, enne kui ta on teinud end *testimise* jaoks kättesaadavaks, teatades sellest oma rahvusvahelisele alaliidule ja *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* kirjalikult kuus kuud ette. *WADA*, olles pidanud nõu asjakohase rahvusvahelise alaliidu ja *riikliku dopinguvastase organisatsiooniga*, võib teha erandi eeltoodud nõude suhtes, mille kohaselt tuleb kirjalik teade esitada kuus kuud ette, kui selle nõude range kohaldamine oleks *sportlase* suhtes ilmselt ülekohtune. Nimetatud otsuse peale võib esitada apellatsiooni artikli 13 alusel.

5.7.1.1 Kõik võistlustulemused, mis on saavutatud artiklit 5.7.1 rikkudes, *tühistatakse*.

5.7.2 Kui *sportlane* lõpetab sportlaskarjääri *võistluskeelu* ajal ja soovib seejärel naasta aktiivsesse võistlussporti, ei tohi ta *rahvusvahelistel üritustel* või *riiklikel üritustel* võistelda enne, kui ta on teinud end *testimise* jaoks kättesaadavaks, teatades sellest oma rahvusvahelisele alaliidule ja *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* kirjalikult kuus kuud ette (või sportlaskarjääri lõpetamise hetkel kandmata jäänud *võistluskeelu* aja võrra ette, kui see on pikem kui kuus kuud).

5.8 Uurimine ja teabe kogumine

Dopinguvastased organisatsioonid tagavad, et on suutelised tegema kõike järgnevat vajaduse kohaselt ning kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga:

5.8.1 hankima, hindama ja töötleva kõikidest olemasolevatest allikatest saadavat dopinguvastast teavet, et anda andmeid tõhusa, läbimõeldud ja proportsionaalse testiplaani väljatöötamiseks, kavandada sihttestimist ja/või luua alus võimalike dopinguvastase reegli rikkumis(t)e uurimiseks;

5.8.2 uurima *atüüpilisi leide* ja *halbu passileide* kooskõlas vastavalt kas artikliga 7.4 või artikliga 7.5; ning

5.8.3 uurima kooskõlas artiklitega 7.6 ja 7.7 mis tahes muid analüütilisi või mitteanalüütilisi andmeid või vastavat teavet, mis viitavad võimalikule (võimalikele) dopinguvastase reegli rikkumis(t)ele, eesmärgiga välistada võimalik rikkumine või hankida tõendid, mis toetavad dopinguvastase reegli rikkumise menetluse algatamist.

ARTIKKEL 6. PROOVIDE ANALÜÜS

Proove analüüsitakse kooskõlas alljärgnevate põhimõtetega.

6.1 Akrediteeritud ja heakskiidetud laborite kasutamine

Artikli 2.1 tähenduses analüüsitakse *proove* üksnes WADA poolt akrediteeritud laborites või laborites, mille WADA on muul moel heaks kiitnud. Proovi analüüsimiseks kasutatava WADA poolt akrediteeritud labori või WADA poolt muul moel heakskiidetud labori valimine kuulub tulemuste haldamise eest vastutava *dopinguvastase organisatsiooni* ainupädevusse.

[Kommentaar artikli 6.1 juurde. Kulusid ja geograafilist ligipääsu arvestades võib WADA lubada laboritel, mida WADA ei ole akrediteerinud, teha konkreetseid analüüse, näiteks vereanalüüse, mis tuleb võtmise kohast laborisse toimetada kindla aja jooksul. Enne niisuguse labori heakskiitmist tagab WADA, et see täidab WADA kehtestatud rangeid analüüsi- ja hoiunorme.]

Artikli 2.1 rikkumisi võib tuvastada üksnes proovi sellise analüüsi põhjal, mis on tehtud WADA akrediteeritud või muus WADA poolt heaks kiidetud laboris. Muude artiklite rikkumisi võib tuvastada muudelt laboritelt saadud analüütiliste tulemuste põhjal, tingimusel et need on usaldusväärsed.]

6.2 Proovide analüüsimise eesmärk

Proove analüüsitakse keelatud ainete ja võtete nimekirjas sätestatud keelatud ainete ja keelatud võtete ning muude võimalike WADA poolt

kooskõlas *koodeksi* artikliga 4.5 osutatud ainete avastamiseks või *dopinguvastase organisatsiooni* abistamiseks asjaomaste parameetrite profileerimisel *sportlase* uriinis, veres või muus matriksis, sh DNA või genoomiprofileerimine, või muudel õiguspärastel dopinguvastase võitluse eesmärkidel. *Proove* võib võtta ja säilitada tulevikus tehtavate analüüside tarbeks.

[Kommentaar artikli 6.2 juurde. Asjakohast profiiliteavet võib kasutada näiteks sihttestimise suunamiseks või artiklis 2.2 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise menetluse toetamiseks või mõlemal nimetatud eesmärgil.]

6.3 *Proovide* kasutamine teadusuuringuks

Ühtki *proovi* ei tohi kasutada teadusuuringuks ilma *sportlase* kirjaliku nõusolekuta. *Proovidelt*, mida kasutatakse muudel eesmärkidel peale artiklis 6.2 sätestatute, tuleb eemaldada kõik tuvastusvahendid, et vältida nende seostamist konkreetse *sportlasega*.

[Kommentaar artikli 6.3 juurde. Nagu meditsiinilistel juhtudel enamasti tavaks, ei loeta teadusuuringuks anonüümsete *proovide* kasutamist kvaliteedi tagamiseks või parandamiseks või vaadeldava üldkogumi loomiseks.]

6.4 *Proovide* analüüsimise ja tulemustest teavitamise nõuded

Laborid analüüsivad *proove* ja teavitavad tulemustest kooskõlas rahvusvahelise laborite standardiga. Et tagada tõhus *testimine*, sätestatakse artiklis 5.4.1 nimetatud tehnilises dokumendis riskianalüüsil põhinevad konkreetse spordi- ja võistlusala jaoks kohased *proovide* analüüsimise menüüd ning laborid analüüsivad *proove*, järgides mainitud menüüsid, välja arvatud alljärgnevatel juhtudel.

6.4.1 *Dopinguvastased organisatsioonid* võivad paluda laboritel analüüsida nende *proove*, kasutades tehnilises dokumendis kirjeldatuist põhjalikumaid menüüsid.

6.4.2 *Dopinguvastased organisatsioonid* võivad paluda laboritel analüüsida nende *proove*, kasutades tehnilises dokumendis kirjeldatuist pealiskaudsemaid menüüsid üksnes juhul, kui nad on veennud WADAt, et tulenevalt konkreetsetest nende riigis või spordialal valitsevatest oludest on pealiskaudsem analüüs kooskõlas nende testiplaanis sätestatuga asjakohane.

6.4.3 Rahvusvahelises laborite standardis sätestatu kohaselt võivad laborid omal algatusel ja kulul analüüsida *proove* selliste *keelatud ainete* või *keelatud võtete* suhtes, mida ei ole lisatud tehnilises dokumendis kirjeldatud *proovi* analüüsimise menüüsse või mida testiv asutus ei ole loetlenud. Selliste analüüside tulemustest teavitatakse ning need on samaväärsed muude analüütiliste tulemustega ja nendega kaasnevad samad *tagajärjed*.

[Kommentaar artikli 6.4 juurde. Käesoleva artikli eesmärk on laiendada nn targa testimise põhimõtet proovide analüüsimise menüüle, et dopinguvastase võitluse tõhusamalt ja tulemuslikumalt avastada. On teada, et dopinguvastase võitluse jaoks eraldatud vahendid on piiratud ning proovide analüüsimise menüü laiendamine võib mõnel spordialal ja mõnes riigis vähendada nende proovide arvu, mida on võimalik analüüsida.]

6.5 Proovide täiendav analüüs

Tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* võib mis tahes *proovi* täiendavalt analüüsida igal ajal, enne kui ta edastab nii A- kui ka B-*proovi* analüütilised tulemused (või A-*proovi* tulemuse, kui B-*proovi* analüüsimisest on loobunud või analüüsi ei tehta) *sportlasele* artiklis 2.1 sätestatud dopinguvastase reegli väidetava rikkumise alusena.

Proove võib hoiustada ja täiendavalt analüüsida artiklis 6.2 kirjeldatud eesmärgil igal ajal üksnes *proovi* võtmise algatanud ja seda juhtinud *dopinguvastase organisatsiooni* või WADA korraldusel. (*Proovide* hoiustamise või WADA algatusel toimuva täiendava analüüsi eest tasub WADA.) *Proovide* täiendav analüüsimine peab olema kooskõlas rahvusvahelises laborite standardis ning rahvusvahelises testimis- ja uurimisstandardis sätestatud nõuetega.

ARTIKKEL 7. TULEMUSTE HALDAMINE

Iga *dopinguvastane organisatsioon*, mis tegeleb tulemuste haldamisega, kehtestab menetluse dopinguvastase reegli võimalike rikkumiste arutamiseelseks käsitlemiseks alljärgnevatel põhimõtetel.

[Kommentaar artikli 7 juurde. Mitu allakirjutajat on kehtestanud oma normid tulemuste haldamise kohta. Ehkki need ei ole olnud täiesti ühtsed, on paljud neist osutunud õiglaseks ja tõhusaks tulemuste haldamise süsteemiks. Koodeks ei asenda iga allakirjutaja tulemuste haldamise süsteemi. Selles artiklis sätestatakse siiski aluspõhimõtted eesmärgiga tagada tulemuste haldamise menetluse põhiosa õiglane olemus ning neid põhimõtteid peab iga allakirjutaja järgima. Iga allakirjutaja konkreetset dopinguvastast reeglid peavad olema nende aluspõhimõtetega kooskõlas. Mitte kõik dopinguvastase organisatsiooni algatatud dopinguvastased menetlused ei pea päädima asja arutamisega istungil. Võib ette tulla juhtumeid, kus sportlane või muu isik nõustub karistusega, mis tuleneb kas koodeksist või mida dopinguvastane organisatsioon peab kohaseks, juhul kui karistuse määramisel on lubatud paindlikkus. Igal juhul teavitatakse sellise kokkuleppe alusel määratud karistusest artikli 14.2.2 kohaselt osalisi, kellel on artikli 13.2.3 alusel edasikaebeõigus, ja see avaldatakse kooskõlas artikliga 14.3.2.]

7.1 Vastutus tulemuste haldamise eest

Kui artiklites 7.1.1 ja 7.1.2 ei ole sätestatud teisiti, vastutab tulemuste haldamise ja asja arutamise eest *proovi* võtmise algatanud ja seda juhtinud *dopinguvastane organisatsioon* (kui *proove* ei ole võetud, siis see *dopinguvastane organisatsioon*, mis teatab esimesena *sportlasele* või muule *isikule* väidetavast dopinguvastase reegli rikkumisest ning seejärel uurib seda dopinguvastase reegli rikkumist põhjalikult) ning menetlus toimub nimetatud organisatsiooni menetlusnormide järgi. Olenemata sellest, milline organisatsioon tulemusi haldab või asja arutab, tuleb järgida käesolevas artiklis ja artiklis 8 sätestatud põhimõtteid, samuti artiklis 23.2.2 sätestatud reegleid, mis tuleb üle võtta ilma oluliste muudatusteta.

Kui *dopinguvastaste organisatsioonide* vahel tekib vaidlus selle üle, millisel *dopinguvastasel organisatsioonil* on tulemuste haldamise kohustus, otsustab WADA, millisel organisatsioonil see kohustus on. WADA otsuse peale võib vaidluse pooleks olev *dopinguvastane organisatsioon* esitada apellatsiooni *spordiarbitraažikohtule* seitsme päeva jooksul pärast WADA otsusest teavitamist. *Spordiarbitraažikohus* menetleb nimetatud apellatsiooni kiirkorras ja asja vaatab läbi üks vahekohtunik.

Kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* otsustab võtta lisaproove kooskõlas artikliga 5.2.6, loetakse tema selleks *dopinguvastaseks organisatsiooniks*, mis algatas *proovide* võtmise ja juhtis seda. Kui *riiklik dopinguvastane organisatsioon* annab laborile üksnes korralduse teha *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* kulul lisaanalüüse, loetakse *proovi* võtmise algatajaks ja juhtijaks rahvusvaheline alaliit või *suurürituse korraldaja*.

[Kommentaar artikli 7.1 juurde. Mõnel juhul võivad proovide võtmise algatanud ja seda juhtinud dopinguvastase organisatsiooni menetlusnormid näha ette, et tulemusi haldab mõni muu organisatsioon (nt sportlase rahvuslik spordialaliit). Niisugusel juhul peab asjakohane dopinguvastane organisatsiooni veenduma selles, et vastava muu organisatsiooni normid on koodeksiga kooskõlas.]

7.1.1 Juhul, kui *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* reeglite järgi ei kuulu *sportlane* või muu *isik*, kes ei ole selle riigi kodanik, resident, selles riigis väljastatud litsentsi omaja või selle riigi spordiorganisatsiooni liige, *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* pädevusse või keeldub viimane oma pädevuse kasutamisest, haldab tulemusi asjakohane rahvusvaheline alaliit või selle reeglitega määratud kolmas isik. WADA algatusel tehtud testi tulemusi haldab ja sellega või WADA avastatud dopinguvastase reegli rikkumisega seotud asja arutab WADA määratud *dopinguvastane organisatsioon*. Rahvusvahelise Olümpiakomitee, Rahvusvahelise Paraolümpiakomitee või muu *suurürituse korraldaja* tehtud testi tulemuste haldamine ja sellega või nimetatud organisatsiooni avastatud dopinguvastase reegli rikkumisega seotud asja arutamine delegeeritakse asjakohasele rahvusvahelisele alaliidule, kes otsustab lisaks *ürituselt*

eemaldamisele, *üritusel* saavutatud tulemuste *tühistamisele*, *üritusel* võidetud medalitest, punktidest või auhindadest ilmajätmisele täiendavate *tagajärgede* kohaldamise või dopinguvastase reegli rikkumisega tekitatud kulutuste sissenõudmise.

[Kommentaari artikli 7.1.1 juurde. Sportlase või muu isiku rahvusvaheline alaliit on tulemusi haldavaks dopinguvastaseks organisatsiooniks määratud viimase võimalusena, et vältida olukorda, kus ühelgi dopinguvastasel organisatsioonil ei ole volitusi tulemusi hallata. Rahvusvaheline alaliit võib oma dopinguvastastes reeglites sätestada, et tulemusi haldab sportlase või muu isiku rahvuslik spordialaliit.]

7.1.2 Asukohateabega seonduva võimaliku rikkumise (asukohateabe esitamata jätmine või *testimiselt* puudumine) tulemusi haldab see rahvusvaheline alaliit või *riiklik dopinguvastane organisatsioon*, millele *sportlane* esitab oma asukohateabe rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi alusel. See *dopinguvastane organisatsioon*, mis tuvastab asukohateabe esitamata jätmise või *testimiselt* puudumise, edastab vastava teabe WADALE ADAMSi või muu WADA poolt heakskiidetud süsteemi kaudu, kus see tehakse kättesaadavaks teistele asjakohastele *dopinguvastastele organisatsioonidele*.

7.2 Halva analüütilise leiuga seotud asjade läbivaatus

Halva analüütilise leiu saamisel vaatab asja läbi tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon*, et teha kindlaks, kas a) kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardiga on võimaldatud *raviotstarbelise kasutamise erand* või võimaldatakse seda edaspidi või b) rahvusvahelisest testimis- ja uurimisstandardist või rahvusvahelisest laborite standardist on ilmselt kõrvale kaldunud ning see on põhjustanud *halva analüütilise leiu*.

7.3 Läbivaatusele järgnev teavitamine halbadest analüütilistest leidudest

Kui *halva analüütilise leiu* läbivaatuse käigus artikli 7.2 kohaselt ei tuvastata kehtivat *raviotstarbelise kasutamise erandit* või õigust *raviotstarbelise kasutamise erandile* kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardiga või *halva analüütilise leiu* põhjustanud kõrvalekallet, teavitab *dopinguvastane organisatsioon* artiklites 14.1.1 ja 14.1.3 ning oma reeglites sätestatud korras *sportlast* viivitamatult a) *halvast analüütilisest leiust*; b) rikutud dopinguvastase reeglist; c) *sportlase* õigusest taotleda B-*proovi* kohest analüüsi ning sellest, et vastava taotluse esitamata jätmist võidakse käsitada B-*proovi* analüüsist loobumisenä; d) kui *sportlane* või *dopinguvastane organisatsioon* otsustab taotleda B-*proovi* analüüsi, siis B-*proovi* analüüsimiseks määratud kuupäevast, kellaaast ning kohast; e) *sportlase* ja/või *sportlase* esindaja võimalusest viibida B-*proovi* avamise ja analüüsimise juures rahvusvahelises laborite standardis kindlaks määratud ajavahemiku jooksul, kui vastavat analüüsi taotletakse; ning f) *sportlase* õigusest nõuda A- ja B-*proovide* kõikide laboridokumentide

koopiaid, mis sisaldavad rahvusvahelises laborite standardis nõutavat teavet. Juhul, kui *dopinguvastane organisatsioon* otsustab *halva analüütilist leidu* dopinguvastase reegli rikkumise alusena mitte ära märkida, teavitab ta sellest *sportlast* ja *dopinguvastaseid organisatsioone* artiklis 14.1.2 sätestatud korras.

Alati, kui *sportlast* on teavitatud sellisest dopinguvastase reegli rikkumisest, millega ei kaasne artikli 7.9.1 alusel kohustuslikku *esialgset võistluskeeldu*, pakutakse *sportlasele* võimalust nõustuda *esialgse võistluskeeluga* kuni asja lahendamiseni.

7.4 Atüüpiliste leidude läbivaatus

Rahvusvahelises laborite standardis sätestatu kohaselt peavad laborid teatud juhtudel teavitama ka endogeenselt tekkida võivate *keelatud ainete proovis* sisaldumisest kui *atüüpilistest leidudest*, mis vajavad edasist uurimist. *Atüüpilise leiu* saamisel vaatab tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* asja läbi, et teha kindlaks, kas a) kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardiga on võimaldatud *raviotstarbelise kasutamise erand* või võimaldatakse seda edaspidi või b) rahvusvahelisest testimis- ja uurimisstandardist või rahvusvahelisest laborite standardist on ilmselt kõrvale kaldunud ning see on põhjustanud *atüüpilise leiu*. Kui asja läbivaatuse käigus ei tuvastata kehtivat *raviotstarbelise kasutamise erandit* või *atüüpilise leiu* põhjustanud kõrvalekallet, teostab *dopinguvastane organisatsioon* nõutava uurimise. Kui uurimine on lõpule viidud, teavitatakse *sportlast* ja artiklis 14.1.2 sätestatud muid *dopinguvastaseid organisatsioone* sellest, kas *atüüpiline leid* märgitakse ära *halva analüütilise leiuna*. Asjaomast *sportlast* teavitatakse kooskõlas artikliga 7.3.

[Kommentaar artikli 7.4 juurde. Käesolevas artiklis nimetatud nõutav uurimine sõltub olukorrast. Näiteks, kui varem on tehtud kindlaks, et *sportlasel* on loomulikult kõrgem testosterooni/epitestosterooni tase, piisab, kui uurimise tulemusena kinnitatakse, et *atüüpiline leid* vastab sellele varem kindlakstehtud tasemele.]

7.4.1 *Dopinguvastane organisatsioon* ei teata *atüüpilisest leiust* enne uurimise lõpetamist ja otsuse tegemist selle kohta, kas *atüüpiline leid* tuleb ära märkida *halva analüütilise leiuna*, välja arvatud juhul, kui ilmneb mõni alljärgnevatest asjaoludest.

a) Kui *dopinguvastane organisatsioon* otsustab, et uurimise lõpetamiseks artikli 7.4 kohaselt on vajalik *B-proovi analüüs*, võib *dopinguvastane organisatsioon* *B-proovi analüüsida* pärast seda, kui on teavitanud sellest *sportlast*, kusjuures vastav teavitus peab sisaldama *atüüpilise leiu* kirjeldust ja artikli 7.3 punktides d–f märgitud teavet.

b) Kui *dopinguvastane organisatsioon* saab *suurürituse korraldajalt* vahetult enne viimase korraldatavat *rahvusvahelist üritust* või spordiorganisatsioonilt, mis peab peatselt saabuvaks tähtjaks valima *rahvusvahelisel üritusel* osalevad võistkonnaliikmed, taotluse selle avalikustamiseks, kas mõne *suurürituse korraldaja* või spordiorganisatsiooni esitatud nimekirjas osutatud *sportlase* suhtes on käimas *atüüpilise leiu* menetlus, nimetab *dopinguvastane organisatsioon* niisugused *sportlased* pärast vastavate *sportlaste* eelnevat teavitamist *atüüpilisest leiust*.

[Kommentaar artikli 7.4.1 punkti b juurde. Artikli 7.4.1 punktis b kirjeldatud asjaolude korral on suurürituse korraldajal või spordiorganisatsioonil õigus võtta meetmeid kooskõlas oma reeglitega.]

7.5 Atüüpiliste passileidude ja halbade passileidude läbivaatus

Atüüpiliste passileidude ja halbade passileidude läbivaatus toimub kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi ning rahvusvahelise laborite standardiga. Kui *dopinguvastane organisatsioon* on veendunud, et dopinguvastast reeglit on rikutud, teavitab ta *sportlast* viivitamatult oma reeglites sätestatud korras rikutud dopinguvastasest reeglist ja rikkumise alusest. Muid *dopinguvastaseid organisatsioone* teavitatakse artiklis 14.1.2 sätestatud korras.

7.6 Asukohateabega seotud rikkumiste läbivaatus

Asukohast võimaliku teatamata jätmise ja *testimiselt* puudumise juhtumid vaadatakse läbi kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga. Kui (vastavalt kas) rahvusvaheline alaliit või *riiklik dopinguvastane organisatsioon* on veendunud selles, et rikutud on artiklis 2.4 sätestatud dopinguvastast reeglit, teavitab ta *sportlast* viivitamatult oma reeglites sätestatud korras artikli 2.4 väidetavast rikkumisest ja asjakohase väite alusest. Muid *dopinguvastaseid organisatsioone* teavitatakse artiklis 14.1.2 sätestatud korras.

7.7 Artiklites 7.1–7.6 sätestamata dopinguvastaste reeglite rikkumiste läbivaatus

Dopinguvastane organisatsioon või sellise organisatsiooni poolt loodud muu asju läbivaatav organ uurib dopinguvastase reegli võimalikku rikkumist täiendavalt, kui see on vajalik *koodeksi* alusel vastuvõetud kehtivate dopinguvastaste eeskirjade ja reeglite alusel või kui *dopinguvastane organisatsioon* peab seda muul põhjusel kohaseks. Kui *dopinguvastane organisatsioon* on veendunud selles, et dopinguvastase reegli rikkumine on aset leidnud, teavitab ta *sportlast* viivitamatult oma reeglites sätestatud korras rikutud dopinguvastasest reeglist ja rikkumise alusest. Muid *dopinguvastaseid organisatsioone* teavitatakse artiklis 14.1.2 sätestatud korras.

[Kommentaar artiklite 7.1, 7.6 ja 7.7 juurde. Näiteks rahvusvaheline alaliit teavitab sportlast üldjuhul sportlase rahvusliku spordialaliidu kaudu.]

7.8 Dopinguvastaste reeglite varasemate rikkumiste tuvastamine

Enne *sportlase* või muu *isiku* eeltoodud korras teavitamist väidetavast dopinguvastase reegli rikkumisest võtab *dopinguvastane organisatsioon ADAMSi* või muu *WADA* poolt heakskiidetud süsteemi kaudu ühendust *WADA* või muu asjakohase *dopinguvastase organisatsiooniga*, et teha kindlaks, kas ka varem on toime pandud dopinguvastase reegli rikkumisi.

7.9 *Esialgsete võistluskeeldude* kohta kehtivad põhimõtted

7.9.1 Kohustuslik *esialgne võistluskeeld* pärast *halva analüütilise leiu* avastamist

Alljärgnevad allakirjutajad kehtestavad reeglid, mille järgi määratakse pärast artiklis 7.2, 7.3 või 7.5 sätestatud läbivaatust ja teavitust viivitamatult *esialgne võistluskeeld*, kui avastatakse *halb analüütiline leid*, mis näitab *keelatud aine*, välja arvatud *määratletud aine*, või *keelatud võtte* kasutamist: kui allakirjutaja on *ürituse* juhtorgan (sellel *üritusel*); kui allakirjutaja vastutab võistkonna valiku eest (võistkonna valikul); kui allakirjutaja on asjakohane rahvusvaheline alaliit või kui allakirjutaja on muu *dopinguvastane organisatsioon*, kellel on õigus hallata dopinguvastase reegli väidetava rikkumise tulemusi. Kohustuslik *esialgne võistluskeeld* võidakse tühistada, kui *sportlane* tõendab asja arutavale kolleegiumile, et rikkumise on tõenäoliselt põhjustanud *saastunud toode*. Asja arutava organi otsus mitte tühistada *esialgset võistluskeeldu*, kui sportlane viitab põhjusena *saastunud tootele*, ei kuulu edasikaebamisele.

Esialgset võistluskeeldu võib siiski määrata vaid juhul, kui *sportlasele* antakse a) võimalus asja *esialgseks arutamiseks* enne *esialgse võistluskeelu* määramist või peatselt pärast *esialgse võistluskeelu* määramist või b) võimalus asja kiirendatud korras arutamiseks kooskõlas artikliga 8 peatselt pärast *esialgse võistluskeelu* määramist.

7.9.2 Valikuline *esialgne võistluskeeld* *halva analüütilise leiu* korral, kui see on seotud *määratletud ainete, saastunud toodete* või muude dopinguvastaste reeglite rikkumistega

Allakirjutaja võib kehtestada reeglid, mis kehtivad igal *üritusel*, mille juhtorganiks *allakirjutaja* on, või mis tahes võistkondade valimise kohta, mille eest *allakirjutaja* vastutab, või kui *allakirjutaja* on asjaomane rahvusvaheline alaliit või tal on õigus hallata dopinguvastase reegli väidetava rikkumise tulemusi, ning millega lubatakse määrata *esialgne võistluskeeld* artiklis 7.9.1 sätestamata

dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest enne *sportlase* B-proovi analüüsi või asja lõplikku arutamist kooskõlas artikliga 8.

Esialgse võistluskeelu võib siiski määrata vaid juhul, kui *sportlasele* või muule *isikule* antakse a) võimalus *asja esialgseks arutamiseks* enne *esialgse võistluskeelu* määramist või peatselt pärast *esialgse võistluskeelu* määramist või b) võimalus *asja arutamiseks* kiirendatud korras kooskõlas artikliga 8 peatselt pärast *esialgse võistluskeelu* määramist.

Kui *esialgne võistluskeeld* määratakse A-proovist avastatud *halva analüütilise leiu* alusel, kuid hilisem B-proovi analüüs (kui *sportlane* või *dopinguvastane organisatsioon* seda taotleb) ei kinnita A-proovi analüüsi tulemusi, ei jätkata *sportlase* suhtes *esialgse võistluskeelu* kohaldamist artiklis 2.1 sätestatud rikkumise eest. Kui *sportlane* (või *sportlase* võistkond, kui seda näevad ette vastava *suurüratuse korraldaja* või rahvusvahelise alaliidu reeglid) on artikli 2.1 rikkumise tõttu *võistluselt* eemaldatud ja B-proovi hilisem analüüs ei kinnita A-proovi leidu ning *sportlase* või võistkonna osalemisõiguse ennistamine on võimalik *võistlust* muus osas mõjutamata, võib *sportlane* või võistkond jätkata *võistlusel* osalemist.

[Kommentaari artikli 7.9juurde. Enne kui dopinguvastane organisatsioon määrab ühepoolset esialgse võistluskeelu, tuleb lõpule viia asja organisatsioonisisene läbivaatus koodeksis sätestatud korras. Lisaks peab esialgset võistluskeeldu määrav allakirjutaja andma sportlasele võimaluse asja esialgseks arutamiseks kas enne esialgse võistluskeelu määramist või kohe pärast seda või asja lõplikuks arutamiseks kiirendatud korras kooskõlas artikliga 8 kohe pärast esialgse võistluskeelu määramist. Sportlasel on õigus esitada apellatsioonkaebus artikli 13.2.3 alusel.]

Harvadel juhtudel, mil B-proovi analüüs ei kinnita A-proovi leidu, lubatakse esialgse võistluskeelu saanud sportlasel võtta osa järgnevatest võistlustest ürituse vältel, kui asjaolud seda võimaldavad. Samamoodi võib sportlane, olenevalt vastava võistkondliku spordiala rahvusvahelise alaliidu reeglitest, eelseisvatest võistlustest osa võtta juhul, kui tema võistkond neis endiselt osaleb.

Sportlase ja muu isiku esialgne võistluskeeld arvatakse artikli 10.11.3 või 10.11.4 alusel maha mis tahes võistluskeelust, mis lõpuks määratakse või millega nõustutakse.]

7.10 Tulemuste haldamisega seotud otsustest teatamine

Alati, kui *dopinguvastane organisatsioon* väidab, et dopinguvastast reeglit on rikutud, loobub dopinguvastase reegli rikkumise väitest, määrab *esialgse võistluskeelu* või lepib *sportlase* või muu *isikuga* kokku karistuse määramises ilma *asja arutamata*, teatab ta sellest kooskõlas artikliga 14.2.1 teistele

dopinguvastastele organisatsioonidele, kellel on artikli 13.2.3 alusel edasikaebeõigus.

7.11 Sportlaskarjääri lõpetamine

Kui *sportlane* või muu *isik* lõpetab sportlaskarjääri ajal, mil tulemuste haldamise menetlus on pooleli, jääb tulemuste haldamisega tegelevale *dopinguvastasele organisatsioonile* õigus vastav menetlus lõpule viia. Kui *sportlane* või muu *isik* lõpetab sportlaskarjääri enne tulemuste haldamise menetluse alustamist, on sellel *dopinguvastasel organisatsioonil*, millel oleks olnud õigus hallata *sportlase* või muu *isiku* tulemusi ajal, mil *sportlane* või muu *isik* dopinguvastast reeglit rikkus, õigus asjakohane tulemuste haldamise menetlus läbi viia.

[Kommentaar artikli 7.11juurde. Sportlase või muu isiku käitumist ajal, mil ta ei kuulu ühegi dopinguvastase organisatsiooni volialasse, ei saa käsitada dopinguvastase reegli rikkumisena, küll aga võib see olla õiguspäraseks aluseks vastava sportlase või muu isiku spordiorganisatsiooni liikmeks võtmisest keeldumisele.]

ARTIKKEL 8. ÕIGUS ASJA ÕIGLASELE ARUTAMISELE JA OTSUSEST TEAVITAMINE

8.1 Asja õiglane arutamine

Dopinguvastane organisatsioon, mille vastutusalasse kuulub tulemuste haldamine, kohustub tagama igale isikule, kes on väidetavalt pannud toime dopinguvastase reegli rikkumise, asja õiglase arutamise mõistliku aja jooksul erapooletu kolleegiumi poolt. Õigeaegne ja põhjendatud otsus, mis sisaldab eelkõige võistluskeelu pikkuse põhjendust, tehakse avalikult teatavaks kooskõlas artikliga 14.3.

[Kommentaar artikli 8.1 juurde. Käesoleva artikli alusel tuleb tulemuse haldamise menetluse käigus mingil hetkel tagada sportlasele või muule isikule asja õigeaegne, õiglane ja erapooletu arutamine. Samad põhimõtted sisalduvad ka inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 1 ning need on ka rahvusvahelises õiguses üldtunnustatud. Käesolev artikkel ei ole mõeldud asendada dopinguvastase organisatsiooni enda poolt asja arutamise kohta kehtestatud reegleid, vaid peaks pigem tagama selle, et iga dopinguvastane organisatsioon kehtestab asja arutamiseks siin esitatud põhimõtetega kooskõlas oleva menetluskorra.]

8.2 Asja arutamine üritustel

Üritustega seotud asjade arutamine võib toimuda kiirendatud korras, kui seda lubavad vastava *dopinguvastase organisatsiooni* ja asja arutava kolleegiumi reeglid.

[Kommentaar artikli 8.2 juurde. Näiteks võib asja arutamine kiirendatud korras aset leida vahetult enne suurüritust, kui otsuse tegemine dopinguvastase reegli rikkumise kohta on vajalik selleks, et teha kindlaks, kas sportlane võib üritusel osaleda, või ürituse ajal, kui asja lahend mõjutab sportlase tulemuste kehtivust või jätkuvat üritusel osalemist.]

8.3 Asja arutamisest loobumine

Asja arutamise õigusest võib loobuda kas sõnaselgelt või nii, et *sportlane* või muu *isik* ei vaidlusta *dopinguvastase organisatsiooni* väidet dopinguvastase reegli rikkumise kohta *dopinguvastase organisatsiooni* reeglitega ettenähtud aja jooksul.

8.4 Otsustest teavitamine

Tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* edastab asjas tehtud põhistatud otsuse või kui asja arutamisest loobuti, siis põhistatud otsuse võetud meetmete kohta artikli 14.2.1 kohaselt *sportlasele* ja teistele *dopinguvastastele organisatsioonidele*, kellel on artikli 13.2.3 alusel edasikaebeõigus.

8.5 Asja ühekordne arutamine *spordiarbitraažikohtus*

Rahvusvahelise või riikliku taseme sportlaste vastu esitatud dopinguvastase reegli rikkumise süüdistust võidakse ilma asja enne arutamata arutada kohe *spordiarbitraažikohtus*, kui sellega on nõus *sportlane*, tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon*, WADA ja mis tahes muu *dopinguvastane organisatsioon*, kellel oleks õigus esitada esimese astme otsuse peale apellatsioon *spordiarbitraažikohtule*.

[Kommentaar artikli 8.5 juurde. Mõnel juhul võivad kulud, mis kaasnevad asja arutamisega esimeses astmes kas rahvusvahelisel või riiklikul tasandil ja seejärel uuesti spordiarbitraažikohtus, olla kokku väga suured. Kui kõik käesolevas artiklis nimetatud osalised on veendunud, et nende huvisid kaitstakse piisavalt asja ühekordse arutamisega, ei ole sportlasel või dopinguvastasel organisatsioonil vaja kanda lisakulusid asja topeltarutamise eest. Dopinguvastane organisatsioon, mis soovib osaleda spordiarbitraažikohtu istungil menetlusosalisena või vaatlejana, võib siduda oma nõusoleku andmise asja ühekordseks arutamiseks istungil osalemise õiguse saamisega.]

ARTIKKEL 9. INDIVIDUAALSETE TULEMUSTE AUTOMAATNE TÜHISTAMINE

Individuaalsel spordialal võistlussisese testiga seoses avastatud dopinguvastase reegli rikkumine toob automaatselt kaasa sellel võistlusel saavutatud tulemuse tühistamise koos kõigi sellest tulenevate tagajärgedega, sealhulgas võimalikest medalitest, punktidest ja auhindadest ilmajäämise.

[Kommentaar artikli 9 juurde. Auhinnad, mille individuaalsportlased on võitnud võistkondlikel spordialadel, tühistatakse. Võistkonna diskvalifitseerimine toimub aga artiklis 11 sätestatud korras. Nende spordialade korral, mille näol pole tegu võistkondlike spordialadega, kuid kus auhindu antakse võistkondadele, rakendatakse võistkonna, mille üks või mitu liiget on toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise, diskvalifitseerimist või muis distsiplinaarmeetmeid kooskõlas rahvusvahelise alaliidu kehtivate reeglitega.]

ARTIKKEL 10. INDIVIDUAALSPORTLASTE KARISTUSED

10.1 Tulemuste tühistamine üritusel, mille käigus dopinguvastast reeglit rikutakse

Dopinguvastase reegli rikkumine ürituse ajal või sellega seoses võib ürituse juhtorgani otsusel tuua kaasa kõigi sportlase poolt sellel üritusel saavutatud tulemuste tühistamise koos kõigi sellest tulenevate tagajärgedega, sealhulgas medalitest, punktidest ja auhindadest ilmajäämise, välja arvatud artiklis 10.1.1 sätestatud juhtudel.

Tegurid, mida tuleks arvestada selle otsustamisel, kas tühistada muud üritusel saavutatud tulemused, võivad hõlmata näiteks sportlase poolt toime pandud dopinguvastase reegli rikkumise raskusastet ja seda, kas sportlase proovid muude võistlusvoorude käigus olid negatiivsed.

[Kommentaar artikli 10.1 juurde. Kui artikli 9 järgi tühistatakse üksnes selle võistluse tulemus, mille raames andis sportlane positiivse proovi (nt 100 m seliliujumine), võib käesolev artikkel tuua kaasa kõigi üritusel (nt FINA maailmameistrivõistlused) toimunud võistlustel saavutatud tulemuste tühistamise.]

10.1.1 Kui sportlane tõendab, et ta ei ole rikkumises puudus tema süü või hooletus, ei tühistata sportlase muudel võistlustel saavutatud individuaalseid tulemusi, välja arvatud juhul, kui sportlase tulemusi muudel võistlustel peale selle, mille käigus leidis aset dopinguvastase reegli rikkumine, mõjutas tõenäoliselt sportlasepoolne dopinguvastase reegli rikkumine.

10.2 *Võistluskeeld keelatud ainete* sisaldumise eest *proovis* või *keelatud ainete* või *keelatud võtete kasutamise* või *kasutamise katse* või *valdamise* eest

Võistluskeelu kestus artikli 2.1, 2.2 või 2.6 rikkumise eest on alljärgnev, kusjuures *võistluskeeldu* võib vähendada või selle peatada artikli 10.4, 10.5 või 10.6 alusel.

10.2.1 *Võistluskeeld* kehtib neli aastat, kui:

10.2.1.1 dopinguvastase reegli rikkumine ei hõlma *määratletud ainet*, välja arvatud juhul, kui *sportlane* või muu *isik* tõendab, et dopinguvastase reegli rikkumine ei olnud tahtlik;

10.2.1.2 dopinguvastase reegli rikkumine hõlmab *määratletud ainet* ja *dopinguvastane organisatsioon* tõendab, et dopinguvastase reegli rikkumine oli tahtlik.

10.2.2 Kui artikkel 10.2.1 ei kohaldu, kehtib *võistluskeeld* kaks aastat.

10.2.3 Artiklites 10.2 ja 10.3 kasutatakse terminit „tahtlik” nende *sportlaste* määratlemiseks, kes petavad. Seega tähendab see termin, et *sportlane* või muu *isik* on teinud toimingut, mille kohta ta teadis, et see tähendab dopinguvastase reegli rikkumist või on suur oht, et see võib tähendada dopinguvastase reegli rikkumist või tuua kaasa dopinguvastase reegli rikkumise, kuid jättis selle ohuga ilmselt arvestamata. Üksnes *võistlussiseselt* keelatud aine *halva analüütilise leiuga* seotud dopinguvastase reegli rikkumise korral eeldatakse, et see ei ole tahtlik, kui aine on *määratletud aine* ja *sportlane* tõendab, et *keelatud ainet kasutati võistlusväliselt*. Üksnes *võistlussiseselt* keelatud aine *halva analüütilise leiuga* seotud dopinguvastase reegli rikkumist ei loeta tahtlikuks, kui aine ei ole *määratletud aine* ning *sportlane* tõendab, et *keelatud ainet kasutati võistlusväliselt* ja see ei olnud seotud sportliku sooritusega.

10.3 *Võistluskeeld* muude dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest

Võistluskeeld muude, artiklis 10.2 sätestamata dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest kehtib alljärgnevalt, tingimusel et ei kohaldata artiklit 10.5 või 10.6.

10.3.1 Artikli 2.3 või 2.5 rikkumise eest kehtib *võistluskeeld* neli aastat, välja arvatud juhul, kui *proovi* võtmises mitteosalemise korral tõendab *sportlane*, et dopinguvastase reegli rikkumine ei olnud tahtlik (vt määratlust artiklist 10.2.3), millisel juhul kehtib *võistluskeeld* kaks aastat.

10.3.2 Artikli 2.4 rikkumise eest kehtib *võistluskeeld* kaks aastat, mida võib vähendada kuni ühe aastani, sõltuvalt *sportlase süü* astmest. Käesolevas artiklis sätestatud võimalus määrata kaheaastase *võistluskeelu* asemel üheaastane *võistluskeeld* ei kehti nende *sportlaste* kohta, kelle asukoht muutub viimasel hetkel või kelle muu käitumine tekitab tõsise kahtluse, et *sportlane* püüdis olla *testimiseks* kättesaamatu.

10.3.3 Artikli 2.7 või 2.8 rikkumise eest kehtib vähemalt nelja-aastane või kuni eluaegne *võistluskeeld* sõltuvalt rikkumise raskusastmest. Artikli 2.7 või 2.8 rikkumist, kui see hõlmab *alaealist*, loetakse eriti raskeks rikkumiseks, ning kui niisuguse rikkumise paneb toime *sportlase tugipersonal* ja rikkumine ei seonu *määratletud ainetega*, toob see *sportlase tugipersonalile* kaasa eluaegse *võistluskeelu*. Lisaks teatatakse artiklite 2.7 või 2.8 olulistest rikkumistest, millega võidakse rikkuda ka spordiga mitteseonduvaid õigusakte, pädevatele haldus-, ameti- või justiitsasutustele.

[Kommentaar artikli 10.3.3 juurde. Nende isikute suhtes, kes on seotud sportlastele dopinguga manustamise või selle varjamisega, tuleks rakendada karistusi, mis on rangemad positiivse proovi andnud sportlaste suhtes rakendatavatest karistustest. Kuna spordiorganisatsioonide volitused piirduvad üldjuhul akrediteerimise, liikmestaatuste ja muude spordiga seonduvate hüvede võimaldamata jätmisega, tähendab sportlase tugipersonali pädevatele ametiasutustele ülesandmine olulist sammu võitluses dopinguga.]

10.3.4 Artikli 2.9 rikkumise eest kehtib *võistluskeeld* vähemalt kaks aastat ja seda võib pikendada kuni nelja aastani sõltuvalt rikkumise raskusastmest.

10.3.5 Artikli 2.10 rikkumise eest kehtib *võistluskeeld* kaks aastat, mida võib vähendada kuni ühe aastani sõltuvalt *sportlase* või muu *isiku süü* astmest ja muudest asjaoludest.

[Kommentaar artikli 10.3.5 juurde. Kui artiklis 2.10 nimetatud muu isik on juriidiline, mitte füüsiline isik, võidakse selle isiku suhtes kohaldada distsiplinaarkaristust artiklis 12 sätestatud korras.]

10.4 *Võistluskeelu* kohaldamata jätmine juhul, kui rikkumises puudub *süü* või see ei toimunud *hooletuse* tõttu

Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab konkreetsel juhul oma *süü* või *hooletuse* puudumist, jäetakse üldjuhul kohaldamisele kuuluv *võistluskeeld* kohaldamata.

[Kommentaar artikli 10.4 juurde. Käesolev artikkel ja artikkel 10.5.2 kehtivad üksnes karistuste määramisel, mitte selle üle otsustamisel, kas dopinguvastase reegli rikkumine on aset leidnud. Need kehtivad üksnes erandjuhtudel – näiteks

juhul, kui sportlane tõendab, et vaatamata piisavale hoolsusele on ta langenud konkurendi sabotaaži ohvriks. Seega ei ole lubatud karistuse kohaldamata jätmine süü või hooletuse puudumise tõttu järgnevate asjaolude korral: a) positiivne testitulemus, mis on põhjustatud valesti sildistatud või saastunud vitamiinidest või toidulisanditest (sportlased vastutavad kõige eest, mida nad manustavad (artikkel 2.1.1), ja neid on hoiatatud toidulisandite saastumise eest); b) keelatud aine manustamine sportlase isikliku arsti või treeneri poolt ilma sportlast sellest teavitamata (sportlased vastutavad oma meditsiinilise personali valiku eest ja meditsiinilise personali teavitamise eest sellest, et neile ei tohi manustada keelatud aineid); ning c) sportlase söögi või joogi saboteerimine abikaasa, treeneri või muu sportlase kaaskonda kuuluva isiku poolt (sportlased vastutavad kõige eest, mida nad manustavad, ning nende isikute käitumise eest, kellele nad usaldavad juurdepääsu oma toidule ja joogile). Sõltuvalt konkreetse juhtumi ainulaadsetest asjaoludest võib iga ülalviidatud näide siiski tuua kaasa karistuse lühendamise artikli 10.5 alusel olulise süü või hooletuse puudumise tõttu.]

10.5 Võistluskeelu lühendamine olulise süü või hooletuse puudumise tõttu

10.5.1 Karistuse lühendamine artiklis 2.1, 2.2 või 2.6 sätestatud rikkumiste korral, kui need seonduvad *määratletud ainete* või *saastunud toodetega*

10.5.1.1 Määratletud ained

Kui dopinguvastase reegli rikkumine on seotud *määratletud ainega* ning sportlane või muu *isik* tõendab *olulise süü või hooletuse puudumist*, määratakse karistuseks vähemalt noomitus ilma *võistluskeeluta* või mitte rohkem kui kaheaastane *võistluskeeld* sõltuvalt sportlase või muu *isiku süü* astmest.

10.5.1.2 Saastunud tooted

Kui sportlane või muu *isik* tõendab *olulise süü või hooletuse puudumist* ning seda, et avastatud *keelatud aine* pärines *saastunud tootest*, määratakse karistuseks vähemalt noomitus ilma *võistluskeeluta* või mitte rohkem kui kaheaastane *võistluskeeld* sõltuvalt sportlase või muu *isiku süü* astmest.

[Kommentaari artikli 10.5.1.2 juurde. Sellise sportlase süü astme hindamisel tuleb sportlasele kasuks, kui ta on toote, mis hiljem leiti olevat saastunud, deklareerinud oma dopingukontrollivormil.]

10.5.2 Olulise süü või hooletuse puudumise arvestamine artiklis 10.5.1 sätestamata juhtudel

Kui sportlane või muu *isik* tõendab sellise juhtumi korral, mille kohta artikkel 10.5.1 ei kehti, oma *olulise süü või hooletuse puudumist*, võib artiklis 10.6 sätestatud täiendavaid karistuse vähendamise või

tühistamise aluseid arvestades üldjuhul kohaldamisele kuuluvat *võistluskeeldu sportlase* või muu *isiku süü* astmest lähtuvalt lühendada, kuid *võistluskeeld* ei või sellisel juhul olla lühem kui pool üldjuhul kohaldamisele kuuluvast *võistluskeelust*. Kui üldjuhul kuuluks kohaldamisele eluaegne *võistluskeeld*, ei või käesoleva artikli alusel lühendatud *võistluskeeld* jääda alla kaheksa aasta.

[Kommentaar artikli 10.5.2 juurde. Artiklit 10.5.2 võib kohaldada igasuguse dopinguvastase reegli rikkumise korral, välja arvatud juhul, kui dopinguvastase reegli rikkumise koosseisu kuulub tahtlus (nt artikkel 2.5, 2.7, 2.8 või 2.9) või kui konkreetne karistus (nt artikkel 10.2.1) või võistluskeelu kestus on artiklis juba sätestatud sportlase või muu isiku süü astmest lähtuvalt.]

10.6 *Võistluskeelu* või muude *tagajärgede* kohaldamata jätmine, lühendamine või peatamine *süüga* mitteseotud põhjustel

10.6.1 *Oluline abi* dopinguvastase reegli rikkumiste avastamisel või tõendamisel

10.6.1.1 *Dopinguvastane organisatsioon, mis vastutab* dopinguvastase reegli rikkumisega seonduvate tulemuste haldamise eest, võib enne artiklis 13 sätestatud lõpliku apellatsioonitsuse tegemist või apellatsioonitähtaja möödumist peatada osa *võistluskeelust* konkreetset juhul, mil *sportlane* või muu *isik* on osutanud olulist *abi dopinguvastasele organisatsioonile*, uurimisasutusele või kutsealasele distsiplinaarorganile, kui selle tulemusel: i) avastab *dopinguvastane organisatsioon* dopinguvastase reegli rikkumise, mille on toime pannud teine *isik*, või teavitab sellest või ii) avastab uurimis- või distsiplinaarorgan kriminaalsüüteo või kutsealaste normide rikkumise, mille on toime pannud teine *isik*, või teavitab sellest ning *olulist abi* andnud *isikult* saadud teave tehakse kättesaadavaks tulemuste haldamise eest vastutavale *dopinguvastasele organisatsioonile*. Pärast lõpliku apellatsioonitsuse tegemist artikli 13 alusel või apellatsioonitähtaja möödumist võib *dopinguvastane organisatsioon* peatada osa üldjuhul kohaldatavast *võistluskeelust* üksnes WADA ja asjaomase rahvusvahelise alaliidu nõusolekul. Üldjuhul kohaldamisele kuuluva *võistluskeelu* peatamise ulatus on *sportlase* või muu *isiku* poolt toime pandud dopinguvastase reegli rikkumise raskusastmest ja sellest, kui tähtis on *sportlase* või muu *isiku* poolt osutatud *oluline abi* dopinguvastasele spordist kõrvaldamise nimel tehtavate jõupingutuste jaoks. Peatada on lubatud kuni kolm neljandikku üldjuhul kohaldamisele kuuluvast *võistluskeelust*. Kui üldjuhul kuuluks kohaldamisele eluaegne *võistluskeeld*, ei tohi selle lõike põhjal ärakandmisele kuuluv osa olla vähem kui kaheksa aastat. Kui *sportlane* või muu *isik* ei jätkka koostööd ega

anna kõikehõlmavat ja usaldusväärset *olulist abi*, mida arvestades peatati osa *võistluskeelust*, ennistab *võistluskeelu* peatanud *dopinguvastane organisatsioon* algse *võistluskeelu*. Igal artikli 13 alusel edasikaebeõigust omaval *isikul* on õigus esitada apellatsioon *dopinguvastase organisatsiooni* otsuse peale ennistada või mitte ennistada algne *võistluskeeld*.

10.6.1.2 Et veelgi õhutada *sportlasi* ja muid *isikuid* andma tulemusi haldava *dopinguvastase organisatsiooni* või dopinguvastast reeglit rikkunud või väidetavalt rikkunud *sportlase* või muu *isiku* palvel *dopinguvastastele organisatsioonidele olulist abi*, võib WADA igas tulemuste haldamise menetluse etapis, sealhulgas pärast artikli 13 alusel lõpliku apellatsiooniotsuse tegemist, otsustada peatada üldjuhul kohaldamisele kuuluva *võistluskeelu* ja muude *tagajärgede* rakendumise. Erandjuhtudel võib WADA *olulise abi* eest peatada *võistluskeelu* ja muude *tagajärgede* rakendumise käesolevas artiklis sätestatust suuremas ulatuses või peatada *võistluskeelu* isegi täies ulatuses ja/või mitte nõuda tagasi auhinnarahasid või trahvide tasumist või kulude hüvitamist. WADA võib karistuse ennistada kooskõlas käesoleva artikli muude sätetega. Hoolimata artiklis 13 sätestatust ei või teised *dopinguvastased organisatsioonid* käesoleva artikli alusel tehtud WADA otsuseid apelleerida.

10.6.1.3 Kui *dopinguvastane organisatsioon* peatab *olulise abi* eest mis tahes osa üldjuhul kohaldamisele kuuluvast karistusest, teavitatakse teisi artikli 13.2.3 alusel edasikaebeõigust omavaid *dopinguvastaseid organisatsioone* otsuse põhjustest artiklis 14.2 sätestatud korras. Erakorralistel juhtudel, kui see on WADA arvates dopinguvastase võitluse huvides, võib WADA lubada *dopinguvastasel organisatsioonil* sõlmida asjakohaseid konfidentsiaalsuskokkuleppeid, millega piiratakse *olulise abi* kokkuleppe või osutatava *olulise abi* olemuse avalikustamist või lükatakse see edasi.

[Kommentaar artikli 10.6.1 juurde. Selliste sportlaste, sportlase tugipersonali ja muude isikute koostöö, kes tunnistavad oma vigu ja on valmis avalikustama muid dopinguvastaste reeglite rikkumisi, on puhta spordi tagamiseks oluline. Koodeksi järgi on see ainus alus üldjuhul kohaldamisele kuuluva võistluskeelu peatamiseks.]

10.6.2 Dopinguvastase reegli rikkumise tunnistamine muu tõendusmaterjali puudumise korral

Juhul, kui *sportlane* või muu *isik* tunnistab vabatahtlikult dopinguvastase reegli rikkumise toimepanekut enne teate saamist selle *proovi* võtmise kohta, mille tulemusel võidakse tuvastada dopinguvastase reegli rikkumine (või muu kui artiklis 2.1 sätestatud

dopinguvastase reegli rikkumise korral, enne esmase teate saamist väidetava rikkumise kohta artikli 7 kohaselt), ja omaksvõtmine on selle aja seisuga ainus usaldusväärne tõend rikkumise kohta, võib *võistluskeeldu* lühendada, kuid mitte enam kui poole võrra üldjuhul kohaldamisele kuuluvast *võistluskeelust*.

[Kommentaar artikli 10.6.2 juurde. Käesolev artikkel kehtib juhul, kui sportlane või muu isik tunnistab omaalgatuslikult dopinguvastase reegli rikkumist olukorras, kus ükski dopinguvastane organisatsioon ei ole teadlik dopinguvastase reegli rikkumise võimalikust toimepanekust. Artikkel ei kehti olukorras, kus sportlane või muu isik võtab rikkumise omaks peatse vahelejäämise usus. Võistluskeelu lühendamise ulatus peaks põhinema sellel, kui tõenäoline oleks olnud sportlase või muu isiku vahelejäämine juhul, kui ta ei oleks rikkumist vabatahtlikult tunnistanud.]

10.6.3 Dopinguvastase reegli rikkumise kohene tunnistamine pärast artikli 10.2.1 või 10.3.1 alusel karistatava rikkumise kahtlustuse tõstatamist

Selle *sportlase* või muu *isiku võistluskeeldu*, kelle suhtes võidakse artikli 10.2.1 või 10.3.1 alusel (*proovi* võtmisest kõrvalehoidmine või sellest keeldumine või *proovi* võtmise manipuleerimine) kohaldada nelja-aastast karistust, kuid kes kohe pärast *dopinguvastaselt organisatsioonilt* kahtlustuse saamist tunnistab väidetavat dopinguvastase reegli rikkumist, võib WADA ja tulemuste haldamise eest vastutava *dopinguvastase organisatsiooni* nõusolekul ja otsusel vähendada kuni kahe aastani sõltuvalt rikkumise raskusastmest ja *sportlase* või muu *isiku* süü astmest.

10.6.4 Karistuse lühendamisel mitme aluse kohaldamine

Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab õigust karistuse lühendamisele enam kui ühe artikli 10.4, 10.5 või 10.6 sätte põhjal, määratakse enne seda, kui karistust artikli 10.6 alusel lühendatakse või see peatatakse, artiklite 10.2, 10.3, 10.4 ja 10.5 järgi kindlaks üldjuhul kohaldamisele kuuluv *võistluskeeld*. Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab õigust *võistluskeelu* lühendamisele või peatamisele artikli 10.6 alusel, võib *võistluskeeldu* lühendada või osa sellest peatada, kuid mitte rohkem kui veerandini üldjuhul kohaldatavast *võistluskeelust*.

[Kommentaar artikli 10.6.4 juurde. Kohane karistus määratakse kindlaks neljaetapilise menetluse käigus. Esiteks määrab asja arutav kolleegium kindlaks selle, milline põhikaristus (artikkel 10.2, 10.3, 10.4 või 10.5) kohaldub konkreetse dopinguvastase reegli rikkumise korral. Teiseks, kui põhikaristus on sätestatud karistuse vahemikuna, peab asja arutav kolleegium otsustama kohaldamisele kuuluva karistuse, arvestades määratud vahemikku ning sportlase või muu isiku süü astet. Kolmandaks tuvastab asja arutav kolleegium selle, kas on alust karistuse kohaldamata jätmiseks, peatamiseks või selle lühendamiseks (artikkel 10.6).]

Lõpuks otsustab asja arutav kolleegium artikli 10.11 alusel, millal hakkab võistluskeeld kehtima.

Lisas 2 on toodud mitu näidet selle kohta, kuidas kohaldada artiklit 10.]

10.7 Korduvad rikkumised

10.7.1 Kui *sportlane* või muu *isik* rikub dopinguvastast reeglit teist korda, on *võistluskeelu* pikkuseks alljärgnevatest ajavahemikest pikim:

- (a) kuus kuud;
- (b) pool dopinguvastase reegli esimese rikkumise eest määratud *võistluskeelust*, arvestamata selle lühendamist artikli 10.6 alusel, või
- (c) kahekordne *võistluskeelu* periood, mis kuuluks üldjuhul kohaldamisele dopinguvastase reegli teise rikkumise eest, kui seda käsitatakse esimese rikkumisena, arvestamata *võistluskeelu* lühendamist artikli 10.6 alusel.

Eespool märgitud *võistluskeeldu* võib seejärel lühendada artikli 10.6 alusel.

10.7.2 Dopinguvastase reegli kolmas rikkumine toob alati kaasa eluaegse *võistluskeelu*, välja arvatud juhul, kui kolmanda rikkumise korral võidakse *võistluskeeld* jätta kohaldamata või seda lühendada artikli 10.4 või 10.5 alusel või see seisneb artikli 2.4 rikkumises. Sellistel juhtudel kohaldatakse kaheksa-aastast kuni eluaegset *võistluskeeldu*.

10.7.3 Käesoleva artikli tähenduses ei loeta varasemaks rikkumiseks dopinguvastase reegli rikkumist, millega seoses on *sportlane* või muu *isik* tõendanud oma *süü* või *hooletuse puudumist*.

10.7.4 Lisareeglid teatud korduvate rikkumiste kohta

10.7.4.1 Artikli 10.7 alusel karistuse määramise korral loetakse dopinguvastase reegli rikkumine teistkordseks üksnes juhul, kui *dopinguvastane organisatsioon* tõendab, et *sportlane* või muu *isik* pani dopinguvastase reegli teistkordse rikkumise toime pärast artikli 7 järgi teate saamist dopinguvastase reegli esimese rikkumise kohta või pärast seda, kui *dopinguvastane organisatsioon* on teinud mõistlikke jõupingutusi kõnealuse teate edastamiseks. Kui *dopinguvastane organisatsioon* seda ei tõenda, loetakse mõlemad rikkumised koos esimeseks rikkumiseks ning karistus määratakse selle rikkumise järgi, mille eest on ette nähtud rangem karistus.

10.7.4.2 Kui pärast dopinguvastase reegli esimese rikkumise eest karistuse määramist saavad *dopinguvastasele organisatsioonile* teatavaks asjaolud dopinguvastase reegli rikkumise kohta *sportlase* või muu *isiku* poolt enne esmakordsest rikkumisest teavitamist, määrab *dopinguvastane organisatsioon* lisakaristuse, võttes arvesse karistust, mille oleks saanud määrata juhul, kui kaht rikkumist oleks käsitletud korraga. Kõigi kuni dopinguvastase reegli esimese rikkumiseni tagasiulatuvate *võistluste* tulemused *tühistatakse* artiklis 10.8 sätestatud korras.

10.7.5 Dopinguvastaste reeglite korduvad rikkumised kümne aasta jooksul

Et dopinguvastase reegli rikkumine loetaks artikli 10.7 tähenduses korduvaks, peavad rikkumised leidma aset sama kümneaastase ajavahemiku vältel.

10.8 Tulemuste *tühistamine võistlustel* pärast *proovide* võtmist või dopinguvastase reegli rikkumist

Lisaks tulemuste automaatsele *tühistamisele* kooskõlas artikliga 9 *võistlusel*, mille käigus võeti positiivne *proov*, *tühistatakse* ka kõik muud võistlustulemused, mille *sportlane* on saavutanud alates positiivse *proovi* võtmise kuupäevast (*võistlussiseselt* või *võistlusväliselt*) või muu dopinguvastase reegli rikkumisest kuni *esialgse võistluskeelu* või *võistluskeelu* alguseni, koos kõigi kaasnevate *tagajärgedega*, sealhulgas ilmajäämisega medalitest, punktidest ja auhindadest, kui see ei ole ilmselt ülekohtune.

[Kommentaar artikli 10.8 juurde. Koodeks ei takista puhastel sportlastel või muudel isikutel, keda on kahjustanud dopinguvastase reegli rikkumise toime pannud isiku teod, kasutada oma õigust nõuda asjaomaselt isikult kahju hüvitamist.]

10.9 *Spordiarbitraažikohtu* poolt välja mõistetud kulude ja ära võetud auhinnarahade jaotamine

Spordiarbitraažikohtu poolt välja mõistetud kulude ja ära võetud auhinnarahade kasutamise järjekord: esmalt tasutakse kulud, mille *spordiarbitraažikohus* on välja mõistnud, seejärel jaotatakse äravõetud auhinnaraha teiste *sportlaste* vahel, kui see on ette nähtud asjakohase rahvusvahelise alaliidu reeglites, ning viimasena hüvitatakse vastavas asjas tulemusi hallanud *dopinguvastase organisatsiooni* kulud.

10.10 Rahalised tagajärjed

Dopinguvastased organisatsioonid võivad oma reeglites näha dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest ette proportsionaalses ulatuses kulude sissenõudmise või rahalised karistused. *Dopinguvastased organisatsioonid* võivad määrata rahalisi karistusi siiski üksnes sellistes asjades, milles on juba määratud üldjuhul kohaldamisele kuuluv maksimaalne *võistluskeeld*. Rahalisi karistusi võib määrata vaid proportsionaalsuse põhimõtet järgides. Sissenõutavaid kulusid ega rahalist karistust ei saa käsitada *võistluskeelu* lühendamise või muu, *koodeksi* järgi üldjuhul kohaldatava karistuse piiramise alusena.

10.11 Võistluskeelu jõustumine

Kui allpool ei ole sätestatud teisiti, jõustub *võistluskeeld* kuupäeval, mil asja lõpliku arutamise järel võetakse vastu *võistluskeelu* kehtestamise otsus, või kui asja arutamisest loobutakse, siis *võistluskeeluga* nõustumise või selle muul viisil kohaldamise kuupäeval.

10.11.1 Sportlasest või muust isikust olenematud viivitused

Kui asja arutamine või muud *dopingukontrolli* toimingud viibivad oluliselt *sportlasest* või muust *isikust* sõltumata, võib karistust kohaldav organ määrata *võistluskeelu* varasemast kuupäevast, koguni *proovi* võtmise kuupäevast või dopinguvastase reegli viimase rikkumise kuupäevast. Kõik *võistluskeelu*, sealhulgas tagantjärele määratud *võistluskeelu* ajal saavutatud võistlustulemused tühistatakse.

[Kommentaar artikli 10.11.1 juurde. Muude kui artiklis 2.1 sätestatud dopinguvastaste reeglite rikkumise korral võib dopinguvastasel organisatsioonil dopinguvastase reegli rikkumise tõendamiseks piisavate asjaolude avastamine ja ilmsiks toomine võtta kaua aega, eriti juhul, kui sportlane või muu isik on astunud samme rikkumise avastamise vältimiseks. Sellisel juhul tuleks kasutada käesoleva artikliga sätestatud paindlikku võimalust jõustada karistus varasemast kuupäevast.]

10.11.2 Kohene omaksvõtt

Kui *sportlane* või muu *isik* võtab talle *dopinguvastase organisatsiooni* poolt süükspandava dopinguvastase reegli rikkumise kohe (igal juhul enne, kui *sportlane* taas võistlustel osaleb) omaks, võib *võistluskeelu* arvestus alata koguni *proovi* võtmise kuupäevast või dopinguvastase reegli viimase rikkumise kuupäevast. Käesoleva artikli kohaldamise korral peab *sportlane* või muu *isik* pärast karistuse määramisega nõustumise kuupäeva, karistust kohaldava kolleegiumi otsuse kuupäeva või karistuse muul moel kohaldamise kuupäeva siiski kandma vähemalt poole *võistluskeelust*. Käesolevat artiklit ei kohaldata, kui *võistluskeeldu* on artikli 10.6.3 alusel juba lühendatud.

10.11.3 Kantud *esialgse võistluskeelu* või *võistluskeelu* arvestamine

10.11.3.1 Juhul, kui määratakse *esialgne võistluskeeld*, millest *sportlane* või muu *isik* peab kinni, arvestatakse vastava *esialgse võistluskeelu* kestus maha *sportlasele* või muule *isikule* lõpuks määratavast *võistluskeelust*. Kui *võistluskeeldu* kantakse hiljem apelleeritava otsuse alusel, arvestatakse *sportlase* või muu *isiku* kantud *võistluskeeld* maha apellatsiooni tulemusena määratud *võistluskeelust*.

10.11.3.2 Juhul, kui *sportlane* või muu *isik* nõustub vabatahtlikult ja kirjalikult tulemuste haldamiseks volitatud *dopinguvastase organisatsiooni* määratava *esialgse võistluskeeluga* ja hoidub edasisest võistlemisest, arvestatakse vastava vabatahtliku *esialgse võistluskeelu* kestus maha *sportlasele* või muule *isikule* lõpuks määratavast *võistluskeelust*. Koopia *sportlase* või muu *isiku esialgse võistluskeeluga* vabatahtliku nõustumise dokumendist tuleb edastada kohe kõikidele isikutele, kellel on õigus saada artikli 14.1 kohaselt teade dopinguvastase reegli väidetava rikkumise kohta.

[Kommentaar artikli 10.11.3.2 juurde. *Sportlase vabatahtlik nõustumine esialgse võistluskeeluga ei tähenda, et sportlane on rikkumise omaks võtnud, ja seda ei tohi kasutada mingil moel sportlase suhtes ebasoodsate järelduste tegemiseks.*]

10.11.3.3 *Võistluskeelust* ei arvata maha ajavahemikku enne *esialgse võistluskeelu* või vabatahtliku *esialgse võistluskeelu* jõustumiskuupäeva, olenemata sellest, kas *sportlane* otsustas ise võistlemisest loobuda või arvati ajutiselt võistkonnast välja.

10.11.3.4 Kui *võistkondliku spordiala* korral määratakse *võistluskeeld* võistkonnale, jõustub see kuupäeval, mil asja arutav kolleegium teeb otsuse *võistluskeelu* määramise kohta, või kui asja arutamisest loobutakse, siis kuupäeval, mil *võistluskeeluga* nõustutakse või see määratakse muul moel, kui see ei ole ilmselt ülekohtune. Võistkonna *esialgne võistluskeeld* (sõltumata sellest, kas see on määratud või sellega on vabatahtlikult nõustunud) arvatakse maha ärakandmisele kuuluvast *koguvõistluskeelust*.

[Kommentaar artikli 10.11 juurde. Artiklis 10.11 selgitatakse, et sportlasest mitteolenevad viivitused, rikkumise kohene omaksvõtt sportlase poolt ja *esialgne võistluskeeld* on ainsad põhjused, mis võimaldavad alustada *võistluskeelu* arvestust enne asjas tehtava lõpliku otsuse kuupäeva.]

10.12 Staatus võistluskeelu ajal

10.12.1 Osalemise keeld võistluskeelu ajal

Sportlane või muu *isik*, kellele on määratud võistluskeeld, ei tohi võistluskeelu ajal mingil viisil osaleda võistlusel või tegevuses (välja arvatud heakskiidetud dopinguvastased koolitus- või rehabilitatsiooniprogrammid), mille korraldamiseks on andnud loa või mida korraldab mis tahes allakirjutaja, allakirjutaja liikmesorganisatsioon, klubi või allakirjutaja liikmesorganisatsiooni muu liikmesorganisatsioon, või võistlustel, mille korraldamiseks on andnud loa või mida korraldab mis tahes profiliiga või rahvusvahelise või riikliku tasandi ürituste korraldaja, ega eliit- või riikliku tasandi spordiüritusel, mida rahastab riigiasutus.

Sportlane või muu *isik*, kelle võistluskeeld ületab nelja aastat, võib pärast seda, kui võistluskeelu algusest on möödunud neli aastat, osaleda sportlasena kohalikel spordiüritustel, mida ei ole heaks kiitnud koodeksile allakirjutaja või selle liige või mis ei kuulu muul moel allakirjutaja volialasse, kuid üksnes juhul, kui kohaliku spordiürituse tase ei võimalda anda sellisele sportlasele või muule isikule otseselt ega kaudselt õigust võistelda (või koguda punkte, et võistelda) riiklikel meistrivõistlustel või rahvusvahelisel üritusel ning selle raames ei tööta sportlane või muu isik mingil viisil alaealistega.

Võistluskeeldu kandva sportlase või muu isiku testimist jätkatakse.

[Kommentaari artikli 10.12.1 juurde. Näiteks, arvestades allpool toodud artiklit 10.12.2, ei või võistluskeeldu kandev sportlane osaleda treeninglaagrites, demonstratsiooniesinemistel ega treeningutel, mida korraldab tema rahvuslik spordialaliit või selle liikmeks olev klubi või mida rahastab riigiasutus. Lisaks ei tohi võistluskeeldu kandev sportlane võistelda profiliigades (nt National Hockey League, National Basketball Association jne), mis ei ole koodeksile alla kirjutanud, ega osaleda üritustel, mida korraldab rahvusvaheliste ürituste korraldaja või riikliku tasandi ürituste korraldaja, kes ei ole koodeksile alla kirjutanud, ilma et sellega kaasneksid artiklis 10.12.3 sätestatud tagajärjed. Mõiste „tegevus” hõlmab ka haldustegevust, näiteks käesolevas artiklis märgitud organisatsiooni heaks töötamist ametniku, direktori, töötaja või vabatahtlikuna. Ühel spordialal määratud võistluskeeld kehtib ka teistel spordialadel (vt artikkel 15.1 „Vastastikune tunnustamine”).]

10.12.2 Treeningutele naasmine

Erandina artiklis 10.12.1 sätestatust võib sportlane naasta võistkonna juurde treenima või kasutada allakirjutaja liikmesorganisatsiooni klubi või muu liikmesorganisatsiooni vahendeid alljärgnevatest ajavahemikest lühema jooksul: 1) sportlase võistluskeelu viimased kaks kuud või 2) määratud võistluskeelu viimane veerand.

[Kommentaar artikli 10.12.2 juurde. Paljudel võistkondlikel spordialadel ja mõnel individuaalsel spordialal (nt suusahüpetes ja võimlemises) ei saa sportlane iseseisvalt tõhusalt treenida selleks, et olla pärast talle määratud võistluskeeldu valmis võistlema. Käesolevas artiklis sätestatud treeningperioodi vältel ei või võistluskeeldu kandev sportlane võistelda ega osaleda muus artiklis 10.12.1 kirjeldatud tegevuses peale treenimise.]

10.12.3 Osalemiskeelu rikkumine võistluskeelu ajal

Juhul, kui *võistluskeeldu* kandev *sportlane* või muu *isik* rikub *võistluskeelu* ajal artiklis 10.12.1 sätestatud osalemise keeldu, *tühistatakse* niisuguse osalemise tulemused ja esialgu kehtestatud *võistluskeelule* lisatakse uus *võistluskeeld*, mille pikkus võrdub algse *võistluskeeluga*. Uue *võistluskeelu* pikkust võidakse muuta, arvestades *sportlase* või muu *isiku* süü astet ja muid asjaolusid. Otsuse selle kohta, kas *sportlane* või muu *isik* rikkus osalemise keeldu ja kas *võistluskeelu* pikkuse muutmine on õigustatud, teeb see *dopinguvastane organisatsioon*, mis haldas algse *võistluskeelu* kaasa toonud tulemusi. Nimetatud otsuse peale võib esitada apellatsiooni artikli 13 alusel.

Juhul, kui *sportlase tugiisik* või muu *isik* aitab teisel *isikul* rikkuda osalemiskeeldu *võistluskeelu* ajal, võib *dopinguvastane organisatsioon*, mille volialasse vastav *sportlase tugipersonal* või muu *isik* kuulub, määrata sellise abi korral artikli 2.9 rikkumise eest karistuse.

10.12.4 Rahalise toetuse peatamine võistluskeelu ajal

Lisaks peatavad *allakirjutajad*, *allakirjutajate* liikmesorganisatsioonid ja valitsused mis tahes *dopinguvastase reegli* rikkumise korral, millega ei kaasne artiklis 10.4 või 10.5 sätestatud lühendatud karistus, osaliselt või täielikult vastava *isiku* spordiga seonduva rahalise toetamise või muud spordiga seoses osutatavad hüved.

10.13 Karistuse automaatne avalikustamine

Iga karistuse kohustusliku osa moodustab selle automaatne avalikustamine artiklis 14.3 sätestatud korras.

[Kommentaar artikli 10 juurde. Karistuste ühtlustamine on dopinguvastase võitluse raames olnud üks kõige enam arutatud ja vaieldud teemasid. Ühtlustamine tähendab seda, et iga juhtumi ainulaadsete asjaolude hindamisel rakendatakse samu reegleid ja tingimusi. Vastuväited karistuste ühtlustamisele põhinevad spordialade erinevustel, näiteks: mõningate spordialadega tegelejad on elukutselised sportlased, kes teenivad spordiga suuri summasid, teiste spordialadega tegelejad aga tõelised harrastajad; spordialadel, kus sportlase karjäär on lühike, avaldab võistluskeelu tüüppikkus sportlasele oluliselt suuremat

mõju kui spordialadel, millega tegelevate sportlaste karjäär on reeglina palju pikem. Põhiväide ühtlustamise kasuks on, et pole lihtsalt õige, kui kaks samast riigist pärit sportlast, kes annavad samadel asjaoludel sama keelatud aine suhtes positiivse proovi, saavad erineva karistuse ainuüksi seetõttu, et nad tegelevad erinevate spordialadega. Lisaks nähakse paindlikkust karistuste määramisel sageli vastuvõetamatu võimalusena lasta mõningatel spordiorganisatsioonidel olla dopingutarvitajate suhtes sallivam. Samuti on karistuste erinevus sageli olnud rahvusvaheliste alaliitude ja riiklike dopinguvastaste organisatsioonide vaheliste volialakonfliktide allikaks.]

ARTIKKEL 11. TAGAJÄRJED VÕISTKONDADELE

11.1 Testimine võistkondlikel spordialadel

Kui võistkondlikul spordialal on enam kui üks võistkonna liige saanud artikli 7 järgi teate dopinguvastase reegli rikkumise kohta seoses mingi üritusega, teostab ürituse juhtorgan ürituse ajal võistkonna asjakohast sihttestimist.

11.2 Tagajärjed võistkondlike spordialade korral

Kui võistkondliku spordialaga tegeleva võistkonna enam kui kahe liikmega seoses on kinnitust leidnud dopinguvastase reegli rikkumine ürituse ajal, määrab ürituse juhtorgan võistkonnale kohase karistuse (nt punktide kaotus, võistluselt või ürituselt diskvalifitseerimine või muu karistus) lisaks mis tahes tagajärgedele, mis rakenduvad dopinguvastase reegli rikkumise toime pannud konkreetsete sportlaste suhtes.

11.3 Ürituse juhtorgan võib kehtestada võistkondlike spordialade jaoks rangemad tagajärjed.

Ürituse juhtorgan võib kehtestada ürituse tarbeks eeskirjad, millega nähakse üritusega seoses võistkondlike spordialade jaoks ette artiklis 11.2 sätestatust rangemad tagajärjed.

[Kommentaari artikli 11.3 juurde. Näiteks võib Rahvusvaheline Olümpiakomitee kehtestada reeglid, millega nähakse ette võistkonna diskvalifitseerimine olümpiamängudelt, et mängude ajal toimuks vähem dopinguvastaste reeglite rikkumisi.]

ARTIKKEL 12. SPORDIÜHENDUSTE KARISTUSED

Käesolev koodeks ei takista selle heaks kiitnud allakirjutajal või valitsusel kehtestada oma reegleid eesmärgiga määrata karistusi muule spordiühendusele, mis kuulub allakirjutaja või selle liikme või valitsuse volialasse.

[Kommentaar artikli 12 juurde. Käesolevas artiklis selgitatakse, et koodeks ei piira muid võimalikke organisatsioonidevahelisi distsiplineerimisõigusi.]

ARTIKKEL 13. APELLATSIOONKAEBUSED

13.1 Otsused, mille peale võib esitada apellatsioonkaebusi

Koodeksi või koodeksi alusel kehtestatud reeglite järgi tehtud otsuste peale saab esitada apellatsioonkaebusi artiklites 13.2–13.4 või koodeksi muudes sätetes või rahvusvahelistes standardites ettenähtud korras. Vastavad otsused jäävad apellatsioonimenetluse ajaks kehtima, kui apellatsiooniorgan ei otsusta teisiti. Enne apellatsioonimenetluse algatamist peavad ammendatud olema kõik dopinguvastase organisatsiooni reeglites sätestatud asja otsusejärgse läbivaatuse võimalused, eeldusel et vastav läbivaatus on kooskõlas artiklis 13.2.2 ettenähtud põhimõtetega (välja arvatud artiklis 13.1.3 sätestatud juhul).

13.1.1 Asja läbivaatuse ulatus ei ole piiratud

Asja läbivaatamine apellatsioonimenetluse raames hõlmab kõiki asjas tähtsust omavaid küsimusi ning ei ole piiratud küsimustega, mida käsitleti esimeses astmes, või ulatusega, milles vaadati asi läbi esimeses astmes.

13.1.2 Spordiarbitraažikohus ei ole seotud apelleeritavates lahendites tehtud järeldustega

Oma otsuste langetamisel ei ole spordiarbitraažikohus seotud selle organi järeldustega, mille otsuse peale on apellatsioonkaebus esitatud.

[Kommentaar artikli 13.1.2 juurde. Menetlus spordiarbitraažikohtus on uus menetlus. Varasemad menetlused ei piira tõendusmaterjali hulka ega oma kaalu asja arutamisel spordiarbitraažikohtus.]

13.1.3 WADA ei ole kohustatud dopinguvastase organisatsiooni sisemisi õiguskaitsevahendeid ammendama

Kui artikli 13 alusel on WADA õigus esitada apellatsioonkaebus ja ükski teine osaline ei ole apelleerinud lõplikku otsust dopinguvastase organisatsiooni sisese menetluse raames, võib WADA esitada apellatsiooni vastava otsuse peale otse spordiarbitraažikohtule ilma kohustusega kasutada enne ära kõik muud dopinguvastase organisatsiooni menetluse raames ettenähtud õiguskaitsevahendid.

[Kommentaar artikli 13.1.3 juurde. Kui otsus on vastu võetud enne dopinguvastase organisatsiooni menetluse lõppjärku (näiteks asja esimesel arutamisel) ja ükski

menetlusosaline ei soovi seda otsust dopinguvastase organisatsiooni menetluse raames järgmisele tasandile (nt juhatusele) edasi kaevata, võib WADA dopinguvastase organisatsiooni sisemenetluse ülejäänud etapid vahele jätta ning esitada apellatsioonkaebuse otse spordiarbitraažikohtule.]

13.2 Apellatsioonkaebused otsuste peale, mis seonduvad dopinguvastaste reeglite rikkumise, *tagajärgede, esialgse võistluskeelu*, otsuste tunnustamise ja pädevusega

Järgmistel juhtudel võib esitada apellatsioonkaebuse üksnes käesolevas artiklis 13.2 sätestatud korras: otsus, millega leitakse, et dopinguvastase reegli rikkumine on toime pandud, otsus, millega on dopinguvastase reegli rikkumise eest kohaldatud *tagajärgi* või jäetud need kohaldamata, või otsus, millega leitakse, et dopinguvastase reegli rikkumist ei ole toimunud; otsus, millega leitakse, et dopinguvastase reegli rikkumise menetlust ei saa menetluslikel põhjustel jätkata (sealhulgas näiteks põhjusel, et on väljastatud retsept); WADA otsus mitte teha erandit nõudele, mille kohaselt peab sportlaskarjääri lõpetanud *sportlane* artikli 5.7.1 alusel teatama võistlussporti naasmisest kuus kuud ette; WADA otsus tulemuste haldamise kohustuse määramise kohta artikli 7.1 alusel; *dopinguvastase organisatsiooni* otsus mitte märkida *halba analüütilist leidu* või *atüüpilist leidu* ära dopinguvastase reegli rikkumisena või otsus mitte jätkata pärast artikli 7.7 alusel toimunud uurimist dopinguvastase reegli rikkumise menetlust; otsus määrata *asja esialgse arutamise* tulemusena *esialgne võistluskeeld*; artikli 7.9 rikkumine *dopinguvastase organisatsiooni* poolt; otsus selle kohta, et *dopinguvastasel organisatsioonil* ei ole pädevust teha otsust dopinguvastase reegli väidetava rikkumise või *tagajärgede* kohta; otsus peatada või mitte peatada *võistluskeeldu* või ennistada või mitte ennistada peatatud *võistluskeeld* artikli 10.6.1 alusel; artikli 10.12.3 alusel tehtud otsus; ning *dopinguvastase organisatsiooni* otsus mitte tunnustada teise *dopinguvastase organisatsiooni* otsust artikli 15 alusel.

13.2.1 *Rahvusvahelise taseme sportlasi* või *rahvusvahelisi üritusi* hõlmavad apellatsioonkaebused

Rahvusvahelisel üritusel osalemisest tulenevates asjades või rahvusvahelise taseme sportlasi hõlmavates asjades tehtud otsuseid võib edasi kaevata üksnes spordiarbitraažikohtusse.

[Kommentaari artikli 13.2.1 juurde. Spordiarbitraažikohtu otsused on lõplikud ja täitmiseks kohustuslikud, välja arvatud juhul, kui mis tahes õigusaktis on vahekohtu otsuste tühistamiseks või jõustamiseks ette nähtud asja läbivaatamise kohustus.]

13.2.2 Muid *sportlasi* või muid *isikuid* hõlmavad apellatsioonkaebused

Juhtudel, mil artikkel 13.2.1 ei kohaldu, võib apellatsioonkaebuse esitada sõltumatule ja erapooletule organile kooskõlas *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* kehtestatud reeglitega. Selliseid apellatsioonkaebusi käsitlevad reeglid peavad olema kooskõlas alljärgnevate põhimõtetega:

- asja õigeaegne arutamine;
- õiglane ja erapooletu asja arutav kolleegium;
- *isiku* õigus kasutada omal kulul esindaja abi; ning
- õigeaegne, kirjalik, põhistatud otsus.

[Kommentaar artikli 13.2.2 juurde. Käesoleva artikli nõuete täitmiseks võib dopinguvastane organisatsioon näha ette õiguse esitada apellatsioonkaebus otse spordiarbitraažikohtule.]

13.2.3 *Isikud*, kellel on õigus esitada apellatsioonkaebus

Artiklis 13.2.1 sätestatud juhtudel on järgnevatel isikutel õigus esitada apellatsioonkaebus *spordiarbitraažikohtule*: a) *sportlasel* või muul *isikul*, kelle kohta on apelleeritav otsus tehtud; b) vastaspoolel asjas, milles otsus tehti; c) asjakohasel rahvusvahelisel alaliidul; d) isiku elukohariigi *dopinguvastasel organisatsioonil* või nende riikide *dopinguvastasel organisatsioonil*, mille kodanik või kus väljastatud litsentsi omaja *isik* on; e) vastavalt kas Rahvusvahelisel Olümpiakomiteel või Rahvusvahelisel Paraolümpiakomiteel, kui otsus võib avaldada mõju olümpiamängudele või paraolümpiamängudele, sealhulgas otsuste puhul, mis puudutavad õigust osaleda olümpiamängudel või paraolümpiamängudel, ning f) *WADA*.

Artiklis 13.2.2 sätestatud juhtudel on õigus esitada apellatsioonkaebus riikliku tasandi apellatsioonorganile *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* reeglites sätestatud isikutel, kuid igal juhul järgmistel isikutel: a) *sportlasel* või muul *isikul*, kelle suhtes on apelleeritav otsus tehtud; b) vastaspoolel asjas, milles otsus tehti; c) asjakohasel rahvusvahelisel alaliidul; d) *isiku* elukohariigi *riiklikul dopinguvastasel organisatsioonil*; e) vastavalt kas Rahvusvahelisel Olümpiakomiteel või Rahvusvahelisel Paraolümpiakomiteel, kui otsus võib avaldada mõju olümpiamängudele või paraolümpiamängudele, sealhulgas otsuste puhul, mis puudutavad õigust osaleda olümpiamängudel või paraolümpiamängudel, ning f) *WADA*. Artiklis 13.2.2 sätestatud juhtudel on *WADA*, Rahvusvahelisel Olümpiakomiteel, Rahvusvahelisel Paraolümpiakomiteel ja asjakohasel rahvusvahelisel alaliidul lisaks õigus kaevata riikliku tasandi apellatsioon organi otsus edasi *spordiarbitraažikohtule*. Igal apellandil on õigus saada *spordiarbitraažikohtult* abi kogu asjaomase teabe hankimisel

dopinguvastaselt organisatsioonilt, kelle otsust apelleeritakse, ning vastav teave tuleb esitada, kui spordiarbitraažikohus seda nõuab.

WADA peab apellatsioonkaebuse esitama alljärgnevatest tähtaegadest hilisema jooksul:

- a) kahekümne ühe päeva jooksul pärast tähtpäeva, milleks mis tahes muul osalisel oleks tulnud vastavas asjas apellatsioonkaebus esitada, või
- b) kahekümne ühe päeva jooksul pärast seda, kui WADA on kätte saanud kogu otsusega seotud materjali.

Arvestamata muid sätteid võib *esialgse võistluskeelu* peale apellatsioonkaebuse esitada vaid *sportlane* või muu *isik*, kellele *esialgne võistluskeeld* määrati.

13.2.4. Vastuapellatsioonkaebused ja muud hilisemad apellatsioonkaebused, mis on lubatud

Koodeksi alusel spordiarbitraažikohtule edastatud asjas nimetatud vastustajal on lubatud esitada vastuapellatsioonkaebusi ja muid, hilisemaid apellatsioonkaebusi. Artikli 13 alusel edasikaebeõigust omav isik peab esitama vastuapellatsiooni või hilisema apellatsiooni hiljemalt koos oma vastusega.

[Kommentaar artikli 13.2.4 juurde. See säte on vajalik, kuna alates 2011. aastast ei ole spordiarbitraažikohtu reeglite alusel sportlasel enam lubatud esitada vastuapellatsiooni, kui dopinguvastane organisatsioon esitab apellatsioonkaebuse pärast seda, kui sportlase apellatsioonitähtaeg on möödunud. Selle sättega tehakse võimalikuks kõikide menetlusosaliste täielik ärakuulamine.]

13.3 Dopinguvastase organisatsiooni suutmatus teha otsus õige ajaks

Kui *dopinguvastane organisatsioon* ei tee mingis asjas otsust selle kohta, kas dopinguvastase reegli rikkumine on aset leidnud, WADA kehtestatud mõistlikuks tähtajaks, võib WADA esitada otse *spordiarbitraažikohtule* apellatsioonkaebuse nii, nagu *dopinguvastane organisatsioon* oleks teinud otsuse, milles leiab, et dopinguvastase reegli rikkumist ei ole toimunud. Kui *spordiarbitraažikohtus* asja arutav kolleegium leiab, et dopinguvastase reegli rikkumine on aset leidnud ja WADA oli põhjendatud alus esitada apellatsioon otse *spordiarbitraažikohtule*, hüvitab *dopinguvastane organisatsioon* WADALE apellatsioonkaebuse menetlemisega tekkinud kulud ja esindajatasud.

[Kommentaar artikli 13.3 juurde. Arvestades iga dopinguvastase reegli rikkumise uurimise ja tulemuste haldamise menetluse eripärasid ei ole mõeldav, et dopinguvastasele organisatsioonile kehtestatakse otsuse tegemiseks kindel tähtaeg, ja näha ette, et alles selle möödumisel võib WADA sekkuda ja esitada

apellatsioonkaebuse otse spordiarbitraažikohtule. Enne sellise sammu astumist peab WADA dopinguvastase organisatsiooniga nõu ja annab viimasele võimaluse selgitada, miks otsuse tegemine viibib. Käesolev artikkel ei keela rahvusvahelisel alaliidul kehtestada reegleid, millega antakse talle õigus võtta enda menetlusse asju, milles tulemuste haldamine rahvusvahelise alaliidu mõne rahvusliku spordialaliidu poolt põhjendamatult viibib.]

13.4 Raviotstarbelise kasutamise erandiga seotud apellatsioonkaebused

Raviotstarbelise kasutamise erandiga seotud otsuste peale võib esitada apellatsioonkaebuse üksnes artiklis 4.4 sätestatud korras.

13.5 Apellatsioonietsustest teatamine

Apellatsioonimenetluse osaliseks olev *dopinguvastane organisatsioon* edastab apellatsioonietsuse artiklis 14.2 sätestatud korras viivitamatult *sportlasele* või muule *isikule* ja teistele *dopinguvastastele organisatsioonidele*, kellel on artikli 13.2.3 alusel edasikaebeõigus.

13.6 Apellatsioonkaebused koodeksi kolmanda ja neljanda osa alusel tehtud otsustele

Artikli 23.5.4 alusel koostatud WADA aruandele mittevastavuse kohta või mis tahes *tagajärgede* kohaldamise peale *koodeksi* kolmanda osa (Ülesanded ja kohustused) alusel on isikul, kelle kohta WADA aruanne on koostatud või kelle suhtes kohaldatakse *tagajärgi koodeksi* kolmanda osa alusel, õigus esitada apellatsioonkaebus üksnes *spordiarbitraažikohtule* nimetatud kohtus kehtiva korra kohaselt.

13.7 Apellatsioonkaebused labori akrediteeringu peatamise või tühistamise otsuste peale

WADA otsustele WADA akrediteeringu peatamise või tühistamise kohta mingi labori suhtes võib apellatsioonkaebuse esitada ainult asjaomane labor üksnes *spordiarbitraažikohtule*.

[Kommentaar artikli 13 juurde. Koodeksi eesmärk on lahendada dopinguvastased küsimused õiglase ja läbipaistva sisemenetluse kaudu, mille suhtes kehtib ühekordne apellatsiooniõigus. Dopinguvastaste organisatsioonide dopinguvastaste otsuste läbipaistvus tagatakse artikliga 14. Konkreetsetele isikutele, sealhulgas WADALE, antakse seejärel võimalus need otsused edasi kaevata. Pange tähele: artiklis 13 sätestatud edasikaebeõigusega huvitatud isikute ja organisatsioonide ring ei hõlma sportlasi ega nende alaliite, kes võivad oma konkurentide diskvalifitseerimisest kasu saada.]

ARTIKKEL 14. KONFIDENTSIAALSUS JA ARUANDLUS

Dopinguvastase tegevuse tulemuste kooskõlastamise, läbipaistvuse ja aruandluskohustuse ning kõikide *sportlaste* ja muude *isikute* eraelu puutumatuse põhimõtted on alljärgnevad.

14.1 Teave *halbade analüütiliste leidude, atüüpiliste leidude* ja dopinguvastase reegli muude väidetavate rikkumiste kohta

14.1.1 Dopinguvastase reegli rikkumise teade *sportlastele* ja muudele *isikutele*

Dopinguvastase reegli väidetavast rikkumisest teavitamise vorm ja viis sätestatakse selle *dopinguvastase organisatsiooni* reeglites, kelle pädevusse kuulub tulemuste haldamine.

14.1.2 Dopinguvastase reegli rikkumise teade *riiklikele dopinguvastastele organisatsioonidele*, rahvusvahelistele alaliitudele ja *WADAl*

See *dopinguvastane organisatsioon*, kelle pädevusse kuulub tulemuste haldamine, teavitab koos *sportlastele* või muule *isikule* teate saatmisega ka *sportlaste riiklikku dopinguvastast organisatsiooni*, rahvusvahelist alaliitu ja *WADAt* dopinguvastase reegli väidetavast rikkumisest.

14.1.3 Dopinguvastase reegli rikkumise teate sisu

Teade sisaldab *sportlaste* nime, riiki, spordi- ja võistlusala, *sportlaste* võistlustaset, kas test tehti *võistlussiseselt* või *võistlusväliselt*, *proovi* võtmise kuupäeva, labori teatatud analüütilist tulemust ning muud teavet rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi kohaselt, või muude dopinguvastaste reeglite rikkumise korral peale artiklis 2.1 sätestatu ka rikutud reeglit ja väidetava rikkumise alust.

14.1.4 Olukorra aruanded

Artiklis 14.1.2 sätestatud *dopinguvastaseid organisatsioone* teavitatakse korrapäraselt asjade artikli 7, 8 või 13 alusel läbivaatamise või menetlemise olukorrast ja läbivaatamise või menetluse käigus avastatud leidudest ning neile esitatakse kohe kirjalikult põhistatud selgitus või otsus asjas tehtud lahendi kohta, välja arvatud juhul, kui tegemist on uurimisega, mille tulemusena ei ole artikli 14.1.1 alusel esitatud teadet dopinguvastase reegli rikkumise kohta.

14.1.5 Konfidentsiaalsus

Teate saanud organisatsioonid ei avalda kõnealust teavet muudele isikutele peale nende, kellel on seda teavet vaja (sealhulgas *riikliku olümpiakomitee, rahvusliku spordialaliidu ja võistkondliku spordiala* korral võistkonna asjaomastele isikutele), kuni tulemuste halduse eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* on teabe *avalikustanud* või ei ole seda teinud artiklis 14.3 sätestatud nõuetele vastavalt.

[Kommentaar artikli 14.1.5 juurde. Iga dopinguvastane organisatsioon kehtestab oma dopinguvastastes reeglites korra konfidentsiaalse teabe kaitsmiseks ning konfidentsiaalse teabe dopinguvastase organisatsiooni mis tahes töötaja või esindaja poolse lubamatu avalikustamise uurimiseks ja selle eest distsiplinaarkorras karistamiseks.]

14.2 Dopinguvastase reegli rikkumise kohta tehtud otsuse teade ja toimiku väljanõudmine

14.2.1 Artikli 7.10, 8.4, 10.4, 10.5, 10.6, 10.12.3 või 13.5 alusel dopinguvastase reegli rikkumise kohta tehtud otsus sisaldab kõiki otsuse põhjendusi, sealhulgas vajaduse korral selle põhjendust, miks ei kohaldata rangeimat võimalikku karistust. Kui otsus ei ole vormistatud inglise või prantsuse keeles, koostab *dopinguvastane organisatsioon* otsuse ja selle aluseks olevate dokumentide lühikokkuvõtte inglise või prantsuse keeles.

14.2.2 *Dopinguvastane organisatsioon*, millel on õigus esitada artikli 14.2.1 alusel saadud otsuse peale apellatsioonkaebus, võib 15 päeva jooksul otsuse saamisest nõuda välja koopia kogu tehtud otsusega seotud toimikust.

14.3 Avalikustamine

14.3.1 *Dopinguvastase organisatsiooni* väitel dopinguvastase reegli rikkumise toime pannud *sportlase* või muu *isiku* isikusamasuse võib tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* avalikustada alles pärast seda, kui vastavat *sportlast* või muud *isikut* on teavitatud kooskõlas artikliga 7.3, 7.4, 7.5, 7.6 või 7.7 ja asjakohast *dopinguvastast organisatsiooni* kooskõlas artikliga 14.1.2.

14.3.2 Hiljemalt kakskümmend päeva pärast dopinguvastase reegli rikkumist kinnitava apellatsioonietsuse tegemist artikli 13.2.1 või 13.2.2 alusel või apellatsioonkaebuse esitamisest loobumist või artikli 8 alusel asja arutamist loobumist või dopinguvastase reegli rikkumise väitele muul moel õigel ajal vastu vaidlemata jätmist peab tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* avalikult teatama dopinguasja sisust, avalikustades muu hulgas spordiala, rikutud dopinguvastase reegli, rikkumise toime pannud *sportlase* või muu *isiku* nime, asjakohase keelatud aine või keelatud

võtte ning kohaldatud tagajärjed. Sama dopinguvastane organisatsioon peab kahekümne päeva jooksul *avalikult teatama* ka dopinguvastaste reeglite rikkumisi puudutavatest lõplikest apellatsioonitsustest, avalikustades muu hulgas eespool nimetatud teabe.

14.3.3 Kui pärast asja arutamist või apellatsioonimenetlust leitakse, et *sportlane* või muu *isik* ei ole dopinguvastast reeglit rikkunud, võib otsuse *avalikustada* üksnes selle *sportlase* või muu *isiku* nõusolekul, kelle kohta on otsus tehtud. Tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* teeb mõistlikke jõupingutusi vastava nõusoleku saamiseks ja selle saamisel *avalikustab* otsuse tervikuna või *sportlase* või muu *isiku* poolt heakskiidetud toimetatud kujul.

14.3.4 Avalikustamiseks tuleb nõutav teave avaldada vähemalt *dopinguvastase organisatsiooni* veebilehel ning jätta see teave üles kas üheks kuuks või *võistluskeelu* ajaks sõltuvalt sellest, kumb periood on pikem.

14.3.5 Ükski *dopinguvastane organisatsioon, WADA* akrediteeritud labor ega nende ametnik ei kommenteeri avalikult menetluses oleva asja konkreetseid asjaolusid (välja arvatud menetluse ja teadusliku tegevuse üldine kirjeldamine), kui tegemist ei ole vastusega *sportlasele*, muule *isikule* või nende esindajatele omistatud avalikele sõnavõttudele.

14.3.6 Artikli 14.3.2 alusel ette nähtud *avalikustamine* ei ole kohustuslik, kui dopinguvastase reegli rikkumise toime pannud *sportlane* või muu *isik* on *alaealine*. Kui *alaealist* puudutavas asjas otsustatakse teavet *avalikustada*, peab avalikustatav teave olema proportsionaalne juhtumi asjaoludega.

14.4 Statistiline aruandlus

Dopinguvastased organisatsioonid avaldavad vähemalt kord aastas üldise statistilise aruande oma *dopingukontrolli* toimingute kohta ja edastavad ühe eksemplari sellest *WADALE*. Lisaks võivad *dopinguvastased organisatsioonid* avaldada aruandeid, milles tuuakse ära kõigi testitud *sportlaste* nimed ja kõigi *testimiste* kuupäevad. Vähemalt kord aastas avaldab *WADA* statistilisi aruandeid, milles võetakse kokku *dopinguvastastelt organisatsioonidelt* ja laboritelt saadud teave.

14.5 Dopingukontrolli teabekoda

WADA on *dopingukontrolli* testimisandmete ja -tulemuste, sealhulgas eelkõige *rahvusvahelise taseme sportlaste* ja *riikliku taseme sportlaste bioloogiliste passide* andmete, samuti *registreeritud testimisbaasidesse*

kuuluvate *sportlaste* asukohaandmete keskne teabekoda. Et lihtsustada testide kooskõlastatud jaotuse kavandamist ja vältida tarbetut dubleerimist, kui *testimist* korraldavad eri *dopinguvastased organisatsioonid*, teavitab iga *dopinguvastane organisatsioon* WADA teabekoda ADAMSi või muu WADA poolt heakskiidetud süsteemi kaudu kõigist niisuguste *sportlaste testimistest võistlussiseselt* ja *võistlusväliselt* esimesel võimalusel pärast testide tegemist. Kõnealune teave tehakse asjakohasel juhul ja kooskõlas kehtivate reeglitega kättesaadavaks *sportlasele, sportlase riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule ning mis tahes muule *dopinguvastasele organisatsioonile*, millel on õigus *sportlast* testida.

Et WADA saaks tegutseda *dopingukontrolli* testimisandmete ja tulemuste halduse käigus tehtud otsuste teabekojana, on WADA töötanud välja andmebaasi ADAMS, milles arvestatakse andmekaitsepõhimõtteid. WADA on ADAMSi töötanud välja eelkõige kooskõlas WADA ja teiste ADAMSi kasutavate organisatsioonide kohta kehtivate andmekaitse-eeskirjade ja normidega. WADA säilitab *sportlase, sportlase tugipersonali* või muude dopinguvastases tegevuses osalevate isikute isikuandmeid Kanada andmekaitseameti järelevalve all rangelt salajas ning kooskõlas eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse rahvusvahelise standardiga.

14.6 Andmekaitse

Dopinguvastased organisatsioonid võivad koguda, säilitada, töödelda või avaldada *sportlaste* ja muude *isikute* isikuandmeid kooskõlas kehtivate õigusaktidega ning juhul, kui see on vajalik ja kohane *koodeksi* ja *rahvusvaheliste standardite* (sealhulgas eelkõige eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse rahvusvahelise standardi) alusel dopinguvastaste toimingute tegemiseks.

[Kommentaar artikli 14.6 juurde. Pange tähele, et artiklis 22.2 on sätestatud: „Iga valitsus kehtestab õigusaktid, regulatsiooni, eeskirjad või haldustavad dopinguvastaste organisatsioonidega koostöö tegemiseks ja teabe jagamiseks, samuti andmete vahetamiseks dopinguvastaste organisatsioonide vahel koodeksis sätestatud korras“.]

ARTIKKEL 15. OTSUSTE RAKENDAMINE JA TUNNUSTAMINE

15.1 Arvestades artiklis 13 sätestatud edasikaebeõigust, kehtivad *testimise* ja asja arutamise tulemused või muud mis tahes *allakirjutaja* tehtud lõplikud lahendid, mis on *koodeksiga* kooskõlas ja *allakirjutaja* pädevuses, kogu maailmas ning neid tunnustavad ja järgivad ka kõik teised *allakirjutajad*.

[Kommentaar artikli 15.1 juurde. Nende otsuste tunnustamise ulatus, mille on raviotstarbelise kasutamise erandi kohta teinud teised dopinguvastased

organisatsioonid, määratakse artikli 4.4 ja raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi alusel.]

15.2 *Allakirjutajad tunnustavad ka teiste, koodeksit mitte heaks kiitnud organite võetud meetmeid, kui nende organite reeglid on koodeksiga kooskõlas.*

[Kommentaar artikli 15.2 juurde. Kui selle organi otsus, mis ei ole koodeksit heaks kiitnud, on koodeksiga osaliselt kooskõlas, osaliselt aga mitte, peaks allakirjutajad püüdma otsust rakendada kooskõlas koodeksi põhimõtetega. Näiteks juhul, kui koodeksiga kooskõlas oleva menetluse käigus on organ, mis ei ole koodeksile alla kirjutanud, tuvastanud, et sportlane on rikkunud dopinguvastast reeglit, kuna tema organismist on leitud keelatud ainet, kuid kohaldatav võistluskeeld on koodeksis sätestatud lühem, peaks kõik allakirjutajad tunnustama dopinguvastase reegli rikkumise lahendit ja sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon peaks arutama asja kooskõlas artikliga 8, et otsustada, kas tuleks kohaldada koodeksis sätestatud pikemat võistluskeeldu.]

ARTIKKEL 16. SPORDIVÕISTLUSEL OSALEVATE LOOMADE DOPINGUKONTROLL

16.1 Iga spordiala korral, mille võistlusel kasutatakse loomi, kehtestab vastav rahvusvaheline alaliit dopinguvastased reeglid spordialaga seotud loomade kohta ja rakendab neid. Nende dopinguvastaste reeglitega sätestatakse *keelatud ainete* nimekiri, nõuetekohane *testimiskord* ja *proove* analüüsima volitatud laborite loetelu.

16.2 Spordialal kasutatavate loomadega seonduvate dopinguvastaste reeglite rikkumise tuvastamise, tulemuste haldamise, asja õiglase arutamise, *tagajärgede* ja apellatsioonkaebuste kohta kehtestab vastava spordiala rahvusvaheline alaliit reeglid, mis on üldjoontes kooskõlas *koodeksi* artiklitega 1, 2, 3, 9, 10, 11, 13 ja 17, ning rakendab neid.

ARTIKKEL 17. AEGUMINE

Sportlase või muu *isiku* suhtes ei või alustada dopinguvastase reegli rikkumise menetlust, kui teda ei ole teavitatud dopinguvastase reegli rikkumisest artiklis 7 sätestatud korras või selleks ei ole tehtud mõistlikke jõupingutusi kümne aasta jooksul pärast väidetava rikkumise toimepanemise kuupäeva.

TEINE OSA

KOOLITUSTEGEVUS JA TEADUSTÖÖ

ARTIKKEL 18. KOOLITUSTEGEVUS

18.1 Aluspõhimõte ja esmane eesmärk

Puhast sporti edendavate teavitus- ja koolitusprogrammide aluspõhimõte on *koodeksi* sissejuhatuses kirjeldatud spordi vaimu kaitsmine dopinguga kahjustamise eest. Niisuguste programmide esmane eesmärk on ennetus. Eesmärk on ennetada *keelatud ainete* ja *keelatud võtete* tahtlikku või tahtmatut kasutamist *sportlaste* seas.

Teavitusprogrammides tuleks tähelepanu alla võtta *sportlastele* põhiteabe andmine kooskõlas artikliga 18.2. Koolitusprogrammides tuleks keskenduda ennetustegevusele. Ennetusprogrammid peaks olema väärtuspõhised ning mõeldud *sportlastele* ja *sportlase tugipersonalile*, kusjuures erilist tähelepanu tuleks koolide õppeprogrammide kaudu pöörata noortele.

Kõik *allakirjutajad* kohustuvad oma võimaluste ja vastutuse piires ning üksteisega koostöös kavandama, ellu viima, hindama ja kontrollima puhast sporti edendavaid teavitus-, koolitus- ja ennetusprogramme.

18.2 Programmid ja tegevus

Programmidega antakse *sportlastele* ja muudele *isikutele* ajakohast ja täpset teavet vähemalt järgnevate teemade kohta:

- *keelatud ainete ja võtete nimekirja* kantud ained ja võtted;
- dopinguvastaste reeglite rikkumised;
- dopingu kasutamise *tagajärjed*, sh karistused, mõjud tervisele ja sotsiaalsed tagajärjed;
- *dopingukontrolli* menetlus;
- *sportlaste* ja *sportlase tugipersonali* õigused ning kohustused;
- *ravieesmärgil kasutamise erandid*;
- toidulisanditega kaasnevate riskide maandamine;
- dopingu kahjulik mõju spordi vaimule;
- kehtivad asukohanõuded.

Programmidega propageeritakse spordi vaimu, et luua keskkond, mis toetab tugevalt puhast sporti ning avaldab soodsat ja pikaajalist mõju *sportlaste* ja muude *isikute* valikutele.

Ennetusprogrammid on esmajoones mõeldud koolides ja spordiklubides sportivatele noortele, arvestades nende arengutaset, samuti lapsevanematele, täiskasvanud *sportlastele*, spordiametnikele, treeneritele, meditsiinipersonalile ja ajakirjandusele.

Sportlase tugipersonal koolitab ja nõustab *sportlasi* koodeksi alusel kehtestatud dopinguvastaste eeskirjade ja reeglite teemal.

Kõik *allakirjutajad* kohustuvad edendama ja toetama *sportlaste* ja *sportlase tugipersonali* aktiivset osalemist puhast sporti propageerivates koolitusprogrammides.

[Kommentaari artikli 18.2 juurde. Dopinguvastased teavitus- ja koolitusprogrammid ei peaks piirduma riikliku või rahvusvahelise taseme sportlastega, vaid hõlmama kõiki isikuid, sh noori, kes tegelevad spordiga ükskõik millise allakirjutaja, valitsuse või muu koodeksi heakskiitnud spordiorganisatsiooni volialas. (Vt sportlase mõiste.) Programmid peaksid hõlmama ka sportlaste tugipersonali.]

Eeltoodud haridus- ja koolituspõhimõtted on kooskõlas UNESCO konventsiooniga.]

18.3 Kutsealased tegevusjuhendid

Kõik *allakirjutajad* kohustuvad tegema koostööd omavahel ja valitsustega, et õhutada asjakohaseid ja pädevaid kutseühendusi ja asutusi töötama välja ja rakendama sobivaid tegevusjuhendeid, häid tavasid ja eetikanorme, mis seonduvad dopinguvastase võitlusega spordis, samuti *koodeksiga* kooskõlas olevaid karistusi.

18.4 Kooskõlastamine ja koostöö

WADA tegutseb teavitus- ja koolitusressursside ja/või WADA või *dopinguvastaste organisatsioonide* väljatöötatud programmide keskse teabekojana.

Kõik *allakirjutajad*, *sportlased* ja muud *isikud* kohustuvad tegema koostööd omavahel ja valitsustega, et kooskõlastada oma toiminguid dopinguvastase teavituse ja koolituse valdkonnas ning jagada kogemusi ja tagada asjaomaste programmide tulemuslikkus spordis dopingu kasutamise ennetamisel.

ARTIKKEL 19. TEADUSTÖÖ

19.1 Dopinguvastase teadustöö eesmärgid

Dopinguvastane teadustöö aitab kaasa tõhusate dopingukontrolliprogrammide väljatöötamisele ja ellurakendamisele ning puhast sporti käsitlevale teavitus- ja koolitustegevusele.

Kõik *allakirjutajad* kohustuvad koostöös üksteise ja valitsustega toetama ja edendama vastavat teadustööd ning võtma kõiki mõistlikke meetmeid selle tagamiseks, et vastava teadustöö tulemusi kasutatakse *koodeksi* põhimõtetega kooskõlas olevate eesmärkide propageerimiseks.

19.2 Teadustöö liigid

Asjaomane dopinguvastane teadustöö võib meditsiiniliste, analüütiliste ja füsioloogiliste uurimuste kõrval hõlmata ka näiteks sotsioloogilisi, käitumisteaduslikke, juriidilisi ja eetilisi uuringuid. Teha tuleks uuringuid selliste teaduspõhiste füsioloogiliste ja psühholoogiliste koolitusprogrammide väljatöötamise ja tõhususe hindamise kohta, mis on kooskõlas *koodeksi* põhimõtetega ja austavad programmides osalevate inimeste õigusi, samuti uuringuid teaduse arengu käigus tekkivate uute ainete või võtete *kasutamise* kohta.

19.3 Teadustöö kooskõlastamine ja tulemuste jagamine

Oluline on kooskõlastada dopinguvastane teadustöö WADA kaudu. Arvestades intellektuaalse omandi õigusi, esitatakse WADA-le koopiad dokumentidest dopinguvastases teadustöös saavutatud tulemuste kohta ning vajadust mööda jagatakse neid tulemusi ka asjaomaste *allakirjutajate, sportlaste* ja muude huvirühmadega.

19.4 Teadustöö tavad

Dopinguvastane teadustöö peab olema kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud eetikanormidega.

19.5 Teadustöö, mille käigus kasutatakse *keelatud aineid* ja *keelatud võtteid*

Teadustöö käigus tuleks vältida *keelatud ainete manustamist sportlastele* või *keelatud võtete kasutamist sportlaste peal*.

19.6 Tulemuste kuritarvitamine

Rakendada tuleks piisavaid ettevaatusabinõusid, et vältida dopinguvastase teadustöö tulemuste kuritarvitamist ja rakendamist dopingu kasutamise eesmärgil.

KOLMAS OSA

ÜLESANDED JA KOHUSTUSED

[Kommentaar. Allakirjutajate ja sportlaste või muude isikute kohustused on sätestatud koodeksi eri artiklites ning selles osas loetletud kohustused lisanduvad neile.]

Kõik *allakirjutajad* kohustuvad tegutsema partnerluse ja koostöö vaimus, et tagada spordis dopingu kasutamise vastase võitluse edukus ning *koodeksi* järgimine.

ARTIKKEL 20. ALLAKIRJUTAJATE LISAÜLESANDED JA - KOHUSTUSED

20.1 Rahvusvahelise Olümpiakomitee ülesanded ja kohustused:

20.1.1 kehtestada ja rakendada olümpiamängudeks *koodeksiga* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;

20.1.2 omapoolse tunnustamise eeltingimusena nõuda, et olümpialiikumises osalevate rahvusvaheliste alaliitude tegevus vastaks *koodeksile*;

20.1.3 peatada osaliselt või täielikult olümpiatoetuste maksmine spordiorganisatsioonidele, mille tegevus ei vasta *koodeksile*;

20.1.4 võtta kohaseid meetmeid, et vältida *koodeksile* mittevastavat käitumist artiklis 23.5 sätestatud korras;

20.1.5 anda luba *sõltumatu vaateleja programmi* elluviimiseks ja aidata sellele kaasa;

20.1.6 nõuda, et kõik *sportlased* ja *sportlase tugiisikud*, kes osalevad olümpiamängudel treeneri, juhendaja, mänedžeri, võistkonna abilise, ametniku, meediku või parameedikuna, kohustuks mängudel osalemise eeltingimusena järgima dopinguvastaseid reegleid kooskõlas *koodeksiga*;

20.1.7 uurida põhjalikult kõiki oma volialasse kuuluvaid dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul

juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud;

20.1.8 võtta vastu olümpiamängude korraldustaotlusi üksnes riikidelt, mille valitsus on *UNESCO konventsiooni* ratifitseerinud, heaks kiitnud, kinnitanud või sellega ühinenud ning mille *riiklik olümpiakomitee*, riiklik paraolümpiakomitee ja *riiklik dopinguvastane organisatsioon* vastavad *koodeksile*;

20.1.9 edendada dopinguvastast koolitustegevust;

20.1.10 teha koostööd asjakohaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning muude *dopinguvastaste organisatsioonidega*.

20.2 Rahvusvahelise Paraolümpiakomitee ülesanded ja kohustused:

20.2.1 kehtestada ja rakendada paraolümpiamängudeks *koodeksiga* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;

20.2.2 omapoolse tunnustamise eeltingimusena nõuda, et paraolümpialiikumises osalevate riiklike paraolümpiakomiteede tegevus vastaks *koodeksile*;

20.2.3 peatada osaliselt või täielikult paraolümpiatoetuste maksmine spordiorganisatsioonidele, mille tegevus ei vasta *koodeksile*;

20.2.4 võtta kohaseid meetmeid, et vältida *koodeksile* mittevastavat käitumist artiklis 23.5 sätestatud korras;

20.2.5 anda luba *sõltumatu vaateleja programmi* elluviimiseks ja aidata sellele kaasa;

20.2.6 nõuda, et kõik *sportlased* ja *sportlase tugiisikud*, kes osalevad paraolümpiamängudel treeneri, juhendaja, mänedžeri, võistkonna abilise, ametniku, meediku või parameedikuna, kohustuks mängudel osalemise eeltingimusena järgima dopinguvastaseid reegleid kooskõlas *koodeksiga*;

20.2.7 uurida põhjalikult kõiki tema valialasse kuuluvaid dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud;

20.2.8 edendada dopinguvastast koolitustegevust;

20.2.9 teha koostööd asjakohaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning muude *dopinguvastaste organisatsioonidega*.

20.3 Rahvusvaheliste alaliitude ülesanded ja kohustused:

20.3.1 kehtestada ja rakendada *koodeksiga* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;

20.3.2 liikmeks saamise eeltingimusena nõuda, et nende rahvuslike spordialaliitude ja muude liikmete eeskirjad, reeglid ja programmid vastaksid *koodeksile*;

20.3.3 nõuda, et kõik *sportlased* ja *sportlase tugiisikud*, kes osalevad võistlusel või rahvusvahelise alaliidu või selle liikmesorganisatsiooni poolt lubatud või korraldatud võistlusel või tegevuses treeneri, juhendaja, mänedžeri, võistkonna abilise, ametniku, meediku või parameedikuna, kohustuks nimetatud võistlusel või tegevuses osalemise eeltingimusena järgima dopinguvastaseid reegleid kooskõlas *koodeksiga*;

20.3.4 nõuda, et *sportlased*, kes ei ole rahvusvahelise alaliidu või mõne selle rahvusliku spordialaliidu alalised liikmed, oleks *proovi* võtmiseks kättesaadavad ning annaks rahvusvahelise alaliidu *registreeritud testimisbaasi* kuuluvana täpset ja ajakohast asukohateavet kooskõlas rahvusvahelise alaliidu või asjakohasel juhul *suurürituse korraldaja* kehtestatud võistlemisõiguse tingimustega;

[Kommentaar artikli 20.3.4 juurde. Siia kuuluvad näiteks profiliigade *sportlased*.]

20.3.5 nõuda, et kõik selle rahvuslikud spordialaliidud kehtestaksid reeglid, mille kohaselt peavad kõik *sportlased* ja *sportlase tugiisikud*, kes osalevad rahvusliku spordialaliidu või selle liikmesorganisatsiooni lubatud või korraldatud *võistlusel* või tegevuses treeneri, juhendaja, mänedžeri, võistkonna abilise, ametniku, meediku või parameedikuna, nimetatud võistlusel või tegevuses osalemise eeltingimusena täitma *koodeksiga* kooskõlas dopinguvastaseid reegleid ja austama *dopinguvastase organisatsiooni* õigust hallata tulemusi;

20.3.6 nõuda, et rahvuslikud spordialaliidud annaksid oma *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule igasugust dopinguvastase reegli rikkumisele viitavat või sellega seonduvat teavet ning teeks koostööd uurimisõigusega *dopinguvastase organisatsiooni* korraldatud uurimise käigus;

20.3.7 võtta kohaseid meetmeid, et vältida *koodeksile* mittevastavat käitumist artiklis 23.5 sätestatud korras;

20.3.8 võimaldada *sõltumatu vaatlaja programmi* elluviimist *rahvusvahelistel üritustel* ja aidata sellele kaasa;

20.3.9 peatada osaliselt või täielikult toetuste maksmine oma liikmeks olevatele rahvuslikele spordialaliitudele, mille tegevus ei vasta *koodeksile*;

20.3.10 uurida oma pädevuse piires põhjalikult kõiki dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud; tagada *tagajärgede* nõuetekohane kohaldamine ning uurida automaatselt *sportlase tugipersonali*, kui tegemist on dopinguvastase reegli sellise rikkumisega, mis hõlmab *alaealist* või *sportlase tugiisikut*, kes on abistanud enam kui ühte dopinguvastase reegli rikkumises süüdi tunnistatud *sportlast*;

20.3.11 teha kõik võimalik selleks, et anda maailmameistrivõistluste korraldamise õigus üksnes sellistele riikidele, mille valitsus on *UNESCO konventsiooni* ratifitseerinud, heaks kiitnud, kinnitanud või sellega ühinenud ning mille *riikliku olümpiakomitee*, *riikliku paraolümpiakomitee* ja *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* tegevus vastab *koodeksile*;

20.3.12 edendada dopinguvastast koolitustegevust, sealhulgas nõuda, et rahvuslikud spordialaliidud kooskõlastaks oma dopinguvastase koolitustegevuse asjakohase *riikliku dopinguvastase organisatsiooniga*;

20.3.13 teha koostööd asjakohaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning muude *dopinguvastaste organisatsioonidega*;

20.3.14 teha WADAg igakülgset koostööd uurimise käigus, mida *WADA teostab* artikli 20.7.10 kohaselt;

20.3.15 kehtestada distsiplinaareeskirjad ja nõuda, et rahvuslikud spordialaliidud kehtestaks distsiplinaareeskirjad eesmärgiga takistada sellistel *sportlase tugiisikutel*, kes kasutavad mõjuva põhjuseta *keelatud aineid* või *keelatud võtteid*, aidata rahvusvahelise alaliidu või rahvusliku spordialaliidu pädevusse kuuluvaid *sportlasi*.

20.4 *Riiklike olümpiakomiteede* ja riiklike paraolümpiakomiteede ülesanded ja kohustused:

20.4.1 tagada oma dopinguvastaste eeskirjade ja reeglite vastavus *koodeksile*;

20.4.2 liikmeks võtmise või tunnustamise eeltingimusena nõuda, et rahvuslike spordialaliitude dopinguvastased eeskirjad ja reeglid vastaksid *koodeksi* asjakohastele sätetele;

20.4.3 tunnustada oma riigi *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* sõltumatust ning mitte sekkuda selle tegevuse käigus tehtavatesse otsustesse ja toimingutesse;

20.4.4 nõuda, et rahvuslikud spordialaliidud annaksid oma *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule igasugust dopinguvastase reegli rikkumisele viitavat või sellega seonduvat teavet ning teeks koostööd uurimisõigusega *dopinguvastase organisatsiooni* korraldatud uurimise käigus;

20.4.5 olümpiamängudel ja paraolümpiamängudel osalemise eeltingimusena nõuda vähemalt seda, et *sportlased*, kes ei ole rahvusliku spordialaliidu alalised liikmed, oleksid *proovide* võtmiseks kättesaadavad ja annaksid teavet oma asukoha kohta kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga kohe, kui *sportlane* lisatakse kandidaatide nimekirja või seejärel olümpiamängude või paraolümpiamängudega seoses esitatavasse mängudel osalevate sportlaste nimekirja;

20.4.6 teha koostööd oma *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* või valitsusega, et luua *riiklik dopinguvastane organisatsioon*, kui seda veel ei ole loodud, tingimusel, et vahepealsel ajal täidab *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* ülesandeid *riiklik olümpiakomitee* või selle määratud asutus;

20.4.6.1 riikides, mis on *piirkondliku dopinguvastase organisatsiooni* liikmed, toetab *riiklik olümpiakomitee* koos valitsusega aktiivselt oma vastava *piirkondliku dopinguvastase organisatsiooni* tegevust;

20.4.7 nõuda, et kõik selle rahvuslikud spordialaliidud kehtestaksid reeglid, mille kohaselt peavad kõik *sportlase tugiisikud*, kes osalevad rahvusliku spordialaliidu või selle liikmesorganisatsiooni poolt lubatud või korraldatud *võistlusel* või tegevuses treeneri, juhendaja, mänedžeri, võistkonna abilise, ametniku, meediku või parameedikuna, nimetatud *võistlusel* või tegevuses osalemise eeltingimusena täitma kooskõlas *koodeksiga* dopinguvastaseid reegleid ja austama *dopinguvastase organisatsiooni* õigust hallata tulemusi;

20.4.8 peatada osaliselt või täielikult toetuse maksmine dopinguvastaseid reegleid rikkunud *sportlasele* või *sportlase tugipersonalile võistluskeelu* kestel;

20.4.9 peatada osaliselt või täielikult toetuste maksmine oma rahvuslikest spordialaliitudest liikmetele või tunnustatud rahvuslikele spordialaliitudele, mille tegevus ei vasta *koodeksile*;

20.4.10 uurida põhjalikult kõiki tema volialasse kuuluvaid dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud;

20.4.11 edendada dopinguvastast koolitustegevust, sealhulgas nõuda, et rahvuslikud spordialaliidud kooskõlastaks oma dopinguvastase koolitustegevuse asjakohase *riikliku dopinguvastase organisatsiooniga*;

20.4.12 teha koostööd asjakohaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning teiste *dopinguvastaste organisatsioonidega*;

20.4.13 kehtestada distsiplinaareeskirjad, et takistada sellistel *sportlase tugiisikutel*, kes kasutavad mõjuva põhjuseta *keelatud aineid* või *keelatud võtteid*, aidata *riikliku olümpiakomitee* või riikliku paraolümpiakomitee volialasse kuuluvaid *sportlasi*.

20.5 *Riiklike dopinguvastaste organisatsioonide ülesanded ja kohustused:*

20.5.1 olla sõltumatu oma tegevuse käigus tehtavates otsustes ja toimingutes;

20.5.2 kehtestada ja rakendada *koodeksiga* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;

20.5.3 teha koostööd teiste asjaomaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning *dopinguvastaste organisatsioonidega*;

20.5.4 toetada *riiklike dopinguvastaste organisatsioonide* korraldatavat vastastikust *testimist*;

20.5.5 edendada dopinguvastast teadustööd;

20.5.6 peatada osaliselt või täielikult määratud toetuse maksmine dopinguvastaseid reegleid rikkunud *sportlasele* või *sportlase tugipersonalile võistluskeelu* kestel;

20.5.7 uurida põhjalikult kõiki tema volialasse kuuluvaid dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud, ning tagada *tagajärgede* nõuetekohane kohaldamine;

20.5.8 edendada dopinguvastast koolitustegevust;

20.5.9 uurida automaatselt oma volialasse kuuluvat *sportlase tugipersonali*, kui dopinguvastast reeglit on rikkunud *alaealine*, samuti

uurida automaatselt kõiki *sportlase tugiisikuid*, kes on abistanud enam kui ühte dopinguvastase reegli rikkumise toimepanemises süüdi mõistetud *sportlast*;

20.5.10 teha WADAg igakülgset koostööd uurimise käigus, mida WADA teostab artikli 20.7.10 kohaselt.

[Kommentaar artikli 20.5 juurde. Mõnes väiksemas riigis võib riiklik dopinguvastane organisatsioon anda mitu käesolevas artiklis sätestatud ülesannet üle piirkondlikule dopinguvastasele organisatsioonile.]

20.6 Suurürituste korraldajate ülesanded ja kohustused:

20.6.1 kehtestada ja rakendada *üritusteks koodeksiga* kooskõlas olevaid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;

20.6.2 võtta kohaseid meetmeid, et vältida *koodeksile* mittevastavat käitumist artiklis 23.5 sätestatud korras;

20.6.3 võimaldada *sõltumatu vaatleja programmi* elluviimist ja aidata sellele kaasa;

20.6.4 nõuda, et kõik *sportlased* ja *sportlase tugiisikud*, kes osalevad *üritusel* treeneri, juhendaja, mänedžeri, võistkonna abilise, ametniku, meediku või parameedikuna, kohustuks *üritusel* osalemise eeltingimusena järgima dopinguvastaseid reegleid kooskõlas *koodeksiga*;

20.6.5 uurida põhjalikult kõiki tema volialasse kuuluvaid dopinguvastase reegli võimalikke rikkumisi, sealhulgas igal üksikul juhul seda, kas *sportlase tugipersonal* või muu *isik* võib olla dopingujuhtumiga seotud;

20.6.6 teha kõik võimalik selleks, et anda *ürituste* korraldamise õigus üksnes sellistele riikidele, mille valitsus on *UNESCO konventsiooni* ratifitseerinud, heaks kiitnud, kinnitanud või sellega ühinenud ning mille *riikliku olümpiakomitee*, riikliku paraolümpiakomitee ja *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* tegevus vastab *koodeksile*;

20.6.7 edendada dopinguvastast koolitustegevust;

20.6.8 teha koostööd asjakohaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning teiste *dopinguvastaste organisatsioonidega*.

20.7 WADA ülesanded ja kohustused:

20.7.1 kehtestada ja rakendada *koodeksiga* kooskõlas olevaid eeskirju ja kordi;

20.7.2 kontrollida *allakirjutajate* tegevuse vastavust *koodeksile*;

20.7.3 kiita heaks *koodeksi* rakendamiseks vajalikud *rahvusvahelised standardid*;

20.7.4 akrediteerida ja uuesti akrediteerida *proovide* analüüsimiseks laboreid või muid isikuid;

20.7.5 töötada välja ja avaldada suuniseid ja parimate lahenduste mudeleid;

20.7.6 edendada, teha, tellida, rahastada ja kooskõlastada dopinguvastast teadustööd ning edendada dopinguvastast koolitustegevust;

20.7.7 töötada välja tõhus *sõltumatu vaateleja programm* ja muud *üritusteks* nõu andvad programmid ning viia need ellu;

20.7.8 erandjuhtudel ja WADA peasekretäri juhtimisel teha *dopingukontrolle* omal algatusel või muude *dopinguvastaste organisatsioonide* taotlusel ning teha koostööd asjakohaste riiklike ja rahvusvaheliste organisatsioonide ja asutustega, sealhulgas aidata kaasa järelepärimiste tegemisele ja uurimisele;

[Kommentaar artikli 20.7.8 juurde. WADA ei ole testiv asutus, kuid jätab endale õiguse teha erandjuhtudel ise teste, kui asjaomase dopinguvastase organisatsiooni tähelepanu on juhitud probleemidele, kuid neid ei ole rahuldavalt lahendatud.]

20.7.9 koostöös rahvusvaheliste alaliitude, *riiklike dopinguvastaste organisatsioonide* ja *suurürituste korraldajatega* kiita heaks kindlaksmääratud *testimise* ja *proovide* analüüsimise programme;

20.7.10 alustada omal algatusel dopinguvastase reegli rikkumiste ja muude dopingu kasutamist hõlbustavate toimingute uurimist.

ARTIKKEL 21. SPORTLASTE JA MUUDE ISIKUTE LISAÜLESANDED JA -KOHUSTUSED

21.1 *Sportlaste* ülesanded ja kohustused:

21.1.1 teada ja täita kõiki *koodeksi* alusel vastu võetud asjakohaseid dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid;

21.1.2 olla igal ajal *proovide* võtmiseks kättesaadav;

[Kommentaar artikli 21.1.2 juurde. Arvestades kõigiti sportlase inimõigusi ja eraelu puutumatust, on õiguspärastel dopinguvastastel kaalutlustel mõnikord vaja võtta proove hilja õhtul või vara hommikul. Näiteks on teada, et mõni sportlane kasutab sel ajal väikestes doosides EPOt, et seda ei saaks hommikul avastada.]

21.1.3 dopinguvastase võitluse raames vastutada kõige eest, mida nad manustavad ja *kasutavad*;

21.1.4 teavitada meditsiinipersonali oma kohustusest mitte kasutada *keelatud aineid* ja *keelatud võtteid* ning tagada, et mis tahes saadav ravi ei ole vastuolus käesoleva *koodeksi* alusel kehtestatud dopinguvastaste eeskirjade ja reeglitega;

21.1.5 avaldada oma *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule kõik otsused, milles isik, kes ei ole *koodeksile* alla kirjutanud, on leidnud, et *sportlane* on möödunud kümneaastase ajavahemiku jooksul pannud toime dopinguvastase reegli rikkumise;

21.1.6 teha koostööd *dopinguvastaste organisatsioonidega*, mis uurivad dopinguvastase reegli rikkumisi.

[Kommentaar artikli 21.1.6 juurde. Koostöö mittetegemine ei ole koodeksi alusel dopinguvastase reegli rikkumine, kuid see võib olla aluseks distsiplinaarmenetluse alustamisele mingi huvirühma reeglite järgi.]

21.2 *Sportlase tugipersonali* ülesanded ja kohustused:

21.2.1 teada ja täita kõiki *koodeksi* alusel kehtestatud dopinguvastaseid eeskirju ja reegleid, mis kehtivad nende endi või *sportlase* kohta, keda nad abistavad;

21.2.2 teha koostööd *sportlaste testimise* programmiga;

21.2.3 mõjutada *sportlase* väärtushinnanguid ja käitumist, et süvendada dopinguvastaseid hoiakuid;

21.2.4 avaldada oma *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile* ja rahvusvahelisele alaliidule kõik otsused, milles isik, kes ei ole *koodeksile* alla kirjutanud, on leidnud, et ta on möödunud kümneaastase ajavahemiku jooksul pannud toime dopinguvastase reegli rikkumise;

21.2.5 teha koostööd *dopinguvastaste organisatsioonidega*, mis uurivad dopinguvastaste reeglite rikkumisi.

[Kommentaar artikli 21.2.5 juurde. Koostöö mittetegemine ei ole koodeksi alusel dopinguvastase reegli rikkumine, kuid see võib olla aluseks distsiplinaarmenetluse alustamisele mingi huvirühma reeglite järgi.]

21.2.6 *Sportlase tugipersonal kohustub mitte kasutama või valdama keelatud aineid või keelatud võtteid ilma mõjuva põhjusega.*

[Kommentaar artikli 21.2.6 juurde. Olukorras, kus tõik, et sportlase tugiisik kasutab või valdab keelatud ainet või keelatud võtet ilma põhjusega, ei ole koodeksi järgi dopinguvastase reegli rikkumine, peaks selle kohta kehtima muud spordivaldkonna distsiplinaareeskirjad. Treenerid ja teised sportlase tugiisikud on sportlastele sageli eeskujuks. Nad ei tohiks käituda viisil, mis on vastuolus nende kohustusega innustada oma sportlasi dopingu kasutamisest hoiduma.]

21.3 *Piirkondlike dopinguvastaste organisatsioonide ülesanded ja kohustused:*

21.3.1 tagada, et liikmesriigid kehtestavad ja rakendavad koodeksiga kooskõlas olevaid dopinguvastaseid reegleid, eeskirju ja programme;

21.3.2 nõuda liikmeks saamise eeltingimusena, et liikmesriik allkirjastaks *piirkondliku dopinguvastaste organisatsiooni* ametliku liikmevormi, milles sõnaselgelt sätestatakse dopinguvastaste ülesannete üleandmine *piirkondlikule dopinguvastasele organisatsioonile*;

21.3.3 teha koostööd teiste asjakohaste riiklike ja piirkondlike organisatsioonide ja asutuste ning muude *dopinguvastaste organisatsioonidega*;

21.3.4 soodustada *riiklike dopinguvastaste organisatsioonide* ja *piirkondlike dopinguvastaste organisatsioonide* korraldatavat vastastikust testimist;

21.3.5 edendada dopinguvastast teadustööd;

21.3.6 edendada dopinguvastast koolitustegevust.

ARTIKKEL 22. VALITSUSTE OSALUS

Iga valitsuse võetud kohustust koodeksit täita näitab 3. märtsil 2003 vastuvõetud Kopenhaageni deklaratsiooni spordis dopingu kasutamise vastu allkirjastamine ja *UNESCO konventsiooni* ratifitseerimine, heakskiitmine, kinnitamine või sellega ühinemine. Järgnevates artiklites on sätestatud *allakirjutajate* ootused.

22.1 Iga valitsus rakendab kõiki abinõusid ja meetmeid, mis on tarvilikud *UNESCO konventsiooni* täitmiseks.

22.2 Iga valitsus kehtestab õigusaktid, regulatsiooni, eeskirjad või haldustavad *dopinguvastaste organisatsioonidega* koostöö tegemiseks ja teabe jagamiseks, samuti andmete vahetamiseks *dopinguvastaste organisatsioonide* vahel koodeksis sätestatud korras.

22.3 Iga valitsus soodustab koostööd kõigi oma avalike teenistuste või asutuste ning *dopinguvastaste organisatsioonide* vahel, et jagada *dopinguvastaste organisatsioonidega* õigel ajal teavet, mis on vajalik dopinguvastaseks võitluseks, kui see ei ole õigusaktidega keelatud.

22.4 Iga valitsus tunnustab vahekohtumenetlust eelistatud viisina dopinguga seonduvate vaidluste lahendamiseks, arvestades inim- ja põhiõigusi ning kehtivat riiklikku õigust.

22.5 Iga valitsus, kelle riigis ei ole *riiklikku dopinguvastast organisatsiooni*, teeb koostööd *riikliku olümpiakomiteega*, et see luua.

22.6 Iga valitsus tunnustab oma riigi *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* sõltumatust ega sekku selle tegevuse käigus tehtavatesse otsustesse ja toimingutesse.

22.7 Valitsused peaksid täitma artiklis 22.2 sätestatud nõuded hiljemalt 1. jaanuariks 2016. Käesoleva artikli ülejäänud lõigetes sätestatud nõuded peaks juba olema täidetud.

22.8 Kui valitsus ei ratifitseeri või ei kinnita *UNESCO konventsiooni* või ei kiida seda heaks või ei ühine sellega või ei järgi *UNESCO konventsiooni* pärast selle ratifitseerimist, heakskiitmist, kinnitamist või sellega ühinemist, võib see tuua kaasa olukorra, kus riik ei saa artiklite 20.1.8, 20.3.11 ja 20.6.6 kohaselt taotleda ürituste korraldusõigust, ning kaasneda võivad ka muud tagajärjed, nt *WADAs* eraldatud ametikohtadest ilmajäämine, õiguse kaotus kandideerida *rahvusvahelist üritust* korraldavaks riigiks või sellekohase kandidatuuri tagasilükkamine, *rahvusvaheliste ürituste* ärajäämine, sümboolsed tagajärjed ja muud olümpiahartas sätestatud tagajärjed.

[Kommentaar artikli 22 juurde. Suurem osa valitsustest ei saa ühineda või olla seotud eraõiguslike valitsusväliste õigusaktidega, nagu käesolev koodeks. Seetõttu ei paluta valitsustel mitte koodeksile alla kirjutada, vaid allkirjastada Kopenhaageni deklaratsioon ja ratifitseerida, heaks kiita või kinnitada UNESCO konventsioon või sellega ühineda. Ehkki heakskiitmisviisid võivad olla erinevad, on koodeksis väljenduv püüe võidelda dopinguga kooskõlastatud ja ühtlustatud programmi kaudu suuresti spordiliikumise ja valitsuste ühine jõupingutus.]

Selles artiklis on sätestatud allakirjutajate selged ootused valitsustele. Kuid tegemist on kõigest ootustega, sest valitsustel on kohustus täita üksnes UNESCO konventsiooni nõudeid.]

NELJAS OSA

KOODEKSI HEAKSKIITMINE, TÄITMINE, MUUTMINE JA TÕLGENDAMINE

ARTIKKEL 23. KOODEKSI HEAKSKIITMINE, TÄITMINE JA MUUTMINE

23.1 *Koodeksi heakskiitmine*

23.1.1 *Koodeksi heaks kiitnud allakirjutajateks on alljärgnevad organisatsioonid: WADA, Rahvusvaheline Olümpiakomitee, rahvusvahelised alaliidud, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, riiklikud olümpiakomiteed, riiklikud paraolümpiakomiteed, suurürituste korraldajad ja riiklikud dopinguvastased organisatsioonid. Need organisatsioonid kiidavad koodeksi heaks, allkirjastades asjakohase deklaratsiooni pärast seda, kui selle on kinnitanud nende juhtorganid.*

[Kommentaar artikli 23.1.1 juurde. Iga koodeksit heakskiitev allakirjutaja allkirjastab eraldi ühtse heakskiidu deklaratsiooni tüüpvormi ja edastab selle WADALE. Koodeksi heakskiitmise toiming tehakse kooskõlas iga organisatsiooni alusdokumentidega. Näiteks rahvusvahelise alaliidu puhul on nõutav selle kongressi ja WADA puhul asutava kogu kinnitus.]

23.1.2 Muud spordiorganisatsioonid, mis ei pruugi olla allakirjutaja kontrolli all, võivad WADA kutsel saada samuti koodeksi heakskiitnud allakirjutajaks.

[Kommentaar artikli 23.1.2 juurde. Profiliigasid, mis ei kuulu praegu ühegi valitsuse ega rahvusvahelise alaliidu volialasse, kutsutakse üles koodeksit heaks kiitma.]

23.1.3 WADA avaldab kõigi koodeksi heakskiitnud organisatsioonide nimekirja.

23.2 *Koodeksi rakendamine*

23.2.1 Allakirjutajad rakendavad koodeksit eeskirjade, põhikirjade, reeglite või määruste kaudu oma pädevuse ja vastava vastutusala piires.

23.2.2 Järgnevaid artikleid peavad allakirjutajad dopinguvastase organisatsiooni dopinguvastase tegevuse suhtes kehtivas ulatuses

rakendama ilma oluliste muudatusteta (lubatud on ebaolulised keelelised muudatused, et viidata organisatsiooni nimele, spordialale, lõigete numbritele jne):

- Artikkel 1 (Dopingu mõiste)
- Artikkel 2 (Dopinguvastaste reeglite rikkumised)
- Artikkel 3 (Dopingu tõendamine)
- Artikkel 4.2.2 (*Määratletud ained*)
- Artikkel 4.3.3 (*WADA otsus keelatud ainete ja keelatud võtete nimekirja lisamise kohta*)
- Artikkel 7.11 (Sportlaskarjääri lõpetamine)
- Artikkel 9 (Individuaalsete tulemuste automaatne *tühistamine*)
- Artikkel 10 (Individuaalsportlaste karistused)
- Artikkel 11 (*Tagajärjed* võistkondadele)
- Artikkel 13 (Apellatsioonkaebused), välja arvatud 13.2.2, 13.6 ja 13.7
- Artikkel 15.1 (Otsuste tunnustamine)
- Artikkel 17 (Aegumine)
- Artikkel 24 (*Koodeksi tõlgendamine*)
- Lisa 1. Mõisted

Allakirjutaja reeglitele ei tohi lisada sätteid, millega muudetakse käesolevas artiklis osutatud artiklite mõju. *Allakirjutaja* reeglites tuleb sõnaselgelt arvestada *koodeksi* kommentaaridega ja omistada neile samasugune tähtsus, nagu neil on *koodeksis*.

[Kommentaar artikli 23.2.2 juurde. Koodeks ei keela dopinguvastasel organisatsioonil kehtestada ja rakendada oma eriomaseid distsiplinaareeskirju sportlase tugipersonali dopinguga seonduva tegevuse kohta, mis samas ei kujuta iseenesest dopinguvastase reegli rikkumist koodeksi tähenduses. Näiteks võib rahvuslik spordialaliit või rahvusvaheline alaliit keelduda treeneri litsentsi pikendamisest juhul, kui kõnealuse treeneri järelevalve all on mitu sportlast pannud toime dopinguvastaste reeglite rikkumisi.]

23.2.3 *Koodeksi* rakendamisel võiks *allakirjutajad* kasutada WADA soovitatavaid parimate lahenduste mudeleid.

23.3 Dopinguvastaste programmide elluviimine

Allakirjutajad eraldavad piisavalt vahendeid dopinguvastaste programmide elluviimiseks kõikides *koodeksile* ja *rahvusvahelistele standarditele* vastavates valdkondades.

23.4 Koodeksi täitmine

Allakirjutajaid ei loeta *koodeksi* täitjaks enne, kui nad on *koodeksi* heaks kiitnud ja rakendavad seda kooskõlas artiklitega 23.1, 23.2 ja 23.3. Pärast heakskiidu tagasivõtmist ei loeta neid enam *koodeksi* täitjaks.

23.5 Koodeksi ja UNESCO konventsiooni täitmise kontrollimine

23.5.1 *Koodeksi* täitmist kontrollib WADA või kontrollitakse seda muul WADAg kokkulepitud moel. Dopinguvastaste programmide artiklis 23.3 nõutavat vastavust kontrollitakse WADA täitevkomitee määratud tingimuste alusel. UNESCO konventsioonis sätestatud kohustuste täitmist kontrollitakse UNESCO konventsiooni osaliste konverentsil pärast konventsiooni liikmesriikide ja WADAg peetud nõupidamisi määratud korras. WADA annab nõu valitsustele selle kohta, kuidas *allakirjutajad* peaks *koodeksit* rakendama, ja *allakirjutajatele* selle kohta, kuidas valitsused peaks UNESCO konventsiooni ratifitseerima, heaks kiitma, kinnitama või sellega ühinema.

23.5.2 Et kontrollimist võimaldada, annab iga *allakirjutaja* WADAlle selle asutava kogu nõudel aru *koodeksi* omapoolse täitmise kohta ja selgitab täitmata jätmise põhjuseid.

23.5.3 Kui *allakirjutaja* ei anna WADA poolt nõutavat teavet *koodeksi* täitmise kohta artikli 23.5.2 alusel või jätab WADAlle esitamata *koodeksi* muude artiklite alusel nõutava teabe, siis võidakse seda käsitada *koodeksi* mittetäitmisena.

23.5.4 Kõik WADA aruanded *koodeksi* täitmise kohta kiidab heaks WADA asutav kogu. Enne *allakirjutaja* tegevuse mittevastavaks tunnistamist peab WADA *allakirjutajaga* kõnelusi. Kõik WADA aruanded, milles tunnistatakse *allakirjutaja* tegevus mittevastavaks, kinnitab WADA asutav kogu istungil pärast seda, kui *allakirjutajale* on antud võimalus esitada asutavale kogule oma kirjalikud seisukohad. WADA asutava kogu otsusele, millega tunnistatakse *allakirjutaja* tegevus mittevastavaks, võib esitada apellatsioonkaebuse kooskõlas artikliga 13.6.

23.5.5 WADA esitab *koodeksi* täitmise kohta aruandeid Rahvusvahelisele Olümpiakomiteele, Rahvusvahelisele

Paraolümpiakomiteele, rahvusvahelistele alaliitudele ja *suurürituste korraldajatele*. Need aruanded tehakse kättesaadavaks ka avalikkusele.

23.5.6 WADA kaalub mittetäitmise põhjendusi ja võib erandjuhtudel teha Rahvusvahelisele Olümpiakomiteele, Rahvusvahelisele Paraolümpiakomiteele, rahvusvahelistele alaliitudele ning *suurürituste korraldajatele* ettepaneku lubada täitmata jätmist ajutiselt.

[Kommentaar artikli 23.5.6 juurde. WADA mõistab, et allakirjutajate ja valitsuste dopinguvastase tegevuse kogemused, vahendid ja õiguslik taust, milles dopinguvastane tegevus toimub, on väga erinevad. WADA võtab niisuguseid erinevusi organisatsiooni tegevuse nõuetele vastavuse kaalumisel arvesse.]

23.6 Allakirjutaja tegevuse koodeksile mittevastavuse täiendavad tagajärjed

Mis tahes *allakirjutaja* tegevuse mittevastavus *koodeksile* võib kaasa tuua täiendavaid tagajärgi lisaks võimatusele taotleda *ürituste* korraldusõigust kooskõlas artiklitega 20.1.8 (Rahvusvaheline Olümpiakomitee), 20.3.11 (rahvusvahelised alaliidud) ja 20.6.6 (*suurürituste korraldajad*), näiteks WADAs eraldatud ametikohtadest ilmajäämise, *rahvusvahelist üritust* korraldavaks riigiks kandideerimise õiguse kaotuse või sellekohase kandidatuuri tagasilükkamise, *rahvusvaheliste ürituste* ärajäämise, sümbolseid tagajärgi ja muid olümpiahartas sätestatud tagajärgi.

Asjaomane *allakirjutaja* võib taoliste tagajärgede kohaldamisele esitada *spordiarbitraažikohtule* apellatsioonkaebuse kooskõlas artikliga 13.6.

23.7 Koodeksi muutmine

23.7.1 WADA ülesanne on teha järelevalvet *koodeksi* arengu ja täiustamise üle. *Sportlasi*, teisi huvirühmi ja valitsusi kutsutakse selles tegevuses osalema.

23.7.2 WADA algatab väljapakutud muudatuste tegemise *koodeksisse* ning tagab nõupidamiste korraldamise soovitude saamiseks ja nendele vastamiseks, samuti selleks, et võimaldada *sportlastel*, teistel huvirühmadel ja valitsustel soovitatud muudatused läbi vaadata ja anda nende kohta tagasisidet.

23.7.3 *Koodeksi* muudatused peab WADA asutav kogu pärast nõuetekohast nõupidamist kiitma heaks kahekolmandikulise häälteenamusega, kusjuures poolt peab hääletama nii avaliku sektori kui ka olümpialiikumise liikmete enamus. Kui ei sätestata teisiti, jõustuvad muudatused pärast kolme kuu möödumist nende heakskiitmisest.

23.7.4 *Allakirjutajad* muudavad oma reegleid, et hõlmata nendega 2015. aasta *koodeks* 1. jaanuaril 2015 või enne seda, jõustumisega 1. jaanuaril 2015. *Allakirjutajad* rakendavad *koodeksi* hilisemaid asjakohaseid muudatusi ühe aasta jooksul pärast seda, kui WADA asutav kogu on need heaks kiitnud.

23.8 *Koodeksist* taganemine

Allakirjutajad võivad *koodeksist* taganeda, teatades sellest WADALE kirjalikult kuus kuud ette.

ARTIKKEL 24. KOODEKSI TÕLGENDAMINE

24.1 *Koodeksi* ametlikku teksti säilitab WADA ning see avaldatakse inglise ja prantsuse keeles. Kui ingliskeelne ja prantsuskeelne tekst on vastuolus, lähtutakse ingliskeelsest tekstist.

24.2 *Koodeksi* sätete juures olevaid kommentaare arvestatakse *koodeksi* tõlgendamisel.

24.3 *Koodeksit* tõlgendatakse iseseisva ja autonoomse tekstina, mitte koos *allakirjutajate* või valitsuste kehtivate õigusaktide või põhikirjadega.

24.4 *Koodeksi* osadel ja artiklitel on pealkirjad vaid lugemise hõlbustamiseks ning need ei moodusta *koodeksi* sisu osa ega mõjuta mingil moel nende sätete sõnastust, millele nad viitavad.

24.5 *Koodeksit* ei kohaldata tagasiulatuvalt asjade suhtes, mis olid menetluses enne päeva, mil *allakirjutaja koodeksi* heaks kiitis ja selle oma reeglitesse üle võttis. Kuid enne *koodeksi* heakskiitmist toimepandud dopinguvastaste reeglite rikkumisi arvestatakse siiski esmakordsete või teistkordsete rikkumistena pärast *koodeksi* heakskiitmist toimepandud rikkumiste eest karistuste määramisel artikli 10 alusel.

24.6 Maailma dopinguvastase programmi ja *koodeksi* eesmärk, ulatus ja ülesehitus ning *koodeksi* lisa 1 „Mõisted” ja lisa 2 „Näiteid artikli 10 kohaldamise kohta” moodustavad *koodeksi* lahutamatu osa.

ARTIKKEL 25. ÜLEMIN EKUSÄTTED

25.1 2015. aasta *koodeksi* üldine rakendamine

2015. aasta *koodeks* jõustub täies ulatuses 1. jaanuaril 2015 (jõustumiskuupäev).

25.2 Mittetagasiulatuv, välja arvatud artiklid 10.7.5 ja 17 või juhul, kui kehtib soodsama seaduse põhimõte

Tagasiulatuva kohaldamise perioodid, mille jooksul toime pandud varasemaid rikkumisi võib arvestada artikli 10.7.5 tähenduses korduva rikkumise tuvastamisel, ja artiklis 17 sätestatud aegumistähtaeg on menetlusnormid, mida tuleb kohaldada tagasiulatuvalt tingimusel, et artiklit 17 kohaldatakse tagasiulatuvalt vaid juhul, kui aegumistähtaeg ei ole jõustumiskuupäevaks juba möödunud. Mis tahes dopinguvastase reegli rikkumise juhtumi kohta, mis on jõustumiskuupäeva seisuga menetluses, ja mis tahes dopinguvastase reegli rikkumise juhtumi kohta, mis algatatakse pärast jõustumiskuupäeva, kuid mis toimus enne jõustumiskuupäeva, kehtivad need dopinguvastased materiaalõigusnormid, mis olid jõus dopinguvastase reegli väidetava rikkumise ajal, välja arvatud juhul, kui asja arutav kolleegium leiab, et vastava juhtumi asjaolude tõttu kehtib soodsama seaduse põhimõte.

25.3 Rakendamine enne 2015. aasta *koodeksi* jõustumist tehtud otsuste suhtes

Asjades, milles on dopinguvastase reegli rikkumist kinnitav lõplik otsus tehtud enne jõustumiskuupäeva, kuid *sportlane* või muu *isik* kannab jõustumiskuupäeva seisuga endiselt *võistluskeeldu*, võib *sportlane* või muu *isik* pöörduda *dopinguvastase organisatsiooni* poole, kes vastutab dopinguvastase reegli rikkumisega seotud tulemuste haldamise eest, ja taotleda *võistluskeelu* lühendamist 2015. aasta *koodeksi* alusel. Taotlus tuleb esitada enne *võistluskeelu* lõppemist. *Dopinguvastase organisatsiooni* otsusele võib esitada apellatsioonkaebuse kooskõlas artikliga 13.2. 2015. aasta *koodeks* ei kehti dopinguvastase reegli rikkumise asjas, milles on tehtud lõplik otsus dopinguvastase reegli rikkumise toimepaneku kohta ja milles määratud *võistluskeeld* on möödunud.

25.4 Korduvad rikkumised, kui esimene rikkumine on toime pandud enne 1. jaanuari 2015

Artikli 10.7.1 alusel teise rikkumise eest *võistluskeelu* otsustamisel olukorras, kus esimese rikkumise eest määrati karistus enne 2015. aastat kehtinud *koodeksi* järgi, arvestatakse *võistluskeeldu*, mis oleks määratud esimese rikkumise eest juhul, kui 2015. aasta *koodeks* oleks kehtinud.

[Kommentaar artikli 25.4 juurde. Peale artiklis 25.4 kirjeldatud olukorra, kus dopinguvastase reegli rikkumist kinnitav lõplik otsus on tehtud enne koodeksit või 2015. aasta koodeksile eelnenud koodeksi alusel ja võistluskeeld on täies ulatuses kantud, ei tohi 2015. aasta koodeksit kasutada eelneva rikkumise ümberkvalifitseerimiseks.]

25.5 *Koodeksi* täiendav muutmine

Koodeksi täiendavad muudatused jõustuvad artiklis 23.7 sätestatud korras.

LISA 1. MÕISTED

ADAMS – dopinguvastase tegevuse haldus- ja juhtimissüsteem (ADAMS) on veebipõhine andmebaasi haldusvahend teabe sisestamiseks, säilitamiseks, jagamiseks ja edastamiseks ning see on loodud huvirühmade ja WADA abistamiseks nende dopinguvastases tegevuses, arvestades andmekaitsealaseid õigusakte.

Manustamine – keelatud aine andmine teisele isikule kasutamiseks või kasutamise katseks, keelatud võtte kasutamine teise isiku peal või katse seda teha, keelatud aine või keelatud võttega varustamine, eeltoodu kontrollimine või eeltoodu võimaldamine või muul viisil osalemine teise isiku poolt keelatud aine või keelatud võtte kasutamises või kasutamise katses. Mõiste ei hõlma meditsiinipersonali heauskseid toiminguid keelatud aine või keelatud võttega, mida kasutatakse tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või muul vastuvõetaval põhjusel, samuti ei hõlma mõiste keelatud aineid, mis ei ole keelatud võistlusvälise testimise korral, välja arvatud juhul, kui kõik asjaolud kokku näitavad, et keelatud ained ei olnud mõeldud kasutamiseks tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või on mõeldud sportliku sooritusvõime parandamiseks.

Halb analüütiline leid – WADA akrediteeritud või WADA poolt muul moel heakskiidetud labori aruanne, milles kinnitatakse kooskõlas rahvusvahelise laborite standardi ja sellega seotud tehniliste dokumentidega keelatud aine või selle metaboliitide või markerite (sealhulgas endogeensete ainete suurte koguste) või keelatud võtte kasutamise tõendite olemasolu proovis.

Halb passileid – kehtivates rahvusvahelistes standardites halva passileiuna määratletud teavet sisaldav aruanne.

Dopinguvastane organisatsioon – dopingukontrolli mis tahes osa algatamist, elluviimist või jõustamist käsitlevate reeglite kehtestamise eest vastutav allakirjutaja. Selleks on näiteks Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, muud suurürituste korraldajad, kes korraldavad oma üritustel testimist, WADA, rahvusvahelised alaliidud ja riiklikud dopinguvastased organisatsioonid.

Sportlane – mis tahes isik, kes võistleb mingil spordialal rahvusvahelisel tasemel (kooskõlas iga rahvusvahelise alaliidu kehtestatud määratlusega) või riiklikul tasemel (kooskõlas iga riikliku dopinguvastase organisatsiooni kehtestatud määratlusega). Dopinguvastasel organisatsioonil on õigus kohaldada dopinguvastaseid reegleid ka sportlase suhtes, kes ei ole ei rahvusvahelise taseme ega ka riikliku taseme sportlane, ja sel moel laiendada talle mõiste „sportlane” kehtivust. Sportlaste puhul, kes ei ole ei rahvusvahelise taseme ega ka riikliku taseme sportlased, võib dopinguvastane organisatsioon otsustada korraldada testimist piiratud ulatuses või loobuda testimisest, analüüsida proove mitte kogu keelatud ainete nimistu ulatuses, nõuda asukohateavet piiratud ulatuses või loobuda selle nõudmisest või mitte nõuda varem tehtud raviotstarbelise kasutamise erandeid. Kuid kui sportlane, kes on dopinguvastase organisatsiooni volialas ja

võistleb rahvusvahelisest või riiklikust tasemest madalamal tasemel, paneb toime artiklis 2.1, 2.3 või 2.5 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise, tuleb kohaldada *koodeksis* (välja arvatud artiklis 14.3.2) sätestatud *tagajärgi*. Artiklite 2.8 ja 2.9 ning dopinguvastase teavitus- ja koolitustegevuse tähenduses on *sportlane* iga *isik*, kes tegeleb spordiga mis tahes *allakirjutaja*, valitsuse või muu *koodeksi* heakskiitnud spordiorganisatsiooni volialas.

[Kommentaar. Sellest mõistest selgub, et koodeksi dopinguvastased reeglid kehtivad kõigi rahvusvahelise ja riikliku taseme sportlaste kohta, kusjuures rahvusvahelisel tasemel spordi ja riiklikul tasemel spordi täpsed määratlused sätestatakse vastavalt rahvusvaheliste alaliitude ja riiklike dopinguvastaste organisatsioonide dopinguvastastes reeglites. Mõiste võimaldab igal riiklikul dopinguvastasel organisatsioonil omal äranägemisel laiendada oma dopinguvastast programmi nõnda, et see hõlmaks rahvusvahelise või riikliku taseme sportlaste kõrval ka madalamal tasemel võistlevaid isikuid või isikuid, kes tegelevad kehakultuuriga, kuid ei osale üldse võistlustel. Seega võib riiklik dopinguvastane organisatsioon otsustada testida näiteks tervisespordi tasemel võistlevaid isikuid, kuid mitte nõuda neilt, et neile oleks enne tehtud raviotstarbelise kasutamise erand. Kuid dopinguvastase reegli rikkumine, mis seisneb halvas analüütilises leius või manipuleerimises, toob kaasa kõik koodeksis (välja arvatud artiklis 14.3.2) sätestatud tagajärjed. Riikliku dopinguvastase organisatsiooni otsustada on see, kas tagajärgi kohaldatakse nende tervisesportlaste suhtes, kes küll tegelevad kehakultuuriga, kuid ei osale kunagi võistlustel. Samamoodi võib suurürituse korraldaja, kes korraldab üritust meistri tasemega võistlejatele, otsustada võistlejaid testida, kuid mitte analüüsida proove kogu keelatud ainete nimistu ulatuses. Dopinguvastane teavitus- ja koolitustegevus peaks hõlmama kõigil tasemetel võistlevaid isikuid.]

Sportlase bioloogiline pass – rahvusvahelises testimis- ja uurimisstandardis ning rahvusvahelises laborite standardis sätestatud andmete kogumise ja võrdlemise programm ja meetodika.

Sportlase tugipersonal – mis tahes juhendaja, treener, mänedžer, agent, võistkonna abiline, ametnik, meedik või parameedik, lapsevanem või mis tahes muu *isik*, kes teeb spordivõistlusel osaleva või selleks valmistuva *sportlasega* koostööd, ravib või abistab teda.

Katse – sihilik käitumine viisil, mis tähendab olulist sammu dopinguvastase reegli kavandatava rikkumise täideviimise poole. Samas ei saa dopinguvastase reegli rikkumise aluseks olla üksnes rikkumise toimepaneku *katse*, kui *isik* loobub *katsest* enne, kui selle avastab *katses* mitteosalev kolmas isik.

Atüüpiline leid – WADA akrediteeritud või muul moel WADA poolt heakskiidetud labori aruanne, mis enne *halva analüütilise leiu* tuvastamist vajab edasist uurimist rahvusvahelises laborite standardis või sellega seotud tehnilistes dokumentides sätestatud korras.

Atüüpiline passileid – kehtivates rahvusvahelistes standardites atüüpilise passileiuna määratletud teavet sisaldav aruanne.

Spordiarbitraažikohus (CAS) – Rahvusvaheline Spordiarbitraaži Kohus.

Koodeks – maailma dopinguvastane koodeks.

Võistlus – ühekordne võidujooks, partii, mäng või ainukordne spordivõistlus. Näiteks korvpallimäng või 100 meetri jooksu finaali olümpiamängudel kergejõustikus. Etapipõhiste võistluste ja muude spordivõistluste korral, kus auhindu jagatakse igapäevaste tulemuste või muude vahetulemuste põhjal, tehakse võistluse ja ürituse vahel vahet asjaomase rahvusvahelise alaliidu reeglites sätestatud korras.

Dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed (tagajärjed) – kui sportlane või muu isik rikub dopinguvastast reeglit, võib see kaasa tuua alljärgnevatest tagajärgedest ühe või mitu: a) tühistamine/diskvalifitseerimine tähendab sportlase konkreetsel võistlusel või üritusel saavutatud tulemuste kehtetuks tunnistamist koos kõige sellega kaasnevaga, sealhulgas võimalikest medalitest, punktidest ja auhindadest ilmajäämisega; b) võistluskeeld tähendab seda, et sportlasel või muul isikul on dopinguvastase reegli rikkumise tõttu keelatud teatud kindla ajavahemiku vältel osaleda mis tahes võistlusel või muus tegevuses või saada toetust artiklis 10.12.1 sätestatud korras; c) esialgne võistluskeeld tähendab seda, et sportlasel või muul isikul on keelatud ajutiselt osaleda mis tahes võistlusel või tegevuses enne lõpliku otsuse tegemist asja artiklis 8 sätestatud arutamise tulemusel; d) rahalised tagajärjed tähendab rahalist karistust, mis määratakse dopinguvastase reegli rikkumise eest, või dopinguvastase reegli rikkumisega seotud kulude sissenõudmist; ning e) avalikustamine või avalik teatamine tähendab teabe avalikku levitamist või jagamist avalikkusega või isikutega, kes ei kuulu nende isikute ringi, kellel on artikli 14 alusel õigus saada teavet varem. Ka võistkondliku spordialaga tegelevate võistkondade suhtes võidakse artiklis 11 sätestatud korras tagajärgi kohaldada.

Saastunud toode – toode, mis sisaldab keelatud ainet, mida ei ole avaldatud toote etiketil või mõistlikus ulatuses tehtud internetiotsinguga kättesaadava teabe hulgas.

Tühistamine/diskvalifitseerimine – vt eespool toodud mõiste „dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed”.

Dopingukontroll – kõik etapid ja sammud alates testiplaani kavandamisest kuni võimalike apellatsioonkaebuste lõpliku lahendamiseni, sealhulgas kõik vahepealsed etapid ja sammud, näiteks asukohateabe esitamine, proovide võtmine ja käitlemine, laboratoorne analüüs, raviotstarbelise kasutamise erandite tegemine, tulemuste haldamine ning asjade arutamine.

Üritus – üksikute võistluste sari, mille korraldab üks juhtorgan (nt olümpiamängud, FINA maailmameistrivõistlused või Panameerika mängud).

Ürituse toimumise kohad – ürituse juhtorgani määratud asjaomased kohad.

Ürituse aeg – ürituse juhtorgani määratud ajavahemik ürituse algusest lõpuni.

Süü – mis tahes kohustuse rikkumine või konkreetsetes olukorras vajaliku hoole järgimata jätmine. *Sportlase* või muu *isiku* süüastme hindamisel võetakse muu hulgas arvesse järgmisi tegureid: *sportlase* või muu *isiku* kogemused, kas *sportlane* või muu *isik* on *alaealine*, erilised asjaolud, nt vigastus, ohu suurus, mida *sportlane* oleks pidanud tajuma, ning kui hoolikalt uuris *sportlane* asjaolusid, mida oleks tulnud tajuda ohuna. *Sportlase* või muu *isiku* süüastme hindamisel peavad vaadeldavad asjaolud konkreetsetelt ja asjakohaselt selgitama *sportlase* või muu *isiku* kõrvalekaldumist oodatavast käitumishormist. Seega pole näiteks asjaolu, et *sportlane* kaotaks *võistluskeelu* ajaks võimaluse teenida suuri rahasummasid või et *sportlase* karjääri lõpuni on jäänud vähe aega või spordiürituste kalender asjakohasteks teguriteks, mida tuleks võtta arvesse *võistluskeelu* lühendamisel artikli 10.5.1 või 10.5.2 alusel.

[Kommentaar. *Sportlase* süüastme hindamise tegurid on samad kõikide süüga arvestamist nõudvate artiklite puhul. Kuid karistuse vähendamine artikli 10.5.2 alusel ei ole kohane, kui süüastme hindamise tulemusena ei leita, et *sportlase* või muu *isiku* käitumises puudus oluline süü või hooletus.]

Rahalised tagajärjed – vt eespool toodud mõiste „dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed”.

Võistlussisene – kui rahvusvahelise alaliidu või asjaomase ürituse juhtorgani reeglites ei ole sätestatud teisiti, tähendab mõiste „võistlussisene” ajavahemikku, mis algab kaksteist tundi enne *võistlust*, milles osalejana on *sportlane* registreeritud, ning kestab vastava *võistluse* ja *võistlusega* seotud *proovi* võtmise lõpuni.

[Kommentaar. Rahvusvaheline alaliit või ürituse juhtorgan võib määrata, et mõistega „võistlussisene” hõlmatud ajavahemik erineb mõistega „ürituse aeg” hõlmatud ajavahemikust.]

Sõltumatu vaatleja programm – WADA järelevalve all tegutsev rühm vaatlejaid, kes jälgivad ja juhendavad *dopingukontrolli* korraldamist teatud üritustel ning annavad aru vaatlustulemuste kohta.

Individuaalne spordiala – mis tahes spordiala, mis ei ole *võistkondlik spordiala*.

Võistluskeeld – vt eespool toodud mõiste „dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed”.

Rahvusvaheline üritus – üritus või võistlus, kus ürituse juhtorgan on Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, rahvusvaheline alaliit, suurürituse korraldaja või muu rahvusvaheline

spordiorganisatsioon või mille tehnilised ametnikud määrab eelnimetatud organisatsioon.

Rahvusvahelise taseme sportlane – sportlased, kes osalevad rahvusvahelise alaliidu määratletud rahvusvahelise tasemega spordivõistlusel kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga.

[Kommentaar. Kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga võib rahvusvaheline alaliit määrata tingimused, mille alusel loetakse sportlased rahvusvahelise taseme sportlasteks, nt paremusjärjestus, konkreetsetel rahvusvahelistel üritustel osalemine, litsentsitüüp jne. Kuid need tingimused tuleb avaldada selges ja konkreetses vormis, et sportlased saaks kiiresti ja kerge vaevaga teha kindlaks, millal neid loetakse rahvusvahelise taseme sportlasteks. Näiteks kui tingimuseks on osalemine teatud rahvusvahelistel üritustel, peab rahvusvaheline alaliit avaldama nende rahvusvaheliste ürituste loetelu.]

Rahvusvaheline standard – standard, mille WADA on kehtestanud koodeksit täiendavana. Kui menetlus vastab rahvusvahelisele standardile (mitte üksnes muule standardile, tavale või korrale), on see piisav järeldamiseks, et rahvusvahelises standardis käsitletud menetlus on teostatud kooskõlas nõuetega. Rahvusvahelised standardid hõlmavad kõiki tehnilisi dokumente, mis on välja antud kooskõlas vastava rahvusvahelise standardiga.

Suurürituste korraldajad – riiklike olümpiakomiteede kontinentaalsed liidud ja muud mitut spordiala hõlmavad rahvusvahelised organisatsioonid, mis tegutsevad mis tahes kontinentaalse, piirkondliku või muu rahvusvahelise ürituse juhtorganina.

Marker – ühend, ühendite rühm või bioloogiline parameeter (bioloogilised parameetrid), mis näitab keelatud aine või keelatud võtte kasutamist.

Metaboliit – mis tahes aine, mis on tekkinud biotransformatsiooni tulemusena.

Alaealine – füüsiline isik, kes on noorem kui kaheksateistkümnepäevane.

Riiklik dopinguvastane organisatsioon – juriidiline isik (juriidilised isikud), millele iga riik on omistanud peamise pädevuse ning pannud kohustuse kehtestada ja rakendada dopinguvastaseid reegleid, juhtida proovide võtmist, hallata testitulemusi ning arutada asju riiklikul tasandil. Kui pädev(ad) riiklik(ud) võimuorgan(id) ei ole niisugust üksust määranud, on selliseks juriidiliseks isikuks vastava riigi riiklik olümpiakomitee või viimase osutatud isik.

Riiklik üritus – spordiüritus või võistlus, milles osalevad rahvusvahelise või riikliku taseme sportlased, kuid mis ei ole rahvusvaheline üritus.

Riikliku taseme sportlane – sportlased, kes osalevad riikliku dopinguvastase organisatsiooni määratletud riikliku tasemega spordivõistlusel kooskõlas rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardiga.

Riiklik olümpiakomitee – Rahvusvahelise Olümpiakomitee poolt tunnustatud organisatsioon. Mõiste „riiklik olümpiakomitee“ hõlmab ka riiklikku spordikonföderatsiooni nendes riikides, kus riiklik spordikonföderatsioon täidab tavaliselt riiklikule olümpiakomiteele dopinguvastase võitluse raames pandud kohustusi.

Süü või hooletuse puudumine – olukord, kus sportlane või muu isik tõendab, et ta ei teadnud ega kahtlustanud ega oleks isegi ülima ettevaatlikkuse korral võinud mõistlikkuse piires teada või kahtlustada, et ta on kasutanud või talle on manustatud keelatud ainet või keelatud võtet või ta on muul moel rikkunud dopinguvastast reeglit. Kui tegemist ei ole alaealisega, peab sportlane artikli 2.1 rikkumise korral tõendama ka seda, kuidas keelatud aine tema organismi sattus.

Olulise süü või hooletuse puudumine – olukord, kus sportlane või muu isik tõendab, et tema süü või hooletus ei olnud kõiki asjaolusid arvestades ning süü või hooletuse puudumise kriteeriume silmas pidades dopinguvastase reegli rikkumises olulise tähtsusega. Kui tegemist ei ole alaealisega, peab sportlane artikli 2.1 rikkumise korral tõendama ka seda, kuidas keelatud aine tema organismi sattus.

[Kommentaar. Kannabinoidide korral võib sportlane tõendada olulise süü või hooletuse puudumist, näidates üheselt, et nende kasutamine ei olnud seotud sportliku sooritusvõime parandamisega.]

Võistlusväline – mis tahes ajavahemik, mis ei ole võistlussisene.

Osaleja – mis tahes sportlane või sportlase tugiisik.

Isik – füüsiline isik, organisatsioon või muu juriidiline isik.

Valdamine – tegelik otsene valdus või kaudne valdus (mis on olemas vaid juhul, kui isikul on ainukontroll keelatud aine või keelatud võtte üle või keelatud aine või keelatud võtte asukohaks olevate ruumide üle või ta kavatseb teha kontrolli keelatud aine või keelatud võtte või nimetatud ruumide üle), kuid kui isikul puudub ainukontroll keelatud aine või keelatud võtte üle või keelatud aine või keelatud võtte asukohaks olevate ruumide üle, on kaudne valdus olemas vaid juhul, kui isik oli teadlik keelatud aine või keelatud võtte olemasolust ja kavatses seda kontrollida. Siiski ei saa dopinguvastase reegli rikkumise aluseks olla üksnes valdamine, kui isik on enne mis tahes teate saamist selle kohta, et ta on rikkunud dopinguvastast reeglit, astunud samme, mis näitavad, et isik ei kavatsenud kunagi valdust omandada ja on valdusest loobunud, teavitades sellest sõnaselgelt dopinguvastast organisatsiooni. Arvestamata käesolevas mõistes sisalduvaid vastupidiseid sätteid, tähendab keelatud aine või keelatud võtte ostmine (sh elektroonilisel või muul viisil), et valdajaks on ostu sooritanud isik.

[Kommentaar. Selle mõiste järgi tähendaks sportlase autost leitud steroidid rikkumist, välja arvatud juhul, kui sportlane tõendab, et autot kasutas keegi teine; niisugusel juhul peab dopinguvastane organisatsioon tõendama, et kuigi sportlasel ei olnud ainukontrolli auto üle, oli sportlane steroididest teadlik ja kavatses need

oma kontrolli alla saada. Samamoodi peab dopinguvastane organisatsioon juhul, kui steroide avastatakse sportlase ja tema abikaasa ühise kontrolli all olevast kodusest apteegist, tõendama, et sportlane oli steroididest teadlik ja kavatses neid kontrollida. Ainuüksi keelatud aine ostmine tähendab selle valdamist isegi juhul, kui see toode näiteks ei saabu kohale, selle saab keegi teine või see saadetakse kolmanda isiku aadressile.]

Keelatud ainete ja keelatud võtete nimekiri – nimekiri, milles on loetletud keelatud ained ja keelatud võtted.

Keelatud võte – mis tahes võte, mis sisaldub keelatud ainete ja keelatud võtete nimekirjas.

Keelatud aine – mis tahes aine, mis sisaldub keelatud ainete ja keelatud võtete nimekirjas.

Asja esialgne arutamine – artikli 7.9 tähenduses asja kiirendatud korras ja lühendatud arutamine enne asja arutamist artikli 8 alusel, mille raames sportlast teavitatakse ja antakse talle võimalus esitada kirjalikult või suuliselt oma seisukohad.

[Kommentaar. Asja esialgne arutamine tähendab üksnes eelmenetlust, mille raames ei pruugita vaadata läbi kõiki juhtumi asjaolusid. Pärast asja esialgset arutamist jääb sportlasele õigus asja järgnevale täielikule sisulisele arutamisele. Samas tähendab artiklis 7.9 kasutatud mõiste „asja kiirendatud korras arutamine” asja täielikku sisulist arutamist, mis korraldatakse ajaliselt kiirendatud korras.]

Esialgne võistluskeeld – vt eespool toodud mõiste „dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed”.

Avalikustama või avalikult teatama – vt eespool toodud mõiste „dopinguvastase reegli rikkumise tagajärjed”.

Piirkondlik dopinguvastane organisatsioon – piirkondlik juriidiline isik, mille liikmesriigid on määranud kooskõlastama ja haldama oma riiklike dopinguvastaste programmide edasivolitatud valdkondi, mis võivad hõlmata dopinguvastaste reeglite kehtestamist ja rakendamist, proovide kavandamist ja võtmist, tulemuste haldamist, raviotstarbelise kasutamise erandite läbivaatamist, asjade arutamise korraldamist ning koolitusprogrammide elluviimist piirkondlikul tasandil.

Registreeritud testimisbaas – kõige tähtsamate sportlaste valim, mille on eraldi rahvusvahelisel tasandil koostanud rahvusvahelised alaliidud ja riiklikul tasandil riiklikud dopinguvastased organisatsioonid ning millesse kantud sportlased on vastava rahvusvahelise alaliidu või riikliku dopinguvastase organisatsiooni testiplaani raames võistlusseselt ja võistlusväliselt korraldatavate testimiste ajal suurendatud tähelepanu all ning peavad seetõttu andma artikli 5.6 ning rahvusvahelise testimis- ja uurimisstandardi alusel teavet oma asukoha kohta.

Proov – mis tahes bioloogiline aines, mis on kogutud *dopingukontrolli* eesmärgil.

[Kommentaar. Mõnikord on väidetud, et vereproovide võtmine rikub teatud religioossete või kultuuriliste rühmade tõekspidamisi. On jõutud järeldusele, et niisugustel väidetest puudub alus.]

Allakirjutajad – koodeksile alla kirjutanud juriidilised isikud, kes on artiklis 23 sätestatud korras võtnud kohustuse koodeksit täita.

Määratletud aine – vt artikkel 4.2.2.

Mittesüüline vastutus – norm, mille järgi ei ole *dopinguvastasel organisatsioonil* dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamiseks artiklite 2.1 ja 2.2 alusel vaja tõendada *sportlase* tahtlust, süüd, hooletust või teadlikku kasutamist.

Oluline abi – Artikli 10.6.1 tähenduses peab *isik olulise abi* andmiseks: 1) allkirjastatud kirjalikus tunnistuses avaldama kogu tema valduses oleva dopinguvastaste reeglite rikkumistega seonduva teabe ning 2) tegema täielikku koostööd mis tahes kõnealuse teabega seonduva juhtumi uurimisel ja sellekohaste otsuste tegemisel, muu hulgas näiteks andma asja arutamisel ütlusi, kui *dopinguvastane organisatsioon* või asja arutav kolleegium seda taotleb. Samuti peab antud teave olema usaldusväärne ja moodustama olulise osa igast algatatavast uurimisest, või kui uurimist ei algatata, oleks see võinud olla piisavaks aluseks, mille põhjal uurimine algatada.

Manipuleerimine – muutmine kohatul eesmärgil või kohatul viisil; kohatu mõju avaldamine; kohatu sekkumine; takistamine, eksitamine või mis tahes pettuse kasutamine tulemuste muutmiseks või normaalse menetluse vältimiseks.

Sihttestimine – konkreetsete *sportlaste* valimine *testimiseks* rahvusvahelises testimis- ja uurimisstandardis sätestatud tingimustel.

Võistkondlik spordiala – spordiala, mille korral on *võistluse* käigus lubatud vahetada mängijaid.

Testimine – *dopingukontrolli* osa, mis hõlmab testiplaani kavandamist, *proovide* võtmist, *proovide* käitlemist ja *proovide* vedu laborisse.

Edasiandmine – keelatud aine või keelatud võtte (kas vahetult või mis tahes elektrooniliste või muude vahendite abil) müümine, andmine, vedu, saatmine, kohaletoometamine või levitamine (või nimetatud eesmärgil *valdamine*) mis tahes kolmandale isikule *sportlase*, *sportlase tugipersonali* või mis tahes muu *isiku* poolt, kes kuulub *dopinguvastase organisatsiooni* volialasse; samas ei hõlma käesolev mõiste heas usus tegutseva meditsiinipersonali tegevust, millega kaasneb *keelatud aine* kasutamine tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või muul vastuvõetaval põhjusel, samuti *keelatud ainetega* seotud tegevust, kui need ained ei ole keelatud *võistlusvälise testimise* korral, välja arvatud juhul, kui kõik asjaolud kokku

näitavad, et *keelatud ained* ei olnud mõeldud kasutamiseks tegeliku ja õiguspärase ravi eesmärgil või on mõeldud sportliku sooritusvõime parandamiseks.

Raviotstarbelise kasutamise erand – artiklis 4.4 sätestatud raviotstarbelise kasutamise erand.

UNESCO konventsioon – spordis dopingu kasutamise vastane rahvusvaheline konventsioon, mis võeti vastu UNESCO peakonverentsi 33. istungjärgul 19. oktoobril 2005, sealhulgas kõik muudatused, mille on kehtestanud konventsiooni liikmesriigid ja spordis dopingu kasutamise vastase rahvusvahelise konventsiooni liikmete konverents.

Kasutamine – mis tahes *keelatud aine* või *keelatud võtte* tarvitamine, rakendamine, sissevõtmine, süstimine või muul viisil tarbimine.

WADA – Maailma Dopinguvastane Agentuur.

[Kommentaar. Mõisted hõlmavad ka nende mitmuse ja käändevorme, samuti eri sõnaliiki kuuluvate sõnadena kasutatavaid termineid.]

LISA 2. NÄITEID ARTIKLI 10 KOHALDAMISE KOHTA

NÄIDE 1

Asjaolud *Halb analüütiline leid* tuleneb sellest, et *võistlussisese* testiga on avastatud anaboolse steroidi sisaldumine *proovis* (artikkel 2.1); *sportlane* tunnistab kohe dopinguvastase reegli rikkumist, kuid tõendab *olulise süü või hooletuse puudumist* ja annab *olulist abi*.

Tagajärgede kohaldamine

1. Lähtealus on artikkel 10.2. Kuna eeldatakse, et *sportlasel puudub oluline süü*, mis on piisav tõend (artiklid 10.2.1.1 ja 10.2.3) selle kohta, et dopinguvastase reegli rikkumine ei olnud tahtlik, oleks *võistluskeelu* pikkuseks seega kaks, mitte neli aastat (artikkel 10.2.2).
2. Teise sammuna analüüsib kolleegium seda, kas karistust saab vähendada *süüga* seotud alustel (artiklid 10.4 ja 10.5). *Olulise süü või hooletuse puudumise* tõttu (artikkel 10.5.2) ja kuna anaboolne steroid ei ole *määratletud aine*, vähendatakse kohaldatavat karistusmäära määrani kaks aastat kuni üks aasta (vähemalt pool kaheaastasest karistusmäärast). Seejärel otsustab kolleegium kohaldatava *võistluskeelu* pikkuse selle määra raames, võttes arvesse *sportlase süü* astet. (Näite selguse huvides oletagem, et kolleegium kohaldaks üldjuhul 16 kuu pikkust *võistluskeeldu*.)
3. Kolmandaks hindab kolleegium artikli 10.6 alusel võimalust karistuse kandmine peatada või karistust vähendada (karistuse vähendamine *süüga* mitteseotud asjaoludel). Kõnealusel juhul kohaldub vaid artikkel 10.6.1 (*oluline abi*). (Kohene omaksvõtt artikli 10.6.3 alusel ei lähe arvesse, kuna *võistluskeeld* on juba lühem kui artiklis 10.6.3 sätestatud vähemalt kaheaastane *võistluskeeld*.) *Olulist abi* arvestades võib *võistluskeelu* kandmise peatada 16 kuust kolme neljandiku ulatuses.* *Võistluskeelu* vähim pikkus oleks seega neli kuud. (Näite selguse huvides oletagem, et kolleegium peatab *võistluskeelust* kümme kuud ja *võistluskeeld* oleks sel juhul kuus kuud.)
4. Artikli 10.11 kohaselt hakkaks *võistluskeeld* põhimõtteliselt kehtima asjas lõpliku otsuse tegemise kuupäevast. Kuid kuna *sportlane* tunnistab kohe dopinguvastase reegli rikkumist, võib *võistluskeeld* alata juba *proovi* võtmise kuupäevast, kuid igal juhul peab *sportlane* vähemalt poole *võistluskeelust* (st kolm kuud) kandma pärast asja arutanud kolleegiumi otsuse kuupäeva (artikkel 10.11.2).
5. Kuna *halb analüütiline leid* avastati *võistluse ajal*, peab kolleegium automaatselt *tühistama* sellel *võistlusel* saavutatud tulemuse (artikkel 9).
6. Artikli 10.8 järgi tühistatakse ka kõik need tulemused, mille *sportlane* on saavutanud pärast *proovi* võtmise kuupäeva kuni *võistluskeelu* alguspäevani, välja arvatud juhul, kui see oleks *sportlase* suhtes ilmselt ülekohtune.
7. Artiklis 14.3.2 märgitud teave tuleb *avalikustada* (välja arvatud juhul, kui *sportlane* on *alaealine*), kuna see on iga karistuse kohustuslik osa (artikkel 10.13).
8. *Sportlasel* ei ole *võistluskeelu* ajal lubatud mingil viisil osaleda *võistlusel* või muus spordiga seotud tegevuses, mis jääb *koodeksi* mis tahes *allakirjutaja* või sellega seotud isiku volialasse (artikkel 10.12.1). Kuid *sportlane* võib naasta võistkonna juurde treenima või

kasutada *allakirjutaja* või sellega seotud isikute klubi või muu liikmesorganisatsiooni vahendeid alljärgnevatest tähtaegadest lühema jooksul: a) *sportlase võistluskeelu* viimased kaks kuud või b) määratud *võistluskeelu* viimane veerand (artikkel 10.12.2). Seega võiks *sportlane* naasta treeningutele poolteist kuud enne *võistluskeelu* lõppu.

NÄIDE 2

Asjaolud *Halva analüütilise leiu* põhjus on *määratletud aineks* olev stimulant, mis on avastatud *võistlussisese* testiga (artikkel 2.1); *dopinguvastane organisatsioon* tõendab, et *sportlane* rikkus dopinguvastast reeglit tahtlikult; *sportlane* ei suuda tõendada, et *kasutas keelatud ainet võistlusväliselt* olukorras, mis ei ole seotud sportliku sooritusvõimega; *sportlane* ei tunnista kohe dopinguvastase reegli väidetavat rikkumist; *sportlane* annab olulist abi.

Tagajärgede kohaldamine

1. Lähtealus on artikkel 10.2. Kuna *dopinguvastane organisatsioon* suudab tõendada, et dopinguvastast reeglit rikuti tahtlikult, ning *sportlane* ei suuda tõendada, et vastav aine oli *võistlusväliselt* lubatud ja selle *kasutamine* ei olnud seotud *sportlase* sportliku sooritusvõimega (artikkel 10.2.3), oleks *võistluskeelu* pikkuseks neli aastat (artikkel 10.2.1.2).
2. Kuna rikkumine oli tahtlik, ei ole võimalik karistust *süüst* lähtuvalt vähendada (artiklid 10.4 ja 10.5 ei kehti). *Olulist abi* arvestades võib nelja-aastasest karistusest peatada kuni kolm neljandikku.* Seega oleks *võistluskeelu* vähim pikkus üks aasta.
3. Artikli 10.11 kohaselt algaks *võistluskeeld* asjas lõpliku otsuse tegemise kuupäevast.
4. Kuna *halb analüütiline leid* avastati *võistluse* ajal, peab kolleegium automaatselt tühistama sellel *võistlusel* saavutatud tulemuse.
5. Artikli 10.8 järgi *tühistatakse* ka kõik need tulemused, mille *sportlane* on saavutanud pärast *proovi* võtmise kuupäeva kuni *võistluskeelu* alguspäevani, välja arvatud juhul, kui see oleks *sportlase* suhtes ilmselt ülekohtune.
6. Artiklis 14.3.2 märgitud teave tuleb *avalikustada* (välja arvatud juhul, kui *sportlane* on *alaealine*), kuna see on iga karistuse kohustuslik osa (artikkel 10.13).
7. *Sportlasel* ei ole *võistluskeelu* ajal lubatud mingil viisil osaleda *võistlusel* või muus spordiga seotud tegevuses, mis jääb *koodeksi* mis tahes *allakirjutaja* või sellega seotud isiku volialasse (artikkel 10.12.1). Kuid *sportlane* võib naasta võistkonna juurde treenima või kasutada *allakirjutaja* või sellega seotud isikute klubi või muu liikmesorganisatsiooni vahendeid alljärgnevatest tähtaegadest lühema jooksul: a) *sportlase võistluskeelu* viimased kaks kuud või b) määratud *võistluskeelu* viimane veerand (artikkel 10.12.2). Seega võiks *sportlane* naasta treeningutele kaks kuud enne *võistluskeelu* lõppu.

NÄIDE 3

Asjaolud *Halva analüütilise leiu* on põhjustanud *võistlusvälise* testiga avastatud anaboolne steroid (artikkel 2.1); *sportlane* tõendab *olulise süü* või *hooletuse puudumist* ja seda, et *halva analüütilise leiu* põhjustas saastunud toode.

Tagajärgede kohaldamine

1. Lähtealus on artikkel 10.2. Kuna *sportlane* on lisatõenditega suutnud näidata, et ta ei rikkunud dopinguvastast reeglit tahtlikult, st tal ei lasu *olulist süüd saastunud toote kasutamises* (artiklid 10.2.1.1 ja 10.2.3), oleks *võistluskeelu* pikkuseks kaks aastat (artikkel 10.2.2).
2. Teise sammuna analüüsib kolleegium seda, kas on võimalik vähendada karistust süüastet arvestades (artiklid 10.4 ja 10.5). Kuna *sportlane* on suutnud tõendada, et dopinguvastase reegli rikkumise põhjustas *saastunud toode* ja tema käitumises ei esinenud artikli 10.5.1.2 alusel *olulist süüd või hooletust*, vähendatakse kohaldatavat karistustmäära määrani noomitus kuni kaks aastat *võistluskeeldu*. Kolleegium otsustab kohaldatava *võistluskeelu* pikkuse selle määra raames, võttes arvesse *sportlase süü* astet. (Näite selguse huvides oletagem, et kolleegium kohaldaks nelja kuu pikkust *võistluskeeldu*.)
3. Artikli 10.8 järgi *tühistatakse* kõik need tulemused, mille *sportlane* on saavutanud pärast *proovi* võtmise kuupäeva kuni *võistluskeelu* alguspäevani, välja arvatud juhul, kui see oleks *sportlase* suhtes ilmselt ülekohtune.
4. Artiklis 14.3.2 märgitud teave tuleb *avalikustada* (välja arvatud juhul, kui *sportlane* on *alaealine*), kuna see on iga karistuse kohustuslik osa (artikkel 10.13).
5. *Sportlase* ei ole *võistluskeelu* ajal lubatud mingil viisil osaleda *võistlusel* või muus spordiga seotud tegevuses, mis jääb *koodeksi* mis tahes *allakirjutaja* või sellega seotud isiku volialasse (artikkel 10.12.1). Kuid *sportlane* võib naasta võistkonna juurde treenima või kasutada *allakirjutaja* või sellega seotud isikute klubi või muu liikmesorganisatsiooni vahendeid alljärgnevatest tähtaegadest lühema jooksul: a) *sportlase võistluskeelu* viimased kaks kuud või b) määratud *võistluskeelu* viimane veerand (artikkel 10.12.2). Seega võiks *sportlane* naasta treeningutele üks kuu enne *võistluskeelu* lõppu.

NÄIDE 4

Asjaolud *Sportlane*, kelle puhul pole kunagi avastatud *halba analüütilist leidu* või tõstatatud dopinguvastase reegli rikkumise kahtlustust, tunnistab omal algatusel, et *kasutas* oma sportliku sooritusvõime parandamiseks anaboolset steroidi. *Sportlane* osutab ka *olulist abi*.

Tagajärgede kohaldamine

1. Kuna rikkumine oli tahtlik, kohaldatakse artiklit 10.2.1 ja *võistluskeelu* pikkuseks peaks olema tavamäär neli aastat.
2. *Võistluskeeldu* ei saa vähendada süüastmest lähtuvalt (artiklid 10.4 ja 10.5 ei kehti).
3. Üksnes *sportlase* omaalgatusliku omaksvõtu (artikkel 10.6.2) alusel saaks nelja-aastast *võistluskeeldu* lühendada poole võrra. Üksnes *sportlase* antavat *olulist abi* arvestades (artikkel 10.6.1) saaks nelja-aastase *võistluskeelu* peatada kuni kolme neljandiku ulatuses.* Artikli 10.6.4 kohaselt saaks nii omaalgatuslikku ülestunnistust kui ka *olulist abi* arvestades nelja-aastast karistust vähendada või selle kandmise peatada mitte rohkem kui kolme neljandiku ulatuses. Seega oleks *võistluskeelu* vähim pikkus üks aasta.

4. *Võistluskeeld* peaks põhimõtteliselt algama asjas lõpliku otsuse tegemise kuupäevast (artikkel 10.11). Kui *võistluskeeldu* vähendatakse omaalgatuslikku ülestunnistust arvestades, ei ole *võistluskeelu* varasem algus artikli 10.11.2 alusel lubatud. Selle sätte mõte on takistada *sportlasel* samade asjaolude oma kasuks pööramist kaks korda. Kuid kui *võistluskeeldu* vähendatakse üksnes *olulist abi* arvestades, võib kohaldada ka artiklit 10.11.2 ja *võistluskeeld* võib alata juba päevast, mil *sportlane kasutas* anaboolset steroidi viimast korda.

5. Artikli 10.8 järgi *tühistatakse* kõik need tulemused, mille *sportlane* on saavutanud pärast dopinguvastase reegli rikkumise päeva kuni *võistluskeelu* alguspäevani, välja arvatud juhul, kui see oleks *sportlase* suhtes ilmselt ülekohtune.

6. Artiklis 14.3.2 märgitud teave tuleb *avalikustada* (välja arvatud juhul, kui *sportlane* on *alaealine*), kuna see on iga karistuse kohustuslik osa (artikkel 10.13).

7. *Sportlasel* ei ole *võistluskeelu* ajal lubatud mingil viisil osaleda *võistlusel* või muus spordiga seotud tegevuses, mis jääb *koodeksi* mis tahes *allakirjutaja* või sellega seotud isiku volialasse (artikkel 10.12.1). Kuid *sportlane* võib naasta võistkonna juurde treenima või kasutada *allakirjutaja* või sellega seotud isikute klubi või muu liikmesorganisatsiooni vahendeid alljärgnevatest tähtaegadest lühema jooksul: a) *sportlase võistluskeelu* viimased kaks kuud või b) määratud *võistluskeelu* viimane veerand (artikkel 10.12.2). Seega võiks *sportlane* naasta treeningutele kaks kuud enne *võistluskeelu* lõppu.

NÄIDE 5

Asjaolud

Sportlase tugiisik aitab *sportlasel* eirata viimasele määratud *võistluskeeldu*, registreerides *sportlase võistlusele* valenime all. *Sportlase tugiisik* tunnistab selle dopinguvastase reegli rikkumise (artikkel 2.9) üles omal algatusel enne seda, kui *dopinguvastane organisatsioon* teavitab teda dopinguvastase reegli rikkumisest.

Tagajärgede kohaldamine

1. Artikli 10.3.4 alusel oleks *võistluskeelu* pikkuseks kaks kuni neli aastat sõltuvalt rikkumise raskusastmest. (Selguse huvides oletagem, et kõnealuse näite puhul kohaldaks kolleegium üldjuhul kolme aasta pikkust *võistluskeeldu*.)

2. Karistust ei saa süüastmest lähtuvalt vähendada, kuna artiklis 2.9 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumise koosseisu ühe osa moodustab tahtlus (vt kommentaari artikli 10.5.2 juures).

3. Kui ülestunnistus on ainus usaldusväärne tõend, võib *võistluskeeldu* artikli 10.6.2 alusel vähendada poole võrra. (Selguse huvides oletagem, et kolleegium kohaldab kõnealuses näites 18 kuu pikkust *võistluskeeldu*.)

4. Artiklis 14.3.2 märgitud teave tuleb *avalikustada* (välja arvatud juhul, kui *sportlase tugiisik* on *alaealine*), kuna see on iga karistuse kohustuslik osa (artikkel 10.13).

NÄIDE 6

Asjaolud Sportlasele määrati dopinguvastase reegli esmakordse rikkumise eest 14 kuu pikkune *võistluskeeld*, millest neli kuud peatati *olulise abi* andmise eest. Nüüd rikub *sportlane* dopinguvastast reeglit teist korda, kuna *võistlussisese* testiga avastatakse *määratletud aineks* mitteoleva stimulandi sisaldumine *proovis* (artikkel 2.1); *sportlane* tõendab *olulise süü või hooletuse puudumist* ja annab *olulist abi*. Kui tegemist oleks esmakordse rikkumisega, määraks kolleegium *sportlasele* 16 kuu pikkuse *võistluskeelu* ja peataks sellest kuus kuud *olulise abi* andmise eest.

Tagajärgede kohaldamine

1. Dopinguvastase reegli teistkordse rikkumise kohta kehtib artikkel 10.7, kuna kohaldatakse artikleid 10.7.4.1 ja 10.7.5.
2. Artikli 10.7.1 alusel oleks *võistluskeelu* pikkuseks alljärgnevatest perioodidest pikim:
 - (a) kuus kuud;
 - (b) pool dopinguvastase reegli esmakordse rikkumise eest määratud *võistluskeelust*, arvestamata karistuse vähendamist artikli 10.6 alusel (kõnealuses näites oleks see pool 14 kuust ehk seitse kuud), või
 - (c) kahekordne *võistluskeeld*, mis üldjuhul määratakse dopinguvastase reegli teistkordse rikkumise eest, nagu see oleks esmakordne rikkumine, arvestamata karistuse vähendamist artikli 10.6 alusel (kõnealuses näites oleks see kaks korda 16 kuud ehk 32 kuud).

Seega oleks teistkordse rikkumise eest määratava *võistluskeelu* pikkuseks punktides a), b) ja c) toodud ajavahemikest pikim ehk 32 kuud.

3. Seejärel hindab kolleegium võimalust karistus peatada või seda vähendada artikli 10.6 alusel (karistuse vähendamine *süüga* mitteseotud asjaoludel). Teistkordse rikkumise korral kohalduvad vaid artikkel 10.6.1 (*oluline abi*). *Olulist abi* arvestades võib *võistluskeelu* kandmise peatada 32 kuust kolme neljandiku ulatuses.* *Võistluskeelu* vähim pikkus oleks seega kaheksa kuud. (Selguse huvides oletagem, et kõnealuses näites peatab kolleegium *olulise abi* eest *võistluskeelust* kaheksa kuud, vähendades nii määratava *võistluskeelu* pikkust kahe aastani.)

4. Kuna halb analüütiline leid avastati võistluse ajal, peab kolleegium automaatselt tühistama sellel võistlusel saavutatud tulemuse.

5. Artikli 10.8 järgi tühistatakse ka kõik need tulemused, mille *sportlane* on saavutanud pärast *proovi* võtmise kuupäeva kuni *võistluskeelu* alguspäevani, välja arvatud juhul, kui see oleks *sportlase* suhtes ilmselt ülekohtune.
6. Artiklis 14.3.2 märgitud teave tuleb avalikustada (välja arvatud juhul, kui *sportlane* on *alaealine*), kuna see on iga karistuse kohustuslik osa (artikkel 10.13).
7. *Sportlasel* ei ole *võistluskeelu* ajal lubatud mingil viisil osaleda *võistlusel* või muus spordiga seotud tegevuses, mis jääb *koodeksi* mis tahes *allakirjutaja* või sellega seotud isiku volialasse (artikkel 10.12.1). Kuid *sportlane* võib naasta võistkonna juurde treenima või kasutada *allakirjutaja* või sellega seotud isikute klubi või muu liikmesorganisatsiooni vahendeid alljärgnevatest tähtaegadest lühema jooksul: a) *sportlase võistluskeelu* viimased kaks kuud või

b) määratud *võistluskeelu* viimane veerand (artikkel 10.12.2). Seega võiks *sportlane* naasta treeningutele kaks kuud enne *võistluskeelu* lõppu.

* Erandjuhtudel võib WADA loal *olulise abi* eest *võistluskeelu* peatada enam kui kolme neljandiku ulatuses, samuti võib edasi lükata teabe andmist ja avalikustamist.